

Đạo làm thầy

Chuyện về hiện vật đặc biệt tại Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam

● Ban Giám đốc Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam tiếp nhận hiện vật từ nữ luật sư người Mỹ Nancy Hollander trao tặng. (Nguồn: BTPNVN)

● Bà Nancy Hollander và bà Nguyễn Thị Bình hội ngộ tại Hà Nội. (Ảnh: Báo Hàn)

Đầu tháng 11/2024, Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam đã tiếp nhận hiện vật đặc biệt từ Luật sư Nancy Hollander - thành viên Phái đoàn Phụ nữ Hoa Kỳ tham gia cuộc gặp mặt với phụ nữ hai miền Nam - Bắc Việt Nam tại Jakarta, Indonesia năm 1965. Đó là vỏ của chai rượu vang tượng trưng cho tình hữu nghị và niềm hy vọng tương lai hòa bình giữa hai nước Việt Nam - Hoa Kỳ mà bà Nancy được Đoàn Phụ nữ Việt Nam tặng trong cuộc gặp mặt.

Hành trình từ nữ sinh viên ưa chuộng hòa bình trở thành nữ Luật sư nhân quyền

Năm 1965 tại Jakarta - Indonesia, từ ngày 13 đến 18/7, Phái đoàn Phụ nữ Hoa Kỳ tham gia cuộc gặp mặt với phụ nữ hai miền Nam - Bắc Việt Nam. Trước đó, để chuẩn bị cho cuộc gặp mặt này, từ ngày 13 - 18/7/1965, Tổ chức Phụ nữ đấu tranh vì hòa bình (WSP) đã chọn ra 10 đại diện Phái đoàn Phụ nữ Hoa Kỳ, một trong số 10 đại diện Phái đoàn Phụ nữ Hoa Kỳ là cô sinh viên Nancy Gitlin năm đó 21 tuổi. Cuộc gặp gỡ giữa Phái đoàn Phụ nữ Mỹ với Phái đoàn Phụ nữ Việt Nam tại Jakarta, Indonesia năm 1965 đã để lại ấn tượng khó quên với cô sinh viên hồi đó.

Cuộc gặp năm 1965 tại Jakarta chính là cuộc ngoại giao nhân dân đầu tiên thông qua nước thứ 3, giữa Tổ chức Phụ nữ đấu tranh cho hòa bình (WSP) với Phái đoàn Phụ nữ Việt Nam. Phái đoàn Việt Nam bao gồm 8 thành viên được Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam và Hội Liên hiệp Phụ nữ Giải phóng Miền Nam Việt Nam lựa chọn.

Tại cuộc gặp, các thành viên Phái đoàn Phụ nữ Mỹ và Việt Nam đã báo cáo tình hình quê nhà và đưa ra diễn biến cuộc chiến tranh Việt Nam. Từ đó, phụ nữ Mỹ hiểu rõ hơn về con người Việt Nam, sự chia cắt đất nước và tình hình chiến tranh ở Việt Nam. Họ giải thích những rào cản mà họ gặp phải khi cố gắng thuyết phục Chính phủ của họ kết thúc chiến tranh ở Việt Nam. Họ nghiên cứu những văn bản và nguồn tài liệu được Phái đoàn Phụ nữ Việt Nam cung cấp để bổ sung vào luận điểm của họ và đặt ra những sự nghi

● Bà Nancy Hollander tại buổi lễ tiếp nhận vỏ chai rượu hiện vật ngày 5/11/2024. (Nguồn: BTPNVN)

ngại và bất đồng về thông tin. Những tài liệu của Phái đoàn Việt Nam đưa tới đã giúp phụ nữ Mỹ có thêm luận cứ để tranh đấu cho hòa bình...

Trong tuyên bố chung sau 3 ngày làm việc, cả 3 bên đều đồng ý rằng Mỹ đã vi phạm Hiệp định Genève, trách nhiệm của phụ nữ Mỹ là phải tạo nên sự tôn trọng nền độc lập, tự do, toàn vẹn lãnh thổ Việt Nam. Sau đó, phụ nữ Mỹ tổ chức nhiều chiến dịch hoạt động phản đối chiến tranh, ủng hộ hòa bình ở Việt Nam.

Trong lá thư bà Nancy Gitlin gửi một người bạn ngày 24/8/1965, tức là sau cuộc gặp gỡ tại Jakarta trở về, bà đã viết: "Khi mà cuộc chiến này hay tất cả các cuộc chiến tranh khác còn làm đen tối trái đất này thì những người phụ nữ của nước Mỹ cũng cần phải tham gia vào cuộc chiến tranh, chúng tôi phải sẵn lòng hy sinh thời gian và sức lực để biến đất nước này cũng như các nước khác thành nơi đáng sống cho trẻ em". Sau cuộc gặp mặt, bà Nancy Gitlin cùng Phái đoàn Phụ nữ Mỹ bắt đầu các chiến dịch hoạt động phản đối chiến tranh, ủng hộ hòa bình ở Việt Nam như viết báo cáo, vận động hành lang, đi trình bày tại các sự kiện, làm phim tư liệu...

Sau khi tốt nghiệp cử nhân luật tại Trường Đại học New Mexico năm 1978, Nancy Gitlin làm việc với cái tên Nancy Hollander, bà đã dành tâm huyết để bào chữa cho cá nhân, tổ chức bị cáo buộc phạm tội, trong đó có cả các vấn đề liên quan đến an ninh quốc gia và nhân quyền. Ngoài thực hành luật, bà Nancy Hollander

còn tham gia giảng dạy, đào tạo tại rất nhiều ngôi trường danh tiếng ở Áo, Pháp, Mỹ, Hà Lan... Bà là tác giả của nhiều đầu sách, tài liệu về các chủ đề như: bảo mật bằng chứng cho các vụ án quốc tế; tịch thu, tìm kiếm và bắt giữ bất hợp pháp; bảo vệ các trường hợp lạm dụng trẻ em, đạo đức, bằng chứng và xét xử thực hành. Bà từng là cố vấn cho Chương trình Phát triển Liên hợp quốc tại Việt Nam.

Hiện vật tượng trưng cho tình hữu nghị giữa phụ nữ hai nước Việt Nam - Hoa Kỳ

Sau hơn nửa thế kỷ từ cuộc gặp gỡ ở Jakarta, Indonesia, ngày 7/3/2019, bà Nancy Hollander lần đầu tiên đến Việt Nam và có một cuộc gặp gỡ lịch sử tại Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam với nguyên Phó Chủ tịch nước Nguyễn Thị Bình, người có vai trò đặc biệt trong đàm phán và ký kết Hiệp định Paris. Bà cũng trao tặng bảo tàng 450 tài liệu hiện vật quý bà đã lưu giữ hơn nửa thế kỷ từ cuộc gặp mặt giữa phụ nữ Mỹ với phụ nữ hai miền Nam, Bắc Việt Nam năm xưa.

Tại Lễ trao trả kỷ vật năm 2019, nữ Luật sư Mỹ đã chia sẻ về lý do bà quay lại Việt Nam và ý nghĩa của cuộc gặp Jarkarta năm 1965, nhớ về cuộc gặp gỡ lịch sử với Phái đoàn Phụ nữ Việt Nam, bà Nancy cho biết: "Tôi vẫn nhớ lúc đó bà Bình (nguyên Phó Chủ tịch nước Nguyễn Thị Bình, lúc đó là Trưởng Phái đoàn của Hội Liên hiệp Phụ nữ Giải phóng miền Nam Việt Nam tham gia cuộc gặp ngoại giao giữa phụ nữ hai nước năm 1965 - PV) nói hai miền Nam - Bắc đều

là một, đều là gia đình nhưng không thể đoàn tụ tại Việt Nam lúc đó do chiến tranh. Phụ nữ hai miền cũng bị chia cắt. Sự kiện tại Indonesia năm đó cũng là cơ hội cho họ hội ngộ và chúng tôi rất vinh dự được làm cầu nối cho việc đó. Sau cuộc hội thoại với bà Bình, trở về Mỹ tôi cảm thấy bản thân có thêm lý do và động lực để giúp cuộc chiến này kết thúc"...

Khi gặp bà Nguyễn Thị Bình, cử chỉ đầu tiên họ dành cho nhau là những cái bắt tay, cái ôm đầy tình cảm. Bên cạnh nhau gần như trong suốt thời gian diễn ra sự kiện, hai người phụ nữ ân cần hỏi thăm nhau, cùng ôn lại những kỷ niệm cũ. Trong số tài liệu, hiện vật do bà Nancy Hollander mang sang Việt Nam, hiện vật đầu tiên bà Nguyễn Thị Bình cầm lên xem là Bản Tuyên bố chung có chữ ký của 8 đại diện Phái đoàn Phụ nữ Việt Nam và 10 đại diện Phái đoàn Phụ nữ Mỹ tại cuộc gặp ở Indonesia trong đó có chữ ký của chính bà.

Năm 2023, kỷ niệm 50 năm Ngày ký kết Hiệp định Paris về chấm dứt chiến tranh, lập lại hòa bình ở Việt Nam, tại sự kiện "Khát vọng hòa bình" do Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam phối hợp thực hiện, bà Nancy Hollander lại có dịp gặp gỡ với với bà Nguyễn Thị Bình. Xúc động khi gặp lại bà Nancy Hollander, bà Nguyễn Thị Bình cho biết: "Cuộc gặp gỡ năm 1965 là một sự kiện rất quan trọng, vì đó là cuộc gặp đầu tiên của phụ nữ, cũng là của Nhân dân Hoa Kỳ với những đại biểu của Nhân dân Việt Nam, sau đó mở ra nhiều cuộc gặp gỡ của các giới khác giữa hai nước. Phụ nữ Việt Nam cũng như Nhân dân Việt Nam luôn biết ơn những người bạn đã đấu tranh để chấm dứt chiến tranh ở Việt Nam".

Ngày 5/11/2024, tại buổi lễ tiếp nhận hiện vật đặc biệt - vỏ chai rượu, chia sẻ về hiện vật, Luật sư Nancy Hollander kể: "Vào năm 1965, trong cuộc gặp gỡ tại Jakarta giữa Đoàn Phụ nữ Việt Nam và Hoa Kỳ, tôi đã được Đoàn Phụ nữ Việt Nam tặng một chai rượu vang, tượng trưng cho tình hữu nghị và niềm hy vọng cho tương lai hòa bình giữa hai nước. Khi ấy, tôi đã tự hứa với mình sẽ mở chai rượu ra uống khi chiến tranh kết thúc. Đến ngày 30/4/1975, khi hay tin Việt Nam giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, tôi đã mở chai rượu và uống cùng 10 người bạn, đánh dấu khoảnh khắc lịch sử mà hòa bình đã đến với Việt Nam.

Từ đó, tôi giữ lại vỏ chai này như một biểu tượng của ký ức và niềm tin về một tương lai hòa bình, tốt đẹp hơn. Và hôm nay tôi rất vui mừng khi được đưa vỏ chai rượu này quay trở về ngôi nhà Việt Nam nơi mà nó đã bắt đầu hành trình cùng với tôi tại nửa vòng trái đất sau này. Tôi đặc biệt tin tưởng Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam sẽ lưu giữ và tiếp tục phát huy những giá trị lịch sử của kỷ vật này để giáo dục cho thế hệ trẻ tương lai".

Đi cùng bà Nancy Hollander đến Việt Nam lần đầu tiên, cô gái trẻ người Mỹ Julia Dratel cũng mang theo chiếc huy hiệu phản đối chiến tranh ở Việt Nam để gửi tặng Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam. Julia Dratel cho biết, mẹ cô đã đeo chiếc huy hiệu suốt từ năm 1968 cho đến khi chiến tranh ở Việt Nam chấm dứt để thể hiện tinh thần phản chiến tại Việt Nam...

Có thể nói, khát vọng hòa bình là khát vọng luôn luôn được những người phụ nữ trên thế giới nói chung và phụ nữ Việt Nam nuôi dưỡng bằng tất cả ý chí, sự kiên cường, anh dũng, bản lĩnh và trí tuệ trên mọi mặt trận từ chính trị, quân sự, ngoại giao nhân dân... Tin rằng với khát vọng đó, họ đã, đang và sẽ cùng chung tay vun đắp, dựng xây vì một nền hòa bình cho nhân loại. **MINH DƯƠNG**

Sự thật phía sau thịt rừng

Không chỉ có đến 4.000 tấn thịt rừng được buôn bán bất hợp pháp qua thị trường Việt Nam mà bên cạnh đó, ước tính Việt Nam tiêu thụ hơn 2.000 tấn thịt rừng hằng năm, với khoảng 80% thịt rừng được tiêu thụ tại các nhà hàng và quán ăn đặc sản tại các đô thị như Hà Nội, TP HCM và một số thành phố khác, theo WWF Việt Nam. Theo khảo sát của Tổ chức WWF và Globescan vào năm 2021, 14% người Việt đã mua thịt rừng và sản phẩm từ động vật hoang dã (ĐVHD) trong 12 tháng gần nhất và 20% người Việt "rất có khả năng hoặc có khả năng" mua các sản phẩm từ ĐVHD trong tương lai.

Tác hại của thịt rừng đối với con người theo nhiều nghiên cứu tổng quan của các cơ sở nghiên cứu như CIFOR; Đại học Utrecht, Hà Lan thì thịt rừng có mối liên hệ với bệnh béo phì, bệnh tiểu đường, các chứng rối loạn về tim và mạch máu. Quá trình giết mổ ĐVHD là nguyên nhân chính dẫn đến lây lan các bệnh truyền nhiễm sang con người. Đơn cử như thịt và sản phẩm từ các loài linh trưởng và dơi mang 9 mầm bệnh phổ biến có thể truyền nhiễm sang con người: SIV (dẫn đến HIV ở người), virus T-lymphotropic (HLTV), Foamy virus, đậu mùa khỉ, virus Marburg (gây sốt xuất huyết), virus Lassa (gây sốt xuất huyết), Ebola, Virus Nipah, virus Herpes. Quá trình săn bắt, bày ĐVHD có nguy cơ lây lan nhiều mầm bệnh như đậu mùa khỉ và Virus T-lymphotropic thông qua dịch cơ thể, các vết thương hở do ĐVHD cào, cắn. Việc vận chuyển ĐVHD (còn sống hay đã làm thịt) cũng mang mầm bệnh từ nước ngoài đến địa phương, làm lây lan nhiều mầm bệnh có khả năng chống chịu cao với môi trường như Virus dịch tả lợn châu Phi và bệnh than (Anthrax). Việc mua bán thịt rừng và chim trời ở chợ truyền thống cũng làm lây lan nhiều bệnh truyền nhiễm như cúm gia cầm và SARS sang nhiều loài. Không chỉ riêng thịt rừng, các sản phẩm khác từ ĐVHD cũng tiềm ẩn nhiều mối nguy như bệnh ký sinh trùng sán nhái...

Tiềm ẩn nhiều nguy cơ gây hại vậy nhưng vẫn còn đó những con số đáng chú ý như có đến 24% người tham gia khảo sát tại TP HCM đã từng ăn thịt rừng tại nhà hàng/quán ăn đặc sản (theo Olmedo và các cộng sự năm 2021); 75% bệnh truyền nhiễm mới ở người trong 3 thập kỷ qua có nguồn gốc từ động vật (theo Tổ chức Y tế Thế giới); trong vòng 60 năm vừa qua, đã có 144 bệnh lây truyền từ ĐVHD sang con người (theo Tổ chức Sức khỏe động vật thế giới)...

Truyền thông để thay đổi nhận thức và hành vi tiêu thụ thịt rừng

Để thay đổi thực tế này thì bên cạnh việc xây dựng các chế tài pháp lý phù hợp thì việc truyền thông để thay đổi nhận thức và hành vi tiêu thụ thịt rừng

Đừng "bán" sức khỏe vì thịt rừng

Thông điệp bảo vệ động vật hoang dã của ENV được lan tỏa rộng rãi tới người dân trên toàn quốc nhờ hệ thống màn hình của Focus Media. (Ảnh trong bài: Choice và ENV)

Việt Nam được đánh giá là một trong những "điểm nóng" trung chuyển và tiêu thụ thịt rừng cùng các sản phẩm từ động vật hoang dã khác. Theo chuyên gia của Tổ chức Quốc tế về Bảo tồn Thiên nhiên tại Việt Nam (WWF Việt Nam), có đến 4.000 tấn thịt rừng được buôn bán bất hợp pháp qua thị trường Việt Nam. Để thay đổi nhận thức và hành vi tiêu thụ thịt rừng qua việc mang đến nhiều góc nhìn mới để phản bác quan niệm lạc hậu cho rằng "thịt rừng sạch sẽ, thể hiện đẳng cấp hay bổ dưỡng cho sức khỏe", nhiều chiến dịch truyền thông đã được tiến hành

là rất cần thiết. Hiện nay, tại các màn hình thang máy tòa nhà, thông điệp để nâng cao nhận thức cộng đồng bảo vệ ĐVHD đã được thực hiện. Đó là dự án do Trung tâm Giáo dục Thiên nhiên (ENV) hợp tác với Công ty Focus Media Việt Nam (Focus Media Việt Nam thuộc Tập đoàn Focus Media - một trong những tập đoàn tiên phong về quảng cáo truyền thông thang máy lớn nhất tại châu Á). Dự án triển khai chiến dịch nâng cao nhận thức cộng đồng bảo vệ ĐVHD thông qua hệ thống màn hình thang máy tòa nhà của Focus Media ở các thành phố lớn tại Việt Nam từ tháng 5 đến tháng 10 năm 2024. Chiến dịch truyền thông gồm nhiều thông điệp cụ thể khác nhau nhưng đều hướng tới mục tiêu khuyến khích cộng đồng không tiêu thụ ĐVHD và góp sức ngăn chặn nạn săn bắt, buôn bán ĐVHD trái phép bằng cách thông báo vi phạm về ĐVHD tới Đường dây nóng miễn phí bảo vệ ĐVHD 1800-1522. Trong vòng

sáu tháng, các thông điệp bảo vệ ĐVHD đã được trình chiếu liên tục và tiếp cận hàng triệu người dân qua 3.052 màn hình LED tại 996 tòa nhà ở Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, Đà Nẵng và nhiều thành phố lớn khác. Trước đó, trong đại dịch COVID-19, ENV và Focus Media đã truyền tải những thông điệp quan trọng cho cộng đồng về nguy cơ lan truyền dịch bệnh có nguồn gốc từ ĐVHD, từ đó khuyến khích người dân không tiêu thụ, sử dụng trái phép ĐVHD. Ông Xiang Song, Giám đốc điều hành của Focus Media Việt Nam chia sẻ: "Chúng tôi tin rằng mỗi cá nhân đều có trách nhiệm bảo vệ ĐVHD, thiên nhiên và môi trường. Từ quan điểm này, chúng tôi rất quan tâm đến việc nâng cao nhận thức của cộng đồng để ngăn chặn hoạt động buôn bán ĐVHD bất hợp pháp". Tháng 6/2024, nhằm kêu gọi cộng đồng nói không với mua bán, tiêu thụ thịt rừng và chung tay bảo vệ ĐVHD, Công ty TNHH không vì lợi nhuận

Choice cùng Tổ chức WildAid (tổ chức phi lợi nhuận với sứ mệnh chấm dứt nạn buôn bán ĐVHD bất hợp pháp) đã ra mắt Chiến dịch "Thịt rừng Sạch - Sành - Xanh", mang đến nhiều góc nhìn mới để phản bác quan niệm lạc hậu cho rằng "thịt rừng sạch sẽ, thể hiện đẳng cấp hay bổ dưỡng cho sức khỏe", cũng như cập nhật những mối nguy hại gắn liền với việc tiêu thụ thịt ĐVHD. Chiến dịch được triển khai thông qua nhiều kênh truyền thông trực tuyến lẫn ngoại tuyến, gồm hệ thống biển quảng cáo ngoài trời tại Vincom Phạm Ngọc Thạch, Hà Nội và chợ Bến Thành, TP HCM, màn hình LCD trong thang máy tòa nhà văn phòng, chung cư cao cấp và các nền tảng mạng xã hội lớn như Facebook, YouTube, TikTok. Video clip "Thịt rừng Sạch - Sành - Xanh" được trình chiếu liên tục hệ thống biển quảng cáo ngoài trời và các màn hình thang máy tòa nhà để nhằm lật ngược vấn đề

về niềm tin lạc hậu cho rằng "thịt rừng hợp vệ sinh, thể hiện được đẳng cấp người sành ăn và tốt cho sức khỏe". Từ đó thay đổi hành vi và có một lối sống thân thiện với môi trường và ĐVHD. Chiến dịch đặc biệt nhắm đến đối tượng tiêu thụ thịt rừng, tập trung chính ở khu vực Hà Nội, TP HCM và các đô thị lớn - nơi tiêu thụ 80% khối lượng thịt rừng tại Việt Nam.

Trong các thông điệp, Chiến dịch "Thịt rừng Sạch - Sành - Xanh" đã chỉ rõ: thịt rừng và các sản phẩm từ ĐVHD được mua bán trái phép một cách công khai với những lời mời chào hấp dẫn như: "Thịt rừng sạch" vì được săn bắt trực tiếp từ rừng và chế biến tại chỗ, dành cho người "sành" ăn đặc sản, thích thưởng thức những thực phẩm "xanh" tốt cho sức khỏe từ thiên nhiên". Vì vậy, người tiêu dùng nhẹ dạ cả tin đã lầm tưởng thịt ĐVHD mang nhiều mầm bệnh tiềm ẩn lại an toàn và nhiều dinh dưỡng hơn thịt gia súc đã qua kiểm duyệt. Thế nhưng, liệu thịt rừng có thật sự "sạch", khi ẩn sau những đĩa thịt rừng bắt mắt lại là thịt ôi thiu được bảo quản sơ sài bằng cách ủ trong đất khiến người tiêu thụ có nguy cơ mắc nhiều bệnh truyền nhiễm như SARS coronavirus, Ebola, A/H5N1, virus Nipah. Liệu thịt rừng có thật sự "sành", khi thịt heo (gia súc) bị bỏ đói được khò lửa, cây lông bằng sợi cước để "hóa phép" thành thịt heo rừng đặc sản trên bàn tiệc cho những thực khách sành ăn ham của lạ. Và liệu thịt rừng có thật sự "xanh", khi được bảo quản dài ngày bằng formaldehyde và được tẩy rửa bằng hóa chất trước khi bày bán...

Hay tất cả chỉ là các mảnh khoe tinh vi cùng những lời đồn thổi khiến người tiêu thụ thịt rừng phải trả giá đắt bằng chính sức khỏe của mình và mất "sạch sành sanh" vì người tiêu thụ thịt rừng chẳng những không đạt được những lợi ích về sức khỏe như mong muốn, mà còn có nguy cơ mắc các bệnh truyền nhiễm nguy hiểm, cùng nhiều bệnh về tiêu hóa và tim mạch, thậm chí dẫn đến tử vong...

Khép lại năm 2024, ENV vừa ra mắt tài liệu "Những hành động cấp bách bảo vệ ĐVHD trước nguy cơ tuyệt chủng năm 2024". Đây là tài liệu thường niên, được phát triển từ năm 2016 nhằm đánh giá và xác định những vấn đề cấp bách cần được ưu tiên để xử lý hiệu quả tình trạng buôn bán ĐVHD trái phép, góp phần bảo vệ các quần thể ĐVHD nguy cấp, quý, hiếm và từng bước xóa bỏ vai trò của Việt Nam trong mạng lưới buôn bán ĐVHD trái phép toàn cầu. Theo đó, trong năm 2024 này, ENV đã xác định 12 vấn đề trọng tâm vẫn cần tập trung xử lý để các năm tiếp theo và trong 12 vấn đề trọng tâm đó có việc "Nỗ lực giảm thiểu nhu cầu tiêu thụ ĐVHD thông qua các chiến dịch tuyên truyền thực hiện trên các phương tiện truyền hình, truyền thanh, truyền thông và Internet". HỒNG MINH

ĐẠO LÀM THẦY

“Phải làm sao để người thầy đón nhận Luật Nhà giáo, thực sự là tôn vinh”

Thảo luận về dự thảo Luật Nhà giáo vào thời điểm hướng tới Ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11, Tổng Bí thư Tô Lâm chia sẻ: “Đây là dịp tôn vinh nghề nghiệp những người thầy. Nhân đây tôi chúc mừng các thầy, cô giáo, chúc mừng sự nghiệp giáo dục của chúng ta”...

● Hình ảnh cô trò trong Lễ bế giảng trước mùa thi. (Ảnh: THPT Phan Đình Phùng, HN)

● Tổng Bí thư Tô Lâm thảo luận về dự thảo Luật Nhà giáo. (Ảnh: MOET)

Những điểm mới nâng cao vị thế người thầy

Trong khuôn khổ Kỳ họp thứ 8, Quốc hội khoá XV, Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Nguyễn Kim Sơn thừa uỷ quyền của Thủ tướng Chính phủ đã trình bày trước Quốc hội nội dung tóm tắt tờ trình dự thảo Luật Nhà giáo.

Bộ trưởng Nguyễn Kim Sơn cho biết, Luật Nhà giáo áp dụng với nhà giáo trong các cơ sở giáo dục công lập và nhà giáo trong các cơ sở giáo dục ngoài công lập. Lần đầu tiên, vị trí pháp lý của nhà giáo ngoài công lập được xác lập đầy đủ, đồng bộ với tư cách nhà giáo chứ không chỉ là người lao động theo cơ chế hợp đồng lao động.

Nhà giáo trong các cơ sở giáo dục công lập là viên chức đặc biệt. Theo đó, nhà giáo công lập vẫn là viên chức, thực hiện các quy định của Luật Viên chức (tuyển dụng, sử dụng, quản lý, hệ thống thang bảng lương...) và chịu sự quản lý của cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền, đồng thời chịu sự điều chỉnh của các quy định đặc thù đối với nhà giáo tại Luật này.

Nhà giáo ngoài công lập và nhà giáo là người nước ngoài là người lao động đặc biệt, áp dụng theo quy định của Bộ luật Lao động và thêm những quy định đặc thù của nhà giáo tại Luật này.

Lần đầu tiên các quyền và nghĩa vụ của nhà giáo được quy định rõ ràng, đầy đủ, có hệ thống. Quy định về quyền, nghĩa vụ của nhà giáo, những việc không được làm theo hướng tăng tính bảo vệ đối với nhà giáo. Ngoài quy định rõ hơn những việc nhà giáo không được làm, dự thảo Luật Nhà giáo quy định những việc tổ chức, cá nhân không được làm đối với nhà giáo, bao gồm: không thực hiện đầy đủ chế độ, chính sách của nhà giáo theo quy định; Công khai thông tin về sai phạm của nhà giáo

khi chưa có kết luận chính thức của cơ quan có thẩm quyền trong quá trình xem xét kỷ luật hoặc truy cứu trách nhiệm pháp lý đối với nhà giáo; Các việc khác không được làm theo quy định của pháp luật.

Có ý kiến băn khoăn về quy định không được “Công khai thông tin về sai phạm của nhà giáo khi chưa có kết luận chính thức của cơ quan có thẩm quyền trong quá trình xem xét kỷ luật hoặc truy cứu trách nhiệm pháp lý đối với nhà giáo”, vì cho rằng quy định này sẽ vướng các quy định về thông tin, phát ngôn và “bên vực” nhà giáo. Tuy nhiên, quy định này là cần thiết để bảo vệ nhà giáo, nhất là trong bối cảnh mạng xã hội, các phương tiện thông tin truyền thông trực tuyến phát triển mạnh như hiện nay. Nhà giáo nếu có sai phạm đã có các chế tài xử lý theo quy định. Đặc điểm hoạt động nghề nghiệp của nhà giáo có tính chất đặc biệt, nếu không có phương án bảo vệ nhà giáo thì đối tượng chịu ảnh hưởng không chỉ là nhà giáo mà còn là người học.

Cùng với đó, ngành Giáo dục có vai trò và được chủ động hơn trong tuyển dụng, sử dụng và quản lý nhà giáo. Trong đó, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội là các cơ quan chủ trì xây dựng chiến lược, đề án, kế hoạch phát triển, tổng biên chế đội ngũ nhà giáo thuộc thẩm quyền quản lý trình cấp có thẩm quyền quyết định; điều phối biên chế nhà giáo trong các cơ sở giáo dục công lập theo số lượng được cơ quan có thẩm quyền giao...

Chính sách tiền lương cơ bản theo bảng lương nhà giáo được xếp cao nhất trong hệ thống thang bậc lương hành chính sự nghiệp. Nhà giáo được hưởng phụ cấp ưu đãi nghề và các phụ cấp khác tùy theo tính chất công việc, theo vùng theo quy định của pháp luật. Nhà giáo

tiếp tục được hưởng phụ cấp thâm niên nhà giáo cho đến khi thực hiện chính sách tiền lương theo Nghị quyết 27-NQ/TW. Nhà giáo cấp học mầm non; nhà giáo công tác ở nơi đặc biệt khó khăn vùng đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi, vùng bãi ngang, ven biển và hải đảo; nhà giáo trường chuyên biệt; nhà giáo thực hiện giáo dục hòa nhập; nhà giáo là người dân tộc thiểu số và nhà giáo ở một số ngành nghề đặc thù được ưu tiên trong chế độ tiền lương và phụ cấp cao hơn so với các nhà giáo khác. Cùng với đó, nhà giáo được hưởng một số chính sách hỗ trợ khác (như việc bảo đảm nhà công vụ, được thanh toán tiền tàu xe trong thời gian làm việc ở vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn khi nghỉ hằng năm, nghỉ ngày lễ, Tết...). Nhà giáo tuyển dụng, xếp lương lần đầu được xếp tăng 01 bậc lương trong hệ thống thang bậc lương hành chính sự nghiệp.

Cùng với đó, Nhà nước có chính sách thu hút người có trình độ cao, người có tài năng, sinh viên tốt nghiệp xuất sắc, cán bộ khoa học trẻ, người có năng khiếu đặc biệt tham gia tuyển dụng làm nhà giáo; nhà giáo đến công tác ở nơi đặc biệt khó khăn vùng đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi, vùng bãi ngang, ven biển và hải đảo...

Thầy làm tốt rồi sẽ lôi kéo được trò

Đặt ra 6 vấn đề cụ thể đối với dự thảo Luật Nhà giáo, Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh *thứ nhất* về vị trí của giáo dục và đào tạo. Theo Tổng Bí thư, vị trí của giáo dục và đào tạo rất có ý nghĩa về chiến lược công tác cán bộ, bởi trong công tác cán bộ, đào tạo cán bộ là quan trọng và đã nói tới đào tạo là phải có thầy.

“Đây là đột phá quốc gia và là trọng tâm. Trong đào tạo người thầy rất quan trọng, muốn giáo dục

có dừng lại đâu. Phải mang được những tâm thế đó, người thầy phải là nhà khoa học, phải có chuyên môn rất sâu”, Tổng Bí thư nói.

Trong bối cảnh đất nước hội nhập, Tổng Bí thư nhắc đến vấn đề *thứ tư* mà dự thảo Luật Nhà giáo cần thể hiện được, đó là giáo dục hội nhập thế nào, người thầy hội nhập thế nào? “Vừa rồi chúng ta tuyên bố phổ cập tiếng Anh trong giáo dục, như vậy thầy phải tiếng Anh thế nào mới phổ cập được. Thầy có trình độ tiếng Anh thế nào? Có quy định thầy nước ngoài không, thầy nước ngoài có phải chấp hành theo Luật Nhà giáo của Việt Nam không? Chúng ta đã đề cập gì chưa? Muốn hội nhập được phải có con người, mà con người đào tạo được trước hết phải là người thầy. Nếu bây giờ không có thầy tiếng Anh làm sao có trò tiếng Anh được. Thầy dạy Toán, thầy dạy Văn cũng phải có tiếng Anh chứ không chỉ riêng thầy dạy Ngoại ngữ. Phải tiếp cận, phải hội nhập. Các chính sách đó phải được thể hiện với những yêu cầu cụ thể”, Tổng Bí thư nêu yêu cầu.

Vấn đề *thứ năm* được Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh là chính sách về học tập suốt đời được thể hiện trong Luật Nhà giáo. Cụ thể, với độ tuổi nghỉ hưu của giáo viên, Tổng Bí thư cho rằng, thầy nghỉ hưu không được giảng dạy nữa thì rất khó khăn, trong khi chính sách mở rộng học tập suốt đời, huy động các lực lượng xã hội vào công tác giáo dục, công tác giảng dạy; “trò rất già thì cũng phải có thầy rất già”... Tổng Bí thư cũng nhắc đến những người thầy giảng dạy trong môi trường đặc biệt như các thầy dạy học tại các trường trại giam cần có yếu tố đặc biệt, vừa giảng dạy vừa tình cảm, vừa thu hút, vừa lôi kéo. Hoặc thầy, cô giáo ở miền núi cũng phải được coi là môi trường đặc biệt, thầy không những đổ dành trẻ đến trường, mà còn phải nuôi các cháu đi học, phải động viên, phải hy sinh... và đặt yêu cầu, cần chính sách gì cho những môi trường đặc biệt đó.

“Tôi đi miền núi thấy rất khó khăn, các cháu đi học 20 - 30 cây số làm sao đi hàng ngày được, trường nội trú không có. Trò không có nơi học tập, sinh hoạt, thầy càng không, thế làm sao được. Mỗi trường như thế phải có nhà công vụ cho giáo viên. Chính sách cần cụ thể, phải bao quát đến những việc như vậy. Những vùng khó khăn về kinh tế - xã hội lại là vùng trũng về giáo dục và đào tạo, khó khăn về phát triển nguồn nhân lực. Càng khó khăn càng trũng mãi. Cần phải có chính sách khuyến khích”, Tổng Bí thư chia sẻ.

Cuối cùng, Tổng Bí thư nhấn mạnh, phải làm sao để người thầy đón nhận Luật Nhà giáo, thực sự là tôn vinh, thực sự tạo điều kiện thuận lợi cho người thầy. Chứ không để Luật ra thầy lại thấy khó khăn hơn. Thầy làm tốt rồi sẽ lôi kéo được trò, người thầy là đầu tàu cho giáo dục...

NGUYỆT THƯƠNG

ĐẠO LÀM THẦY

Dạy học là một thiên chức đạo đức

“Mỗi người đến với nghề giáo một cách khác nhau, nhưng điều quý giá hơn cả là trong sâu thẳm đều nặng tình yêu thương con người và mong muốn làm cho thế hệ tương lai tử tế hơn, khôn lớn hơn, trưởng thành hơn để chung tay làm cho xã hội văn minh hơn, đất nước giàu đẹp hơn”...

● GS.TS Nguyễn Văn Minh, nguyên Hiệu trưởng Trường ĐH Sư phạm Hà Nội tại lễ kỷ niệm 40 năm ngày nhà giáo Việt Nam. (Ảnh: ĐHSP)

● Mỗi người thầy đến với học trò mình bằng sự tận hiến và yêu thương. (Ảnh: NVCC)

Người thầy lớn và những suy tư

“Những lời chia sẻ” là cuốn sách khá đặc biệt, tập hợp các bài phát biểu truyền cảm hứng của GS. TS Nguyễn Văn Minh. Nhiều năm qua, trên các phương tiện thông tin truyền thông và các nền tảng mạng xã hội thường đăng tải những bài phát biểu của GS. Nguyễn Văn Minh - nguyên Hiệu trưởng Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, ngôi trường có lịch sử truyền thống hành trình cùng giáo dục Việt Nam từ ngay sau Cách mạng tháng Tám năm 1945.

Từ tháng 5/2024, sau khi kết thúc nhiệm kỳ quản lý sau 12 năm, thầy trở lại với vai trò là một GS.TS Vật lý giảng dạy ở nơi thầy đã gắn bó gần 40 năm qua... Thầy nói, quản lý là một nhiệm vụ mà thầy được giao, bởi ở vị trí nào, thầy cũng luôn là một thầy giáo đến với học trò bằng tất cả yêu thương, tận tụy của một người thầy...

GS.TS Nguyễn Văn Minh chia sẻ: Mỗi chúng ta đến với nghề giáo một cách khác nhau, nhưng điều quý giá hơn cả là trong sâu thẳm mỗi chúng ta đều nặng tình yêu thương con người và mong muốn làm cho thế hệ tương lai tử tế hơn, khôn lớn hơn, trưởng thành hơn để chung tay làm cho xã hội văn minh hơn, đất nước giàu đẹp hơn. Mỗi đứa trẻ tiến bộ so với ngày hôm qua rất đáng mừng. Trọng trách của nhà giáo là giáo dục cho mỗi trẻ hình thành về giá trị gia đình, chuẩn mực xã hội và ứng xử trong thế giới hội nhập để khát khao làm chủ tư thức và hành động chân chính.

Trong thâm sâu của mỗi người đi dạy học đều muốn làm tốt nhất bốn phận của mình, muốn dồn hết tâm sức và trí tuệ cho học sinh. Nhưng những khó khăn, vất vả, những ràng buộc có khi đã lỗi thời, ảnh hưởng không ít đến mỗi nhà giáo. Giá như mỗi thầy cô không quá lo lắng về cái ăn, cái mặc thì họ sẽ thanh thản hơn trong tâm hồn và dành hết thời gian cho con trẻ thì tốt đẹp biết nhường nào.

Trước mắt chúng ta là khó khăn và đây rầy thách thức, cả hữu hình và vô hình. Nhưng vận hành thay đổi của thời đại thì không dừng lại. Những tác động của thời cuộc đến với chúng ta từng giây, từng phút; công nghệ như là một sự hồi thúc đến với muôn người từ muôn mặt đời sống.

Theo GS.TS Nguyễn Văn Minh, bản lĩnh để bảo tồn những giá trị chính đáng trước những biến đổi thời cuộc là hết sức cần thiết. Đơn cử, sự quan tâm và biết ơn, sự chiều chuộng thái quá một đứa trẻ sẽ đưa đến hệ lụy ích kỷ, thậm chí vô ơn rồi tự biện minh rằng, thế hệ ngày nay đã khác và chúng ta phải biết cách thích ứng, biết cách chấp nhận. Đây là “một sự đồng lõa đáng sợ”.

“Chúng ta đã đi theo nghề giáo. Dạy học là một thiên chức đạo đức. Từ ngàn đời nay, người thầy luôn được tôn trọng. Trong những biến động của xã hội, có lúc này, lúc khác, nơi này, nơi khác, đã làm cho chúng ta tâm tư. Thiên chức cao quý nhưng quá đổi gian nan, chúng ta phải đối diện với nhiều thứ, nhiều chiều, để rồi “trần trở” - GS. Minh chia sẻ.

Mặc dù theo GS. Minh, trong quan niệm xã hội có lúc chưa thật tích cực khi nhìn nhận về giáo dục, về học vấn và hệ quả là lãng kính về người thầy không như những gì thật cao đẹp. Cũng có lúc một bộ phận đánh đồng công việc dạy học với công việc kiếm sống thông thường, nhưng đó không chỉ là một nghề thuần túy. Nếu như vậy, chắc chẳng có ai nguyện hiến dâng tuổi thanh xuân của mình cho trẻ nơi vùng biên ải, nơi thăm thẳm núi rừng thưa thớt bóng người, nơi hải đảo trùng khơi quanh sóng vỗ.

Dạy học là một thiên chức đạo đức, vì nó cố gắng phát triển không chỉ sự hiểu biết, mà còn là sự tận tụy trong phụng sự, định hình không chỉ trí thức mà cả ý chí, nuôi dưỡng cả trí tuệ và tâm hồn. Nó là thiên hướng chứ không thuần túy làm công ăn lương. Và dạy học là tạo dựng tương lai. “Biết rằng, những mỹ từ cao nhã về người thầy không phải đúng cho tất cả, không phải người thầy nào cũng là ngôi sao sáng, nhưng tổng thể họ đã dành thời gian, tâm thức, trí tuệ và tình yêu thương, thậm chí cả mạng sống của mình cho các thế hệ học trò” - GS. Minh nói.

Đủ yêu thương mới có tha thứ, thấu hiểu và cảm hóa học trò

GS. Nguyễn Văn Minh cho rằng, chỉ khi đủ để yêu thương thì con người mới biết tha thứ, chỉ khi có được cảm thông thì con người mới có khả năng cảm hóa. Làm cho người khác tốt hơn, tiên bộ hơn để xã hội văn minh hơn thì có gì hơn thế. Chúng ta có quyền tự hào một cách chính đáng về nghề nghiệp của mình.

“Có hôm, đi bộ ngoài đường thầy được một bạn làm xe ôm chào và nói rằng, ngoài giờ học em chạy Grab. Thầy cảm phục, rất tôn trọng các em và còn nhiều điều nữa... Các em đã cho thầy nhiều bài học giá trị của cuộc đời” - GS.TS Nguyễn Văn Minh kể lại.

Điều mà GS. Nguyễn Văn Minh đau đầu, trăn trở, có khi đau xót là về lẽ sống, yêu thương, sự biết ơn và về những điều dường như ta đang vô tình dần đánh mất, những điều tưởng chừng bé nhỏ nhưng rất đỗi đáng yêu. GS. Minh trăn trở: Có xót

xa không khi có học sinh phải chịu đựng trong cô đơn và đơn độc già biệt cuộc đời? Có đau đớn không khi con cái trưởng thành rồi chỉ biết sống cho riêng mình, mặc cho mẹ cha trong cảnh cùng khốn khó? Có đáng suy ngẫm không khi ai đó dặt tay bà cụ sang đường như là biểu tượng của việc làm tử tế, mà lẽ ra đó là việc bình thường của một con người tử tế? Lẽ nào thiếu vắng đến thế chăng?

Và lẽ nào chúng ta bình tâm khi những đồng nghiệp hằng ngày đi qua những cung đường hiểm trở, đánh cược cuộc đời vì những trẻ thơ? Và chúng ta nghĩ gì, khi những đứa trẻ chen nhau trong những mái tôn ngày hè oi bức, đường đến trường với bước chân trần? Có nặng lòng không khi trẻ đến trường như một sự sợ hãi, lo âu?...

Thiếu vắng tình yêu thương thì sống ở đời đã khó, làm nghề giáo thì khó biết nhường nào. Nhắn gửi các tân cử nhân đi đến tận cùng của cuộc sống, GS. Nguyễn Văn Minh mong muốn các giáo viên tương lai chạm đến đáy sâu tâm can của những kiếp người, để không thờ ơ và trở thành vô cảm, để những gì chân chính trội lên. Thấu hiểu không phải để rồi bi lụy mà để nhen nhóm dần cái tốt đẹp bằng việc mình làm và đừng bao giờ để con tim mình nguội lạnh. Dù mẹ cha có khi không phải ai cũng được học hành đến nơi đến chốn nhưng đức hi sinh và cái tâm của họ thì đáng trân trọng. Không phải học thật cao mới trở thành người tử tế. Các em hãy trân quý, nâng niu những bàn tay thô ráp, những lời nói vụng về và thật thà như đất, những lam lũ vì con mà chẳng biết nói thành lời. Đằng sau thành công dù nhỏ bé của mỗi con

người là mồ hôi, nước mắt và nhọc nhằn của cha, của mẹ. Hãy biết ơn mẹ cha thì mới ân nghĩa với cuộc đời này được.

Trọng trách của những người làm giáo dục là đồng hành để thay đổi tốt hơn đến mỗi con người, đến từng số phận. Chúng ta không thể thờ ơ với những thành công của công nghệ. Nếu không ta mãi mãi đi sau, nhưng xin nhớ rằng, một con người thiếu đi tình yêu thương thì tương lai trở thành bất định. Trước hết, dạy cho trẻ cách ứng xử trong môi trường số sao cho đúng mức và văn minh trước khi dạy các em làm những điều cao siêu hơn thế. Đừng để tiến bộ của công nghệ trở thành nỗi sợ hãi ám ảnh trong mỗi gia đình và trong hoang loạn của mỗi con người.

Nói về “bệnh thành tích”, sự trung thực, GS. Minh nhấn mạnh, chúng ta đã làm được không ít việc trong giáo dục, đây là điều đáng mừng, nhưng các mảng màu đa sắc đó không phải đều tươi mới như nhau. Hãy nói đúng và nói thật, hãy dám rũ bỏ những thành tích ảo tưởng, vì nếu không nó sẽ trở thành căn cơ cho dối trá sau này.

GS. Minh bày tỏ: “Xin hãy đừng vì những điểm số vô hồn, những bản học bạ đẹp mà trẻ phải ai oán về sau. Mỗi đứa trẻ là một tài năng riêng có. Hãy vì tài năng đó mà nhân lên, đừng khoác lên cho trẻ những hào quang không phải của chúng, vì sẽ thành ảo tưởng trong tương lai. Mỗi nhà trường là một ngôi nhà đầy ắp yêu thương để trẻ em muốn đến. Nơi đây cũng là nơi để thầy cô cảm thấy hài lòng. Khi quan niệm rằng, thiêng liêng nhất của nghề giáo là con trẻ lớn lên thành người tử tế để rồi họ biết dần thân và làm cho xã hội văn minh hơn. Đó là phần thưởng tuyệt vời nhất mà mỗi người hướng đến”.

Đứng trước những âu lo về sự vô cảm, GS. Minh cho rằng, cái cao cả của một nền giáo dục không phải chỉ tạo ra các chuyên gia thật giỏi giang, mà thành công trước tiên là tạo ra những con người ứng xử văn minh và có tâm lòng rộng lượng. Giáo dục để mỗi trẻ biết yêu thương đồng chua nước mặn, biết quý cái dải cát trắng trải dài, biết thương vách đá cheo leo và biết ơn đến từng nắm đất.

Giáo dục để mỗi trẻ biết một thời đau thương đất nước, biết thương non sông này đã mấy bận chia đôi; biết ơn hàng triệu người đã hòa vào lòng đất để bình yên có được hôm nay. Giáo dục để sông Gianh và dòng sông Bến Hải với những nhịp cầu nối trọn lòng người; đừng bao giờ có 20 năm đợi chờ dang dở... Nhắc cho họ nhớ rằng, ngoài đảo xa có những ngôi mộ gió, trên núi non cao bao thế hệ hòa vào núi, vào rừng và trên kỳ đài cờ tung bay phấp phới, nhưng đường đến kỳ đài là biết mấy máu xương, để họ dám xả thân khi Tô quốc cần họ, để trường tồn mãi mãi Việt Nam. Khi mỗi người biết yêu thương, tự nhiên trong họ sẽ sinh ra trách nhiệm.

Và điều GS. Minh luôn đau đầu, đó là giáo dục để mỗi trẻ lớn lên trong yêu thương và trân quý hòa bình, đừng gieo vào các em lòng thù hận mà hãy dạy cho các em đức tính khoan dung. Có làm sao để mỗi trẻ lớn lên lấy yêu thương và tha thứ làm đầu. Giáo dục để trẻ lớn lên trong thôi thúc và khát vọng, để rồi trong tâm trí họ luôn đau đầu câu hỏi lớn cho đời.

Giáo dục để trẻ biết nhìn trời cao xanh với vợi, đêm nhìn sao trời và mơ ước bay lên; giáo dục để trẻ đứng hiên ngang trên bờ biển rộng mơ những con tàu đến bến bờ xa... Khát vọng lớn có ngọn nguồn từ trần trở lớn, nhưng trần trở nào hơn trần trở nước non mình, GS. Nguyễn Văn Minh bày tỏ...

MIỀN THẢO

ĐẠO LÀM THẦY

Thầy, cô giáo nâng cao kiến thức mỗi ngày

Cô giáo Trần Thị Hương Ly (cựu giáo viên THCS Long Biên, Hà Nội), hiện đang dạy ở một trung tâm tại Hà Nội cho biết, cô vừa học thêm một khóa đồ họa cơ bản. Được biết, tại trung tâm nơi cô Hương Ly làm việc có cơ sở vật chất rất tân tiến, hiện đại. Ngoài việc giảng dạy kiến thức văn học, cô Ly còn thường xuyên cho học sinh xem phim, giảng qua trình chiếu powerpoint. Cô cho biết: “Các hiệu ứng trong phần mềm powerpoint giờ đây không còn hấp dẫn các em học sinh như trước nữa. Vì vậy, tôi đã học các khóa đồ họa cơ bản để thiết kế những trò chơi, bài giảng thú vị. Học sinh vừa học, vừa tương tác với giáo viên và chủ động ghi nhớ, vận dụng kiến thức”.

Cô chia sẻ, thời đại công nghệ tin học phát triển, học sinh dễ dàng tiếp cận các kiến thức tin học. Nhiều em ở độ tuổi 12 - 13 đã có thể thành thạo sử dụng word, powerpoint và tạo ra những bài thuyết trình đẹp mắt. Vì vậy, các em không còn trầm trồ, ngạc nhiên trước những hiệu ứng cơ bản, quen thuộc trên các phần mềm nữa. Buộc các thầy cô liên tục học hỏi, cập nhật những kiến thức, làm mới bài giảng.

Cô Hương Ly nói: “Lấy ví dụ khi giảng bài về câu chuyện “Đế Mên phiêu lưu ký”, tôi tạo ra một trò chơi dựa trên ứng dụng Quizizz. Các em vừa học, vừa chơi. Ứng dụng có bảng xếp hạng quán quân, á quân,... tạo sự hứng khởi cho học sinh khi tham gia chơi”.

Đối với thầy Dương Minh Ngọc, giáo viên Trung tâm GDTX thị xã Thuận Thành, tỉnh Bắc Ninh chia sẻ: “Môi trường giáo dục nơi tôi đang công tác có những đặc thù riêng. Bên cạnh những kiến thức mà Bộ GD&ĐT quy định, việc mở rộng kiến thức, định hướng các em tiếp cận thông tin trên mạng xã hội là rất quan trọng”. Thầy Ngọc cho biết, mỗi ngày, thầy đều dậy từ sáng sớm cập nhật những thông tin mới trên báo chí, truyền thông. Đó là những tin tức thời sự, cũng có thể là tin tức giải trí có giá trị.

Thầy tâm sự: “Khi dạy về tình đoàn kết của dân tộc, ngoài các văn bản được quy định trong chương trình, tôi còn lấy thêm các bài báo trên mạng nói về tình quân dân vào mùa bão lũ vừa qua. Hay những hình ảnh đẹp trong ngày 2/9, 10/10 để học sinh cảm nhận được niềm tự hào dân tộc, hạnh phúc khi bản thân mình là người Việt Nam”. Thầy cho biết, để có được hiểu biết, nhận định đúng đắn về các thông tin trên mạng xã hội, thầy thường xuyên tham gia các buổi tập huấn của trường, của tỉnh để luôn đem đến những kiến thức tốt nhất cho học sinh.

Cô Hoàng Thị Loan (THPT Bình Minh, Hà Nội) cho biết, giáo viên thời đại 4.0 sẽ vất vả hơn rất nhiều. Hàng ngày, học sinh không chỉ học thông qua bài giảng trên lớp. Nhiều em sẽ tự học kiến thức

THẦY CÔ GIÁO THỜI KỲ 4.0:

Vượt qua thách thức, nắm bắt cơ hội

● Một buổi học về tình cảm cha con, học sinh được xem phim về bố trong lớp học của cô giáo Nguyễn Thị Thủy Tiên. (Nguồn: NVCC)

● Đối với thầy Ngọc, việc định hướng cho học sinh tiếp cận thông tin trên internet vô cùng quan trọng. (Nguồn: NVCC)

● Không gian mạng giúp thầy cô sống trách nhiệm hơn, trở thành tấm gương lan tỏa về đẹp nghề giáo. (Ảnh minh họa: Trần Thị Hương Ly)

Bước vào thời đại công nghệ phát triển, học sinh không còn thụ động tiếp thu kiến thức từ các thầy, cô giáo ở trên lớp. Giờ đây, mỗi bài giảng của giáo viên cần sự đầu tư về cả kiến thức, công nghệ, vốn hiểu biết xã hội để đem đến cho các em những bài học hấp dẫn nhất. Đây vừa là một thách thức, vừa là cơ hội cho giáo viên tiếp tục học hỏi, thay đổi vì một nền giáo dục hiện đại.

từ những trang web chuyên về giáo dục ở trên mạng. Vì vậy, một số học sinh có tư chất, sẽ tự học trước, học vượt, thậm chí mở rộng kiến thức. Các thầy, cô giáo phụ trách bất cứ bộ môn nào cũng cần trau dồi kiến thức hàng ngày.

Cô Loan chia sẻ: “Tôi đã từng dạy những học trò vô cùng nỗ lực. Các em liên tục mở rộng kiến thức bằng cách đọc các cuốn sách văn học, tâm lý, khoa học miễn phí ở trên mạng. Ngoài ra, các em còn thích đọc các bài báo hay, bài bình luận của những chuyên gia, để làm nguồn tư liệu cho bài học trên lớp. Một số vấn đề khó, thuật ngữ chuyên ngành chưa hiểu rõ, các em sẽ đến lớp trao đổi với giáo viên. Cho nên, chính chúng tôi phải tự học rất nhiều để giải đáp thắc mắc, định hướng các em trong hành trình học tập”.

Theo thống kê, Việt Nam là một trong những nước đứng đầu thế giới về tỷ lệ người dùng internet và mạng xã hội. Hiện nước ta có hơn 72 triệu người sử dụng mạng xã hội, chiếm khoảng 73% dân số. Trong đó, 82% trẻ em Việt Nam 12 - 13 tuổi sử dụng internet hàng ngày, con số này ở lứa tuổi 14 - 15 là 93%.

Sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin ảnh hưởng

trực tiếp tới việc giảng dạy cho học sinh. Hiện nay, các em không còn phụ thuộc vào bảng đen, phấn trắng hay cần thầy cô cầm tay chỉ việc nữa. Thầy cô không còn độc quyền trao kiến thức cho trò khi người học nhiều phương tiện để mở rộng, bồi đắp thêm. Vai trò, trách nhiệm người giáo viên vì vậy cũng nặng nề hơn. Họ không chỉ phải giảng dạy kiến thức nền tảng mà còn phải định hướng để học sinh có thể tự học, tự tìm tòi trên không gian số với hàng trăm nghìn thông tin mỗi ngày.

Điều này đòi hỏi chính các thầy cô phải tiếp tục học để nâng cao trình độ. Đây vừa là một thách thức, vừa là cơ hội. Vì chính giáo viên cần phải tìm ra được hướng đi trên thế giới internet trù phú thông tin. Người giáo viên cần bỏ công sức, mở rộng kiến thức đến nhiều lĩnh vực khác nhau, chứ không chỉ bó hẹp trong chuyên môn của chính mình.

Giáo viên phải là “tấm gương” cho học sinh

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội, cần có những con người xã hội chủ nghĩa, mà muốn có những con người xã hội chủ nghĩa thì cần phải có giáo

dục”. Và theo Người, vấn đề then chốt quyết định chất lượng giáo dục chính là đội ngũ những người thầy giáo và cán bộ quản lý giáo dục. Vì thầy, cô giáo có trách nhiệm truyền bá cho thế hệ trẻ lý tưởng đạo đức chân chính, hệ thống các giá trị, tinh hoa văn hóa của dân tộc và nhân loại, bồi dưỡng cho họ những phẩm chất cao quý và năng lực sáng tạo phù hợp với sự phát triển và tiến bộ của xã hội.

Thời kỳ 4.0, học sinh, phụ huynh đều được tiếp cận với mạng xã hội, các công nghệ hiện đại. Cho nên, đạo đức của người làm thầy cô được nâng cao hơn bao giờ hết. Trong thời gian qua, một bộ phận các giáo viên có hành vi sai lệch như bạo lực học đường, lạm thu quỹ, chèn ép học sinh,... liên tục bị đưa lên mạng và nhận về nhiều phản hồi tiêu cực. Điều này cho thấy, thời đại công nghệ, đòi hỏi người giáo viên phải có đức và có tài. Đức của nhà giáo là tư cách, tình yêu thương, trách nhiệm đối với nghề, với học sinh; còn tài là sự am hiểu, vốn tri thức, vốn kinh nghiệm thực tiễn...

Với những giáo viên chân chính, thời đại 4.0 vừa là áp lực thúc đẩy học tiếp tục nâng cao trình độ, đồng thời là cơ hội để các thầy cô hoàn thiện bản thân, lan tỏa về

đẹp giáo dục đến cho cộng đồng, xã hội. Thực tế, còn đó, những người giáo viên vô cùng tâm huyết với nghề, dành cả cuộc đời để yêu thương học trò. Hàng triệu giáo viên đã và đang thầm lặng hy sinh cho sự nghiệp “trồng người”, đặc biệt là những giáo viên đang giảng dạy ở vùng rừng núi, hải đảo, vùng sâu, vùng xa, những giáo viên dạy trẻ khuyết tật. Nhiều thế hệ học sinh, nhiều phụ huynh học sinh vẫn biết ơn, nhớ và thầm viếng thầy cô, nhất là trong những ngày họp lớp, ngày Nhà giáo Việt Nam.

Như câu chuyện của cô giáo Huỳnh Thanh Thảo (SN 1986), mắc phải căn bệnh xương thủy tinh, chỉ cao 65cm, mọi sinh hoạt hằng ngày đều do cha mẹ phụ giúp. Dù không thể tự đi lại, di chuyển, cô vẫn nỗ lực học tập, đọc sách mỗi ngày. Từ năm 14 tuổi, dù chỉ nằm trên giường, nhưng cô vẫn dạy học tình thương cho các em nhỏ có hoàn cảnh khó khăn. Câu chuyện của cô đạo diễn Elizabeth Van Meter dựng thành bộ phim “Thao’s Library” và được công chiếu ở New York, truyền cảm hứng cho những trẻ em không may mắn khiếm khuyết cơ thể trên toàn thế giới.

Cô giáo Ngô Thúy Trinh (74 tuổi) sau khi về hưu, đã làm một tài khoản mạng xã hội. Trên kênh của mình cô liên tục chia sẻ các bài giảng miễn phí. Tài khoản của cô đạt hàng trăm nghìn lượt theo dõi. Cô Trinh tâm sự, vì nhớ nghề, yêu nghề nên dù về hưu, cô vẫn muốn được giảng dạy hoàn toàn miễn phí. Cô Trinh được rất nhiều người yêu mến nhờ tâm huyết, tình yêu đối với nghề giáo.

Nhờ những ví dụ nêu trên có thể thấy, thời đại công nghệ phát triển đang là một động lực giúp các giáo viên lan tỏa về đẹp của giáo dục. Đồng thời giảng dạy kiến thức miễn phí cho các em học sinh không có điều kiện. Đây là điều rất đáng quý.

Đặc biệt, nếu giáo viên biết sử dụng mạng xã hội đúng cách, đây sẽ là sợi dây kết nối giữa thầy cô và học sinh. Ngoài thời gian học trên lớp, các em có thể thông qua Facebook, Zalo liên hệ hỏi bài, trao đổi với thầy cô ngoài giờ học một cách nhanh chóng, thuận lợi. Trên không gian mạng, học sinh có thể tương tác với thầy cô, lưu lại những khoảnh khắc, kỷ niệm đẹp, hạnh phúc giữa thầy và trò.

Cô Nguyễn Thị Thủy Tiên (Trung tâm EQ và Ngôn ngữ, Hà Nội) cho biết, vai trò của người giáo viên thời 4.0 không chỉ đơn giản là truyền đạt kiến thức, mà còn giúp học trò trang bị các kỹ năng để hội nhập toàn cầu. Bên cạnh việc giảng dạy, mỗi giáo viên luôn phải trau dồi đạo đức, sống có trách nhiệm. Mặc dù luôn phải nỗ lực như vậy, giáo viên sẽ vất vả, áp lực hơn rất nhiều. “Nhưng là một người giáo viên, tôi không coi đó là thử thách, mà cảm thấy đây là cơ hội để mình hoàn thiện bản thân, sống có trách nhiệm, đem lại những giá trị tốt đẹp cho các thế hệ học sinh”, cô Thủy Tiên nói. **HƯƠNG NGỌC**

ĐẠO LÀM THẦY

Những người thầy “thấp lửa” ước mơ nơi phên dậu Tổ quốc

Ngày họ đến những điểm trường cheo leo miền biên viễn núi cao, vực sâu ở tuổi 20, dù rất sợ nhưng họ đã không chùn bước. “Đã không ít lần, cô phải mặc áo mưa, đội mũ bảo hiểm trong căn phòng cấp 4 tranh tre tạm bợ, vì sợ gió lớn cuốn sập. Những đêm mưa gió ấy, nỗi sợ hãi chỉ vơi đi khi mỗi sáng cô nhìn thấy ánh mắt háo hức của các em học sinh, để cô vượt qua khó khăn, tiếp tục cống hiến” ...

● Cô Vương Thanh Hương và học trò của mình. (Ảnh: NVCC)

● Cô Nguyễn Thị Yên - Trường Tiểu học Can Hồ, huyện Mường Tè. (Ảnh: NVCC)

● Chia sẻ cùng thầy cô tôn vinh các thầy cô xuất sắc tiêu biểu tại những vùng khó khăn trên cả nước. (Ảnh: T.U Đoàn)

Gieo chữ nơi con sông Hồng chảy vào đất Việt

Hơn hai mươi năm công tác tại Bát Xát, Lào Cai - nơi con sông Hồng chảy vào đất Việt, cô giáo Vương Thanh Hương, một người con của dân tộc Tày, đã trở thành biểu tượng của sự kiên trì, tận tụy và lòng yêu nghề giáo vô bờ bến.

Cô Hương kể: “Tôi may mắn khi được sinh ra trong thời bình, không còn chiến tranh, không còn loạn lạc, nhưng cuộc sống khi ấy vẫn còn bộn bề sự nghèo nàn và lạc hậu. Thế nhưng, với ý chí vươn lên vượt khó của bố mẹ tôi, thêm vào đó là hình ảnh những người thầy vẫn ngày đêm miệt mài không quản khó khăn “cõng” cái chữ lên bán in đậm trong tôi. Tôi còn nhớ mái trường tiểu học lợp mái tranh trên sườn núi, người thầy trên vai với chiếc túi vải chứa đựng đầy sách vở và chiếc xe đạp ba gác mộc mạc, vượt những con dốc dài ngày ngày mang cái chữ đến bàn làng của tôi. Hình ảnh đó thật thiêng liêng. Nó như một nguồn động lực thôi thúc tôi không ngừng cố gắng. Tôi luôn ấp ủ ước mơ trở thành một cô giáo bản, trở thành một tấm gương sáng mang cái chữ về bản “thấp sáng” thêm nhiều ước mơ cho bản làng”...

Sau ba năm miệt mài học tập, cô tốt nghiệp Sư phạm vào năm 2000 và nhận công tác tại huyện Bát Xát, xã biên cương hẻo lánh của Lào Cai, nơi địa hình hiểm trở và đời sống còn nhiều khó khăn. Dù vậy, cô luôn tâm niệm sẽ hết mình vì vùng đất biên giới còn nghèo khó nhưng đầy tình người này.

Điểm công tác đầu tiên của cô là Trường phổ thông cơ sở Sáng Ma

Sáo - một ngôi trường nhỏ ẩn mình giữa thung lũng hẻo lánh của huyện Bát Xát. Ở đây, đa số dân cư là người dân tộc Mông, sống rải rác giữa địa hình chia cắt với những vực sâu, núi cao và triền đồi trập trùng. Việc vận động học sinh đến trường vì thế luôn là một thử thách lớn lao. Không có ánh đèn điện sáng rực rỡ, không có nhiều phương tiện giao thông, chỉ là những bóng đèn dầu và những con đường mòn trắc trở. Cô giáo trẻ Vương Thanh Hương từng bước băng qua khó khăn, học cách thích nghi và lắng nghe để hiểu được văn hóa, ngôn ngữ của học sinh - những điều xa lạ nhưng đầy yêu thương và gắn bó.

Sau hai năm gắn bó với Sáng Ma Sáo, năm 2003, cô Hương chuyển công tác đến Trường Tiểu học Phìn Ngan, một xã đặc biệt khó khăn với những phong tục lâu đời của người Dao Đỏ và người Phù Lá. Ở đây, gần 98% học sinh là người dân tộc Dao Đỏ, còn hạn chế về tiếng Việt, khiến việc giảng dạy càng thêm thử thách. Để giúp học sinh hiểu bài, cô thường phải sử dụng cả tiếng phổ thông lẫn ngôn ngữ địa phương. Không chỉ dừng lại ở giảng dạy, cô cùng đồng nghiệp đến tận nhà thăm hỏi, động viên và vận động phụ huynh cho con em đi học. Những chuyến đi dài qua đồi núi, những lần thăm nhà giữa trời mưa rét, là tấm lòng kiên nhẫn và yêu thương của người thầy tận tụy.

Trong những năm tháng miệt mài với nghề, chồng cô luôn động viên và ủng hộ mọi quyết định của vợ, đặc biệt là trong những ngày tháng đầu tiên khi họ phải gồng gánh kinh tế cho gia đình. Và cô Hương không ngừng học hỏi,

tham gia các cuộc thi, viết sáng kiến kinh nghiệm, tìm tòi các phương pháp giảng dạy mới mẻ. Những trò chơi thú vị do cô tự sáng tạo giúp học sinh hào hứng học tập, biết cách làm việc nhóm và tự tin phát biểu. Kết quả của sự nỗ lực ấy là 100% học sinh lớp cô giảng dạy được lên lớp.

23 năm gắn bó với Trường PTDTBT TH Phìn Ngan, cô Hương vẫn ngày ngày âm thầm cống hiến, không ngừng học hỏi và tự trau dồi để trở thành tấm gương sáng cho học sinh. Đối với cô, mỗi học sinh đều mang theo trong mình một giấc mơ và cô chính là người sẽ tiếp sức cho những giấc mơ đó. Từng ngày, từng giờ, cô vẫn tiếp tục bước đi trên hành trình “trồng người”, hành trình đầy gian khó nhưng chứa chan niềm vui và hạnh phúc...

Và có một hành trình nơi cuối trời Tây Bắc

Cô Nguyễn Thị Yên, người Thanh Oai, Hà Nội - vốn từ vùng đồng bằng châu thổ sông Hồng trù phú, từ năm 2009, vì tình yêu nghề và mong muốn cống hiến cho sự nghiệp “trồng người” nơi vùng sâu, vùng xa, cô Nguyễn Thị Yên cùng chồng đã quyết định rời xa quê hương để đến với vùng núi cao Lai Châu.

Khi vừa đến Lai Châu, cô Yên nhận công tác tại Trường Tiểu học Can Hồ, huyện Mường Tè. Đây là nơi có điều kiện cơ sở vật chất vô cùng thiếu thốn. Trường học chỉ là những dãy nhà cấp 4 đơn sơ, sân trường lấm lem đất đá. Cuộc sống hàng ngày của cô diễn ra trong một căn phòng tạm bợ dựng bằng tre nứa, mái tôn, nền đất. Mùa hè thì nóng nực, mùa đông lại lạnh buốt, không điện lưới quốc gia, cô

phải soạn bài dưới ánh đèn dầu leo lét. Đã không ít lần, cô phải mặc áo mưa, đội mũ bảo hiểm trong căn phòng vì sợ gió lớn cuốn sập. Những đêm mưa gió ấy, nỗi sợ hãi chỉ vơi đi khi mỗi sáng cô nhìn thấy ánh mắt háo hức của các em học sinh, để cô vượt qua khó khăn, tiếp tục cống hiến.

Năm 2011, khi đón đưa con thứ hai, gia đình cô lại thêm thử thách vì vợ chồng vẫn phải làm việc ở hai trường cách xa nhau 60km nơi rẻo cao trùng điệp. Cô và chồng chỉ có thể gặp nhau vào cuối tuần, để lại con nhỏ cho ông bà chăm sóc. Thời gian trôi đi, cô đã về Trường PTDTBT Tiểu học số 1 Nậm Hàng, huyện Nậm Nhùn. Tại đây, cô tiếp tục hành trình dạy học tại các điểm trường xa xôi như Huổi Pét, Nậm Ty, nơi đường sá đi lại vô cùng gian nan, đặc biệt khi trời mưa lớn, đường bị sạt lở. Nhiều hôm, cô phải đi xe máy lại và đi bộ gần 2km đường trơn tuột, lội qua suối nước chảy xiết để đến được lớp học. Sự tận tâm ấy không chỉ vì trách nhiệm, mà còn bởi tự đáy lòng yêu thương học sinh vô bờ bến.

Đến năm 2017, sau gần một thập kỷ cống hiến tại các vùng xa xôi, cô Yên may mắn được chuyển về Trường PTDTBT Tiểu học Trung Chải, nơi chồng cô đang công tác. Sau bao nhiêu năm xa cách và những lần chuyển trường, cuối cùng hai vợ chồng đã có cơ hội đoàn tụ dưới một mái nhà. Đây không chỉ là niềm vui gia đình, mà còn là nguồn động viên lớn lao để cô tiếp tục vững bước trên hành trình giáo dục đầy chông gai.

Hiện nay, huyện Nậm Nhùn thiếu giáo viên trầm trọng, đặc biệt

là giáo viên tiếng Anh. Cô Yên là một trong hai giáo viên hiếm hoi đang đứng lớp giảng dạy tại bậc Tiểu học. Số lượng học sinh đông, điều kiện cơ sở vật chất vẫn còn hạn chế, khiến cho công việc của cô thêm phần vất vả. Với các lớp học ghép lên đến 90 học sinh, không gian học chật chội, nhất là tại Trường PTDTBT Tiểu học Nậm Pi, nơi mà cô và học sinh thậm chí phải chuyển ra nhà ăn để học vì thiếu phòng học. Mùa đông, gió lạnh lùa vào từng kẽ tôn, mùa hè thì nóng bức. Nhưng trong khó khăn ấy, cô vẫn tận tụy đứng lớp, từng ngày, từng giờ truyền dạy kiến thức cho các em.

Trước những thách thức lớn lao của thầy cô thời số hóa, cô Yên không ngừng tìm kiếm những giải pháp sáng tạo để nâng cao chất lượng dạy và học. Cô đã tranh thủ buổi tối tham gia các khóa học ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng các phần mềm như ClassDojo, Class123 để quản lý học sinh, hay các ứng dụng như Online Stopwatch, Brain gym để khởi động giờ học sinh động hơn. Cô đã thành công áp dụng những sáng kiến này vào thực tế giảng dạy và đạt được nhiều kết quả đáng khích lệ. Sáng kiến “Một số giải pháp nhằm nâng cao kỹ năng nói tiếng Anh đối với học sinh khối 3” và “Một số giải pháp nâng cao chất lượng môn tiếng Anh đối với các lớp đồng học sinh” đã được UBND huyện công nhận về phạm vi ảnh hưởng và hiệu quả trong công tác giảng dạy tại cơ sở.

Trong những năm gần đây, dù cả hai vợ chồng cô đều phải nhận nhiệm vụ dạy tăng cường ở các trường xa nhà, song gia đình cô vẫn giữ được truyền thống mẫu mực và được vinh danh là “Gia đình văn hóa” ở Nậm Nhùn. Với cô, niềm vui và hạnh phúc không chỉ đến từ những thành tích cá nhân, mà còn từ sự ghi nhận của xã hội và tình yêu thương của các thế hệ học trò.

Có thể nói, hành trình “vượt ngàn chông gai” bám trường, bám lớp của các thầy cô nơi phên dậu Tổ quốc, miền biên viễn, hải đảo xa xôi của các thầy cô như cô Hương, cô Yên không phải là lựa chọn của số đông trong cuộc sống hôm nay. Song, hành trình miệt mài ấy khiến chúng ta tin vào những điều đẹp đẽ trong cuộc đời. Hai chữ thầy cô, tình thầy trò vẹn nguyên giá trị thiêng liêng, trân trọng! Và như thế, họ đã chọn nghề giáo như một hành trình cống hiến: “Con đường phía trước dù còn nhiều gian nan, nhưng tôi tin rằng với sự đồng hành và hỗ trợ của tất cả mọi người, tôi sẽ tiếp tục cống hiến nhiều hơn nữa cho sự nghiệp, vì một tương lai tươi sáng cho các em học sinh vùng cao”...

“Ai cũng chọn việc nhẹ nhàng, gian khổ biết dành phần ai”... Những thầy cô nơi con sông Hồng chảy vào đất Việt, nơi cuối trời Tây Bắc đã đến và ở lại như thế. Họ lặng lẽ dệt nên những câu chuyện đẹp đẽ về tình thầy trò nơi biên cương Tổ quốc... UYÊN NA

ĐẠO LÀM THẦY

“Các em đáng thương hơn đáng trách”

Cô giáo Hoàng Thị Ngọc Xuyên sinh năm 1984 tại Thanh Hóa, đã gần 15 năm công tác tại Trường Giáo dưỡng số 4, Cục C10, Bộ Công an. Sau 5 năm gắn bó với ngôi trường phổ thông, đến tháng 5 năm 2010 cô chuyển ngành về công tác tại Trường Giáo dưỡng số 4 trực thuộc Tổng cục VIII, nay là Cục C10, Bộ Công an. Ngày mới về trường, cô thật sự bối rối vì những sự khác biệt về đối tượng học sinh. Bởi lẽ trường giáo dưỡng là ngôi trường đặc biệt làm nhiệm vụ quản lý, giáo dục những trẻ vị thành niên có hành vi vi phạm pháp luật trong độ tuổi từ 12 đến dưới 18 tuổi. Những hành vi vi phạm trước khi vào trường của các em khiến ai chưa từng đến với trường giáo dưỡng sẽ nghĩ các em thật đáng trách, đáng ghét bởi những hành vi như hiếp dâm, cướp của, giết người, gây rối trật tự công cộng... “Những đứa lưu manh”, “giang hồ bặm trợn” là những gì mà cô đã từng thoáng nghĩ về những học sinh của mình. Nhưng thật sự không như những gì cô Xuyên nghĩ, ngày đầu tiên về ngôi trường cô đã thật sự ngỡ ngàng về cảnh quan xanh, sạch, đẹp ở nơi đây và ấn tượng sâu đậm nhất là hình ảnh của những cậu học trò nhỏ bé đang lao động dùng tay lại, hạ mũ cầm xuống tay và cúi chào cô lễ phép. Không ai nghĩ đây là những “tội phạm nhí” đã từng gây ra nhiều hành vi tội lỗi.

Thời gian dần trôi đi, gần 15 năm gắn bó, cô đã thật sự hiểu, càng thêm yêu và tự hào hơn về công việc mà mình đang hàng ngày thực hiện. Dưới góc nhìn của quan điểm giáo dục, chúng ta có thể hiểu các thầy, các cô ở ngôi trường giáo dưỡng là đang làm công tác giáo dục lại. Một trong những yêu cầu quan trọng của công tác giáo dục là không để có những sản phẩm giáo dục bị lỗi nhưng học sinh của trường giáo dưỡng là những đứa trẻ đã một thời lầm lỡ. Nhiều em bỏ học từ lâu, có những em vào trường đã 16 tuổi nhưng chưa biết chữ, không thể viết được tên của chính mình.

Từ một cô giáo đang dạy các học sinh phổ thông chăm ngoan, cô Xuyên thực sự bối rối khi giảng dạy những học sinh đặc biệt tại trường giáo dưỡng, khi đa phần các em đều không thích học, nhiều em có vấn đề về nhận thức, vấn đề về tâm lý... Nhưng bằng lòng yêu nghề và đặc biệt là tình yêu thương, chia sẻ dành cho các em, cô Xuyên đã nhận thấy những việc mình cần phải làm không chỉ là truyền thụ kiến thức. Không chỉ một người thầy, mà cô ở bên học trò như những người bạn, người đồng hành, luôn lo lắng cho tương lai của các em. Mỗi em học sinh khi vào trường đều có một hoàn cảnh riêng, đa số các em được sinh ra và lớn lên ở những gia đình khiếm khuyết, không có cha, không có mẹ, bị bỏ rơi khi còn rất

Chuyện của những người thầy đặc biệt

● Học sinh Trường Giáo dưỡng số 4. (Ảnh: K.O)

Họ là những thầy cô đã từng dạy học phổ thông, rồi cơ duyên vào trường giáo dưỡng, nơi những học trò đã từng là “tội phạm nhí”. Và họ đã dạy dỗ học sinh của mình bằng chính sự yêu thương, tận tụy, kiên nhẫn để mỗi ngày, gần hơn, uốn các em về phía mặt trời, những thiện lành bình dị trong cuộc đời. Đó là những thầy cô trường giáo dưỡng được tuyên dương trong Chương trình Chia sẻ cùng thầy cô dịp 20/11 năm nay...

nhỏ, sống lang thang, hoặc cha mẹ đều đi tù... các em thiếu thốn tình yêu thương, sự giáo dục, uốn nắn từ gia đình nên lớn lên với những nhận thức lệch lạc rồi trượt dài trong các tệ nạn ma túy, nghiện game... rồi sa ngã vào con đường phạm tội. “Tôi thường nói các em như những mầm non chưa kịp vươn chồi đã bị sâu bệnh làm thê nào để lại khoẻ khoắn vươn lên. Trong môi trường giáo dưỡng, tình yêu thương càng cao gấp bội để xây lại niềm tin cho các em. Những người thầy cô như chúng tôi luôn tìm cách thấu hiểu tâm tư của học sinh, từ đó tạo ra sự gắn bó”, cô Xuyên chia sẻ.

Bởi các thầy cô nơi này không chỉ dạy kiến thức mà còn hướng dẫn các em về cách sống, cách đối diện với những khó khăn trong cuộc sống. Sự đồng cảm này giúp học sinh cảm thấy an toàn và có động lực để thay đổi. Nhiều em vào trường chưa từng biết cầm chổi quét nhà nhưng qua quá trình giáo dục của các thầy cô, các em biết khép mình vào nếp sống kỷ luật, trật tự, biết làm mọi công việc lao động, giữ vệ sinh nếp sống sạch sẽ. “Thật sự các em học sinh trường giáo dưỡng đáng thương hơn đáng trách, tôi nghĩ nếu các em có được một gia đình

trọn vẹn thì các em sẽ không có những sai lầm, tội lỗi như vậy. Chính vì thế, tôi đã luôn dành tình yêu thương, gần gũi, động viên, sẻ chia cho các em. Hạnh phúc nhất với tôi là sau khi các em ra trường đã trưởng thành, có công ăn việc làm ổn định, nhiều em đã có gia đình, sống chan hoà, hạnh phúc đã gọi điện chia sẻ với tôi”, cô Xuyên xúc động bày tỏ.

Từ khát vọng đưa các em tìm về nẻo thiện

Cô giáo Lê Thị Hồng Lua sinh năm 1990, quê Ninh Bình, công tác tại Trường Giáo dưỡng số 2, Cục C10, Bộ Công an. Cô Lua chia sẻ: “Tôi đến với nghề dạy học bởi nhiều lẽ. Sự phạm với tôi như là một tất yếu để nối dài dòng chảy truyền thống gia đình. Nhưng quan trọng hơn, có lẽ là quan trọng nhất là do ngay từ những ngày học THPT, được lên Trường Giáo dưỡng số 2 nơi các anh chị của tôi đang công tác, tôi đã mơ ước được làm cô giáo Công an để giảng dạy cho các em học sinh từng có hành vi vi phạm pháp luật bị xử lý bằng biện pháp đưa vào trường giáo dưỡng”...

Ngày bé, mỗi ngày cô Lua đều được nghe những câu chuyện anh chị kể về những mảnh đời

“đặc biệt”. Thế nên, cô càng mong muốn được dạy học tại nơi đây, để giúp những học sinh từng một thời lầm lỡ quay về nẻo thiện. Cô muốn thấy niềm tin ánh lên trong ánh mắt, nụ cười rạng rỡ của học sinh và cô muốn là một nấc thang trong bước đường tìm về nẻo thiện của các em.

Từ những cơ duyên đó, năm 2012, sau khi tốt nghiệp Đại học Sư phạm cô đã được tuyển dụng vào công tác tại Đội Giáo viên văn hóa - Trường Giáo dưỡng số 2 - Cục Cảnh sát Quản lý Trại giam, Cơ sở bắt buộc, Trường giáo dưỡng, với chuyên môn chính là giảng dạy văn hóa cho các em học sinh.

Hơn 10 năm gắn bó với nghề, gắn bó với những học sinh, thậm chí còn chưa quen mặt chữ, chưa học ghép vần, nhưng đa số các em đều có chung đặc điểm: đã bỏ học lâu, kiến thức không cơ bản, ý thức học tập kém, lười học, không muốn học. Bên cạnh đó, hành vi vi phạm pháp luật của các em cũng đa dạng phức tạp như: trộm cắp, cướp, hiếp dâm, gây rối trật tự công cộng, thậm chí giết người... Do đó, làm sao để việc giảng dạy văn hóa không chỉ giúp các em nâng cao trình độ nhận thức mà còn phải gắn với việc giáo dục đạo đức, pháp luật, kỹ năng sống... để hình thành

cho các em lối sống lành mạnh, có trách nhiệm với bản thân, có ích cho gia đình và xã hội...

Cô đã cùng với tập thể giáo viên trong đội nỗ lực, tìm hiểu kỹ những hạn chế của học sinh trong việc tiếp thu kiến thức để có cách tháo gỡ, nghiên cứu phương pháp giảng dạy, ứng dụng công nghệ thông tin giúp các em tiếp cận kiến thức một cách hào hứng, tích cực.

Trong những chuyến đi qua sông, cô được tiếp xúc với nhiều em học sinh khác nhau, có những em nhiệt tình, tự tin thể hiện khả năng của mình, có những em rụt rè, nhút nhát, hay có những em có hoàn cảnh khó khăn, mồ côi cả cha lẫn mẹ, nhiều em đã bỏ học từ lâu, ngại học, lười học, rồi có những em mặc dù đã 16 tuổi mà vẫn chưa biết chữ. Nhưng bằng trái tim yêu nghề, tôi nhận thấy mình không chỉ là giáo viên truyền thụ kiến thức mà còn là người mẹ thứ hai, người đồng hành, người lắng nghe, chia sẻ, giúp đỡ các em vượt qua mọi khó khăn, mặc cảm, giúp các em cách sống, cách đối diện với khó khăn trong cuộc sống. Các em đã biết khép mình vào nếp sống kỷ luật, biết lao động, biết quý giá trị thời gian...

Với cô Hồng Lua, giây phút hạnh phúc nhất đối với một người giáo viên đang công tác tại ngôi trường đặc biệt này, đó là khi các em nhận được giấy chứng nhận chấp hành xong biện pháp đưa vào Trường giáo dưỡng, được các em hân hoan thông báo với thầy cô: em đã có việc làm, là người con ngoan, có ích cho xã hội, là người công dân tốt, có cuộc sống gia đình hạnh phúc.

Dù đã đạt nhiều thành tích cao trong giảng dạy chuyên biệt, cô vẫn thấm thía việc dạy dỗ một con người đã khó, rèn giũa một đứa trẻ có quá khứ không tốt lại càng khó gấp bội. Nhưng với lòng yêu nghề, cô Lua đã, đang và sẽ luôn học hỏi, sẽ luôn cố gắng dùng tình yêu thương để cảm hoá những đứa trẻ đang chông chênh giữa cuộc đời, trở thành người biết yêu thương mọi người, rời xa những cạm bẫy mà các em đã từng lỡ nhịp.

Và những thầy, cô giáo tại trường giáo dưỡng không chỉ là những nhà giáo dục, mà còn là những người mang lại hy vọng và ánh sáng cho những tâm hồn lầm lỡ. Từ nỗi trăn trở đến niềm vui, từ tình yêu thương đến sự kiên nhẫn mỗi ngày đã làm nên sức mạnh cho công cuộc giáo dục đầy gian nan nhưng rất đỗi cao quý này. Bởi họ hiểu được, phía sau những ánh mắt giang hồ vùng vẫy ấy là tận cùng của những yếu đuối, khát khao, của những đứa trẻ bơ vơ trong đời. Chúng thiếu thốn hơi ấm gia đình, những yêu thương, niềm tin để bước về phía trước. Hàng trăm đứa trẻ đã dần hiểu đúng đắn, trái sai, biết thượng tôn pháp luật để trưởng thành - từ những yêu thương, uốn nắn của những người thầy đặc biệt đã cảm hóa chúng bằng tấm lòng của những người mẹ, người bạn như thế... **NGUYỄN MỸ**

● Cô giáo Lê Thị Hồng Lua, công tác tại Trường Giáo dưỡng số 2.

● Cô giáo Hoàng Thị Ngọc Xuyên, công tác tại Trường Giáo dưỡng số 4.

● Các em học sinh Trường Giáo dưỡng số 2 tham gia hội thi nấu cơm niêu. (Ảnh: T.H)

Từ mê mẩn cách trang điểm của nghệ sĩ tuồng rồi học tập trang điểm và được trải nghiệm khi trang điểm cho các nghệ sĩ tuồng, Nguyễn Thu Trà, hiện là học sinh lớp 12 tại Trường THPT Chuyên Bắc Ninh đã lập nên một Dự án “Tuồng Sắc” với mong muốn mang nghệ thuật tuồng đến gần hơn với công chúng, nhất là những người trẻ.

● 17 tuổi, đam mê một loại hình nghệ thuật cổ điển, khó hiểu, đòi sống, Trà hãy chia sẻ về con đường đam mê với nghệ thuật tuồng và dự án mình khởi phát để cho ra đời?

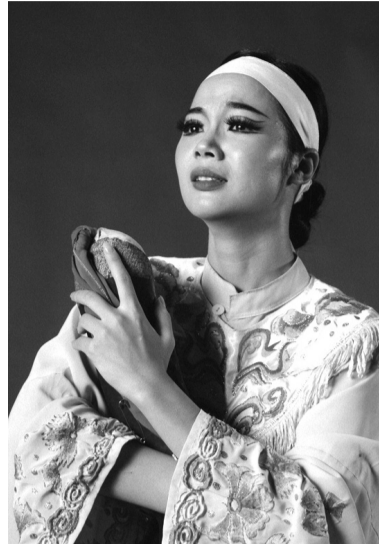
- Khoảng gần hai năm về trước, khi em vẫn chỉ là một học sinh lớp 9, nghệ thuật tuồng đã đến với em một cách tình cờ, như một luồng gió mới lạ. Ban đầu chỉ là những bài đăng thoáng qua trên mạng xã hội, nhưng qua từng trang viết, từng hình ảnh, tuồng đã khơi dậy trong em một niềm tò mò khó tả. Tuy nhiên, dấu ấn sâu đậm nhất của em với tuồng chỉ thực sự bắt đầu khi em lần đầu tiên bước chân vào Nhà hát Hồng Hà. Đứng giữa không gian trang nghiêm ấy, em như cảm nhận được nhịp đập mãnh liệt của một nền nghệ thuật cổ xưa, đầy tự hào và tinh hoa.

Chính khoảnh khắc ấy khiến em nhận ra rằng, chỉ khi được trực tiếp chứng kiến, thưởng thức tuồng qua từng nét diễn, từng nhịp trống, người ta mới thấu hiểu được cái hồn, cái tinh túy mà nghệ thuật này mang lại. Đối với em, cái “hồn,” cái “túy” của tuồng không chỉ gói gọn trong những câu thoại truyền cảm hay những động tác tinh tế của diễn viên, mà nó còn ẩn chứa trong từng lớp hóa trang độc đáo, kỳ công và đầy sắc thái - một nét đặc trưng mà không thể nhầm lẫn với bất kỳ loại hình sân khấu nào khác.

Đến năm lớp 10, tình yêu dành cho tuồng của em như nở rộ, cháy bỏng hơn bao giờ hết. Em nhận ra rằng, nếu chỉ dừng lại ở việc ngưỡng mộ, yêu quý thì vẫn chưa đủ để tôn vinh giá trị quý báu của tuồng. Em cần làm một điều gì đó thiết thực, có ý nghĩa hơn. Và từ đó, lý tưởng về một dự án nhằm phát triển và bảo tồn tuồng đã dần hình thành trong em.

Niềm say mê ấy đã nhanh chóng chuyển hóa thành sứ mệnh. Em nhận ra rằng, để làm nên một dự án có sức lan tỏa và bền vững, điều cốt lõi là xây dựng một cộng đồng cùng chung lý tưởng, cùng chung đam mê. Em bắt đầu hành trình tìm kiếm những người bạn đồng hành, những tâm hồn cùng chia sẻ khát vọng bảo tồn và phát triển nghệ thuật tuồng. Thế nhưng, mọi

Nghệ thuật tuồng là kho tàng cuốn hút

● (Ảnh trong bài do nhân vật cung cấp)

chuyện thường không đơn giản như những gì mình mong đợi.

Hành trình ấy đôi lúc khiến em cảm thấy đơn độc, khi không phải ai cũng hiểu được ý nghĩa sâu xa của tuồng hay chia sẻ cùng em lòng nhiệt huyết dành cho một loại hình nghệ thuật truyền thống. Có những lúc em cảm thấy như đứng trước một bức tường lớn, nhưng cũng chính những khó khăn ấy giúp em kiên định hơn với ước mơ của mình. Em hiểu rằng, hành trình gìn giữ văn hóa cần nhiều hơn là nhiệt huyết nhất thời, mà còn là sự kiên nhẫn, là niềm tin bền bỉ vào giá trị văn hóa của dân tộc.

Cuối 2023, đầu 2024 là cột mốc đánh dấu cho sự ra đời của “Tuồng Sắc” như một nỗ lực nhằm gìn giữ, bảo vệ và truyền tải nét đẹp của tuồng tới với cộng đồng người trẻ. Cùng với niềm yêu tuồng đến mức say mê, “Tuồng Sắc” đã thành công tổ chức được nhiều hoạt động nhằm lan tỏa nghệ thuật này đến với các bạn trẻ. “Tuồng Sắc” đã thành công mang tuồng tới nhiều nẻo đường trên đất nước Việt Nam qua các sự kiện như “Tuồng Cho Em” hay “Hồn Ca Tuồng Việt”. Nhưng em hiểu rằng, chỉ như vậy là không đủ. Em quyết định tiến bước, dù con đường ấy có chông gai đến đâu. Bằng cách tiếp tục tự học hỏi, tìm kiếm sự hỗ trợ từ những người đi trước và luôn giữ trong tim niềm tin vào giá trị của tuồng, em hy vọng rằng dự án của mình sẽ từng bước thành công. Để rồi, một

ngày không xa, tuồng sẽ không chỉ là niềm đam mê của riêng em, mà còn trở thành niềm tự hào chung của thế hệ trẻ - những người cùng nhau gìn giữ và lan tỏa nét đẹp của di sản này.

● Với một người tuổi đời còn rất trẻ tìm hiểu một nghệ thuật truyền thống khó như tuồng có trở ngại với em không?

- Với một người còn rất trẻ như em, việc tìm hiểu và gắn bó với nghệ thuật truyền thống sâu sắc như tuồng là một hành trình đầy thách thức nhưng cũng đầy thú vị. Tuồng không phải là một loại hình dễ dàng tiếp cận. Cái đẹp của tuồng không nằm ở sự hào nhoáng bên ngoài mà ẩn chứa trong từng lời ca, từng ánh mắt, từng nét hóa trang kỳ công. Khi mới bắt đầu, có những lúc em cảm thấy như mình đang đứng trước một kho tàng quá lớn, quá phức tạp để nắm bắt hết. Nhưng cũng chính sự phức tạp ấy lại cuốn hút em, thôi thúc em khám phá từng tầng lớp ý nghĩa, từng lớp giá trị của tuồng. Em dần nhận ra rằng, mỗi bước đi trong hành trình này đều là một trải nghiệm quý giá, là một cách để em học hỏi, để lớn lên và hiểu rõ hơn về văn hóa dân tộc. Tuồng không chỉ là nghệ thuật mà còn là cả một phần bản sắc của quê hương, của cội nguồn mà em muốn gìn giữ và lan tỏa.

● Từ khi dự án được triển khai, hoạt động của dự án diễn ra như thế nào?

- Kể từ khi Dự án “Tuồng Sắc” được thành lập, chúng em đã

không ngừng nỗ lực để mang tuồng đến gần hơn với giới trẻ và cộng đồng. Các hoạt động của dự án đã diễn ra phong phú, từ những buổi workshop hướng dẫn hóa trang tuồng cho đến các buổi giao lưu văn hóa, giới thiệu về lịch sử, cốt cách của tuồng và cả những show diễn thực cảnh độc đáo.

Chúng em còn dành nhiều thời gian để xây dựng nội dung trên mạng xã hội, tạo nên các bài đăng sinh động về tuồng nhằm thu hút sự quan tâm của các bạn trẻ. Mỗi hoạt động không chỉ là một cơ hội để chia sẻ mà còn là một dịp để chúng em kết nối với những người yêu tuồng, những người cùng chung chí hướng. Niềm vui lớn nhất có lẽ là khi chúng em nhận được những phản hồi tích cực từ các bạn trẻ, từ những người quan tâm đến tuồng. Họ không chỉ bày tỏ sự ngưỡng mộ mà còn cảm thấy tuồng gần gũi, dễ tiếp cận hơn nhờ những nỗ lực của “Tuồng Sắc”. Đó chính là động lực to lớn giúp chúng em tiếp tục tiến bước, biến những ý tưởng còn dang dở thành hiện thực.

● Với những thành viên đều là học sinh, hoạt động của dự án có diễn ra suôn sẻ, nhất là mình cần hỗ trợ từ chuyên môn cho đến tài chính?

- Là một dự án non trẻ do các học sinh như em tự vận hành, “Tuồng Sắc” đã gặp phải không ít khó khăn, từ vấn đề thời gian cho đến nguồn tài chính hạn hẹp. Các thành viên trong dự án đều là học sinh và ai cũng phải cố gắng cân bằng

giữa việc học và tham gia dự án. Bên cạnh đó, việc thiếu kinh nghiệm chuyên môn cũng là một trở ngại lớn. Tuy nhiên, chính từ những khó khăn đó, cả nhóm đã học cách đoàn kết, chia sẻ trách nhiệm và hỗ trợ lẫn nhau. Chúng em chủ động tìm đến sự hướng dẫn từ các nghệ sĩ tuồng chuyên nghiệp, tìm kiếm sự hỗ trợ từ cộng đồng và học hỏi từ những người đi trước. Nhờ vào niềm đam mê chung và ý chí không bỏ cuộc, mọi thành viên đều dần trưởng thành hơn, không chỉ trong việc hiểu biết về tuồng mà còn trong cách làm việc, cách đối mặt với thử thách. Nhìn lại chặng đường đã qua, mỗi khó khăn lại trở thành một dấu mốc đáng nhớ trong hành trình cùng “Tuồng Sắc”.

● Liệu em lo ngại dự án sẽ thay đổi hay đổ vỡ khi các em trưởng thành hơn và suy nghĩ khác nhiều với tham vọng ban đầu với nghệ thuật tuồng? Còn nếu dự án lớn lên cùng năm tháng em sẽ có khát vọng thế nào?

- Em biết rằng, theo thời gian, con người sẽ trưởng thành và những suy nghĩ cũng sẽ thay đổi. Nhưng niềm đam mê của em dành cho tuồng không chỉ là sự hào hứng nhất thời mà đã trở thành một phần trong trái tim, trong lý tưởng của em. Khi Dự án “Tuồng Sắc” phát triển lớn mạnh cùng năm tháng, em hy vọng mình sẽ tiếp tục mở rộng sứ mệnh bảo tồn tuồng, không chỉ dừng lại ở việc lan tỏa mà còn góp phần hồi sinh loại hình nghệ thuật truyền thống này. Nếu “Tuồng Sắc” có thể phát triển thành một tổ chức lớn hơn, em mơ ước có thể tổ chức những buổi biểu diễn, những sự kiện lớn hơn, tạo nên một không gian để mọi người có thể tiếp cận và yêu thương tuồng. Em muốn thế hệ trẻ không chỉ biết đến tuồng mà còn tự hào về di sản văn hóa này, để tuồng không chỉ sống trong trái tim của những người yêu văn hóa mà còn trở thành niềm tự hào chung của cả cộng đồng.

● Em còn điều gì muốn sẽ chia nữa không?

- Là một học sinh trung học, luôn dành thời gian cho việc học và các hoạt động ngoài giờ. Em may mắn khi có sự ủng hộ từ gia đình, những người luôn khuyến khích em theo đuổi đam mê với nghệ thuật truyền thống. Em yêu thích việc tìm hiểu về văn hóa, về cội nguồn và luôn cảm thấy hạnh phúc khi được lan tỏa giá trị văn hóa đến với mọi người. Dự án “Tuồng Sắc” không chỉ là một công việc, mà đã trở thành một phần trong cuộc sống của em, giúp em học hỏi, trau dồi và trưởng thành hơn. Gia đình luôn tạo điều kiện để em theo đuổi đam mê, không chỉ ủng hộ về mặt tinh thần mà còn luôn bên cạnh động viên khi em gặp khó khăn. Điều này giúp em thêm vững vàng và tự tin để tiếp tục hành trình của mình với “Tuồng Sắc”.

● Xin cảm ơn em và chúc em thành công!

TUẤN NGỌC (thực hiện)

- Em là học trò của thầy à? Khóa nào nhỉ?
Người đàn ông cao lớn trước mặt khẽ lấy cái ấm trà trong cái rổ mây để trên bàn rót nhẹ nhàng cho tôi một ly. Mái tóc điểm hoa râm làm hình ảnh thầy trong tôi chợt trở nên rất khác so với rất nhiều năm về trước, thầy chậm rãi nhấp một ngụm rồi hồi tưởng lại những kí ức có phần nhập nhằng về những năm tháng còn dạy học. Thi thoảng thầy kể về một câu chuyện nào đó của những năm về trước vô tình tôi bắt gặp hình ảnh của chính mình trong đó, chỉ thế thôi không cụ thể một niềm nhớ nào. Kể từ khi bị tai biến rồi về hưu cách đây ít năm, sức khỏe thầy yếu hẳn rồi thầy không còn nhớ nhiều những chuyện ngày xưa. Chỉ giữ lại trong mình những niềm vui thời dạy học theo một khái niệm chung chung không cụ thể với bất kì ai.

Mẹ tôi bỏ đi vì cảm cảnh nghèo khi tôi còn đó hôn, một mình ba nuôi tôi khôn lớn. Năm tôi bước vào lớp sáu, ba mất vì bạo bệnh, tôi trở thành trẻ mồ côi được dì nhận nuôi đưa đến một vùng đất lạ. Con trai tuổi dậy thì nổi loạn hoặc giả tôi đang tìm lí do biện hộ cho những hình ảnh sai quấy của mình vào thời điểm đó. Thầy là giáo viên chủ nhiệm của tôi khi đó, cũng là giáo viên bộ môn văn của tôi; hình ảnh ban đầu khi tôi gặp thầy rất ấn tượng: đó là một người đàn ông khá cao và gầy, có mái tóc hơi xoăn, dáng người mảnh khảnh và đi rất nhanh cứ như đang vội vàng một điều gì đó. Khi bắt gặp thầy đi trên hành lang của trường sẽ luôn có vẻ căng thẳng như thầy đang sợ trẻ nhưng chỉ cần bước vào lớp học khi ánh mắt thầy bắt gặp chúng tôi thì thầy sẽ nở nụ cười.

Phải nói là tôi khi ấy tự xa lánh mọi người, phần vì ba vừa mất, nỗi đau chưa vơi tôi đã phải cùng đi đến một nơi xa lạ và vào một lớp học toàn những người lần đầu gặp. Vừa mặc cảm, vừa muốn tự bảo vệ mình tôi không tỏ ra thân thiết với bất kì một ai, dù đôi khi bạn bè cố kéo tôi vào những trò vui của lớp. Trường của tôi chỉ có vốn vẹn hai lớp học, mỗi lớp chỉ có khoảng chừng chục học sinh, vì chỉ là trường tạm, còn phần lớn vẫn sẽ theo học trường chính trên phố. Trường nằm ở giữa cánh đồng lúa với một gốc cây cổ thụ to nơi cổng cứ như một vị thần canh giữ cửa. Tán cây tỏa ra cả bên ngoài trường, dưới bóng mát đó bên ngoài cổng là chỗ bán nước của cụ bà hàng nước. Sau khi tôi vào học ít lâu vẫn không thể hòa nhập với các bạn, vào một ngày cuối tuần

Những gì còn lại

Truyện ngắn của HUYỀN TRẦN

Hình minh họa. (Nguồn: JV)

thầy quyết định sẽ thay vì học tiếp tiết học của mình, thầy dẫn lớp ra phía trước “ung hộ” cho cụ hàng nước. Cụ ngồi dưới tán cây, có một cái sạp nhỏ, bày ít thứ bánh trái, vài chiếc ghế đầu, ghế con, vài thứ nước xanh, tím đủ màu. Dù chúng tôi chỉ có độ chục người nhưng cũng khiến cho quán nhỏ của cụ trở nên đông đúc: vài đứa ngồi trên ghế, vài đứa ngồi chồm hổm dưới tán cây và nhờ một phần tấm bạt che cho bớt nắng. Gió thổi từ cánh đồng vào mát rượi, chúng tôi ngồi nghe cụ kể đủ chuyện ngày xưa.

- Phát ăn kẹo lạc không? Huỳnh không ăn được lạc.

Đưa bạn cùng bàn suốt mấy tháng lần đầu tiên gọi chuyện với tôi, nó có vẻ hơi

nhẫn vì cụ cho nó kẹo nhưng nó không ăn được lại không muốn mất lòng cụ. Tôi ra chiều cảm thấy.

- Sao không ăn lạc được? Vậy sao ăn được bánh đúc riêu của nhân lạc, ngon phải biết.

Cả đám vừa nghe thấy tôi nhắc đến món đó liền ò lên:

- Cậu ăn món đó ở đâu vậy? Món đó nghe ngon lắm hả?

- Di mình nấu ... - Tôi hơi ngại trước sự hào hứng của đám bạn - Nếu các cậu rành thì hẹn trước, mình nhờ đi nấu đi cả lớp.

Đột nhiên chủ đề từ món bánh đúc mà đi vẫn hay nấu cho tôi ăn bỗng nhiên lan sang ra nhiều câu chuyện khác, tôi cũng tự nhiên được mở lòng mình theo một cách chân thực

nhất. Tôi khẽ nhìn sang thầy, đang ngồi một góc nhâm nhi vài viên kẹo, uống cốc nước vối và mỉm cười, cũng chợt hiểu thầy đang muốn nhờ một hoạt động ngoại khóa mà nối kết các thành viên trong lớp lại với nhau hơn là những giờ học căng thẳng trên lớp. Trước khi vào lại lớp, thầy nói với tôi:

- Sự ra đi là điều mình không thể lường trước được, nhưng nếu đã không thể giữ lại thì mình nên trân trọng những điều còn lại, bước tiếp được hay không là cả ở mình.

Từ sau lần đó tôi dần hòa đồng với lớp hơn. Lớp tôi vốn cũng neo người đều là con dân lao động nên luôn đùm bọc nhau, có gì đều mang lên chia với cả lớp. Tôi cũng chợt nhận ra bấy lâu là tôi tự khép kín mình chứ

TIẾNG LÒNG

Suốt đời học làm thầy

Dấu cho cuộc sống có đổi thay thế nào, vị trí, vai trò của một người thầy trong xã hội, trong hành trình trưởng thành của mỗi đứa trẻ là không thay thế được. (Nguồn: ĐN)

Những lúc không bận bịu lên lớp hay bài vở, giáo án, anh vẫn thường miệt mài xem gì đó trên điện thoại, soạn gì đó trên máy tính, lúi húi ghi chép gì đó trong quyển sổ tay nhỏ mang bên người. Bạn bè hỏi, anh bảo anh đang học. Bạn bè đôi khi đùa, sao đi làm thầy giáo rồi mà cứ học học nữa học mãi vậy, định học đến giáo sư à? Thì anh chỉ cười thủng thảng: Sự học là sự nghiệp suốt đời mà.

Thực ra, việc anh miệt mài học không phải là để phân đầu để có những tấm bằng sau đại học, sự học của anh rất thú vị, nhằm để phục vụ cho công việc giảng dạy mỗi ngày: Học cách làm một người thầy “hiện đại”.

Đã qua tuổi ba mươi, anh vẫn hay nói vui muốn học trò gọi mình là “người thầy trẻ”. Cái sự trẻ ở đây không phải là ở ngoại hình, điều mà anh muốn học trò cảm nhận, chính là sự trẻ trung trong tâm hồn, trong lối giảng dạy, hay nói đúng hơn, anh muốn được học trò coi là thầy, cũng là một “người bạn lớn”.

Đã từ nhiều năm nay, anh nhận ra rằng, ngày nay, vai trò, vị thế của thầy, có giáo đối với học trò không còn như trước. Nhiều thầy cô vẫn buồn phiền than rằng,

thế hệ học trò bây giờ ít “tôn sư trọng đạo”, học trò thời nay thích “bằng vai phải lứa” với thầy, cô giáo. Nhưng nhiều năm đi dạy, anh nhận ra rằng không phải học trò thế hệ này không coi trọng thầy, cô giáo như thế hệ ngày xưa, mà do thời đại đã thay đổi, do lối sống, tư duy của xã hội đã khác xưa, nên mối quan hệ thầy - trò cũng không còn có thể như xưa được, mà phải biến chuyển cho phù hợp. Ngày xưa, lũ học trò ngày ngó, hôn nhiên, việc giảng dạy chủ yếu là thầy nói - trò nghe. Ngày nay, học trò có điều kiện vật chất, được tiếp xúc nhiều, lại lớn lên trong thời đại internet, mạng xã hội, trí tuệ nhân tạo phát triển, những kiến thức có thể tự trang bị vốn đã rất nhiều, lại thêm sự tự tin, tâm thế tự do của một thế hệ lớn lên đủ đầy tất cả. Thế nên, chuyện “thầy bảo gì nghe nấy” khó mà duy trì được. Vai trò của người giáo viên ngày nay không phải chỉ chủ yếu là giảng dạy kiến thức cho học trò, mà còn là người đồng hành, người hướng dẫn các em tiếp thu kiến thức... Từ khi nhận ra điều ấy, anh đã hiểu, để làm một người thầy giỏi chuyên môn đã không dễ, mà để làm một người thầy - người đồng hành với học trò lại càng khó hơn. Anh nỗ lực học hỏi

không ngừng để mong có thể trở thành một người thầy như thế.

Những điều anh đang học để làm một người thầy tốt, có lẽ ít sách vở, giáo trình nào dạy được. Đầu tiên anh tự học các phương pháp để trao kiến thức sao cho dễ hiểu, dễ nhớ. Những giờ dạy văn anh biến thành những giờ kể chuyện, những tiết văn - kịch đầy sinh động, nơi mà mỗi học sinh đều thoải mái thả hồn vào nhân vật của mình.

Anh còn phải học cách tiếp cận mạng xã hội, sử dụng AI thành thạo... Không thể là một người thầy dạy văn mà “ngơ ngác” hơn học sinh về các vấn đề nóng hổi trong xã hội, hay “mù công nghệ” trước lũ học trò tinh quái luôn tìm cách để “qua mặt” giáo viên bằng những trò nghịch phá 4.0. Anh có cả kênh Facebook, Instagram hay Tiktok, theo dõi không quá nhiều nhưng đủ để bắt kịp các “trend” giới trẻ. Để rồi, mỗi khi lồng ghép vào bài giảng, hay giải đáp các câu hỏi, lũ học trò mới lớn cứ mắt tròn mắt dẹt vì sao thầy “đu trend” tốt thế, vì sao “cái gì thầy cũng biết”.

Và anh còn phải học cách để đặt mình vào vị trí của những đứa trẻ nhỏ để hiểu cho tâm tư của bọn trẻ mới lớn này. Học

họ luôn chào đón tôi bước vào thế giới của họ. Tôi vẫn giữ nỗi đau mắt ba trong tim, nhưng tôi cũng để những con người mới bước vào khóa lập đi nỗi đau đó, kỉ niệm là thứ được dựng xây từng chút một.

Đột ngột, thầy ốm. Cô Linh, chủ nhiệm của lớp còn lại trong ngôi trường tạm chỉ hai lớp học của chúng tôi phải thay phiên dạy cả hai lớp. Đó cũng là lần đầu tiên chúng tôi đến thăm thầy, vì theo học thầy hai năm trời lần đầu tiên chúng tôi mới thấy thầy xin nghỉ ốm. Dường như dù nắng mưa chỉ có chúng tôi có thể xin nghỉ nhưng thầy sẽ luôn đợi chúng tôi ở lớp. Căn nhà của thầy nằm sâu trong hẻm nhỏ dường như chỉ có một phòng: góc nhà là một tấm phản, một bộ bàn ghế nhỏ giữa nhà và một góc còn lại là để các vật dụng nhà bếp cứ như nơi ở tạm. Vài đứa trong chúng tôi trêu thầy:

- Thầy ế à? Không nghe thầy nhắc tới lấy vợ, ra là ế.

- Vậy mà tụi em mai mối cô Linh cho cứ chối đây đây.

Thầy cười dù còn đang ho sù sụ nhưng ánh mắt lại long lanh niềm vui. Thầy nấu nước sôi cho chúng tôi uống vì biết chúng tôi thích thứ nước ngọt thanh ấy, lại còn cố gượng dậy nấu cháo cho chúng tôi cùng ăn vì sợ chúng tôi đói, hỏi han tình hình học tập... Hóa ra chúng tôi tới thăm thầy lại thành làm phiền thầy. Sau này chúng tôi mới biết được, thầy đã lấy vợ nhưng vì hoàn cảnh nên ở xa, con thầy cũng trạc tuổi chúng tôi nên mỗi khi nhìn thấy chúng tôi thầy luôn nhớ đến gia đình và xem chúng tôi như những người cùng chung máu thịt mà dạy dỗ...

Tôi lên lớp chín, quyết tâm trở thành thành viên đội ngũ học sinh giỏi văn để đi thi cấp tỉnh. Ngày đó có xét duyệt nếu có giải thì có thể được tuyển thẳng vào trường chuyên nên tôi cũng rất cố gắng. Phải nói trong suốt năm cuối cấp tôi dường như cố gắng hết sức mình chỉ để cho cuộc thi trước ngày xét duyệt tư cách thành viên thi tôi bị đánh trượt chỉ vì một vài bộ môn khác chưa đủ điểm. Tôi đã đặt mục tiêu từ rất sớm nên khi thấy chỉ còn một mốc thời gian nữa đạt được mà bị đánh trượt thì khỏi phải nói đã hụt hẫng như thế nào. Tôi bắt đầu trở thành đứa trẻ hư như những ngày mới vào lớp sáu, tự thu mình lại và không nói chuyện với một ai, thậm chí còn bỏ bê việc học.

- Đó có phải cách duy nhất để vào trường chuyên không Phát?

- Dạ không, còn cuộc thi chính quy, nhưng này không cần thi mà được tuyển thẳng...

- Nghĩa là em vẫn có thể vào dù bằng cách khác mà đúng không? - Khi thấy tôi bắt đầu im lặng, thầy nói tiếp - Cánh cửa này đóng lại sẽ có cánh cửa khác mở ra, quan trọng là vẫn còn có cách chứ không phải mất tất cả, vẫn chưa phải là quá muộn cho ước mơ của mình.

Cơ hội tuyển thẳng có thể đã mất đi nhưng những khả năng còn lại vẫn còn, tôi bắt đầu lao vào học trở lại chứ không trông chờ vào một kì tuyển thẳng nữa. Năm ấy, tôi đăng kí thi vào trường chuyên và đã đậu...

Lớp tôi khi ấy mỗi tôi đậu trường chuyên trên phố, tôi cũng theo học nội trú, chỉ có cuối tuần là về lại quê. Mỗi khi về tôi vẫn hay ghé thăm thầy, kể cho thầy nghe về những gì xảy ra trong việc học và cả cuộc sống ở chôn thị thành. Thầy cũng là người có ảnh hưởng rất lớn trong việc chọn trường thi đại học của tôi. Sau đó tôi chọn trường thi đại học lớn ở rất xa, đi tôi sau khi kết hôn cũng theo chồng đi nơi khác không còn ở quê nữa. Những năm đầu đại học tôi vẫn hay gọi điện cho thầy, sau dần bắt đầu guồng quay thưa thớt dần và sau đó tôi tốt nghiệp, trở thành một giáo viên bận rộn với mưu sinh, mất dần liên lạc...

Tôi quay về thăm lại quê xưa để cũng đến hơn hai mươi năm rồi. Trường cũ của tôi đã giải tỏa, nơi cánh đồng năm xưa giờ đã đô thị hóa trở thành một công viên khá lớn. Tôi vào xóm cũ, những người bạn đồng học năm xưa đều đã lấy vợ, lấy chồng, có người nheo nhóc con, có người theo chồng đi xa xứ, khi gặp lại tất cả đều bồi hồi, xúc động mất một khoảng lâu mới nhận ra nhau. Tôi ghé thăm lại căn nhà nhỏ xưa, thầy vẫn ở đó sau từng ấy năm dẫu đã về hưu, thầy không còn nhận ra tôi nữa, nhưng với tôi, điều đó không quan trọng vì thứ đọng lại trong cả tôi và thầy là những kỉ niệm đẹp dù nó đã không còn rõ hình trong mỗi chúng tôi. Vừa bước ra khỏi cửa định về thì tôi thấy một người đàn ông dẫn theo gia đình bước vào, đưa nhò chạy ào vào ôm lấy thầy hô vang: "Nội ơi", tự nhiên tôi cảm thấy có điều gì đó an ủi. Tôi chợt nhớ lời người bạn đồng niên nói: "Thầy không còn nhớ chúng ta là ai đâu nhưng thầy từng nói với mọi người thầy sẽ ở đó cho tới lúc ra đi, vì thầy sợ "đám con" của thầy ở mọi nơi trở về không biết chỗ tìm thầy...". **H.T**

cách để không phán xét, không chỉ trích, để biết lắng nghe, biết cách cảm thông. Hơn hết là học cách để làm bạn với học trò.

Để khi có một em học trò học hành sa sút, lời đầu tiên của thầy không phải là chất vấn mà là tìm hiểu, lắng nghe nguyên do. Để khi có một vụ đánh nhau trong lớp, trước khi bị phạt, lũ học trò sẽ được trút hết những bức xúc, nỗi niềm. Và anh hiểu rằng mình thực sự trở thành bạn của học trò, khi mà một cậu học sinh tìm đến anh sau giờ tan học, thổ lộ suy nghĩ "không muốn sống" vì những biến cố trong gia đình. Để rồi, sau một thời gian thầy trò "làm bạn", em học sinh ấy, dẫu vẫn mang nỗi buồn, nhưng đã vững vàng bước qua được những ngày tháng tồi tệ cực nhất trong cuộc đời.

Mười năm trong sự nghiệp giảng dạy, từ sự thiếu kinh nghiệm, vụng về ban đầu cho đến khi trở thành "người thầy trẻ" hay "người bạn già" như cách gọi trêu mếu của lũ học trò, ít ai biết anh đã cố gắng biết bao, nỗ lực học hỏi biết bao. Anh luôn tâm niệm rằng, khi nào còn đứng trên bục giảng, anh vẫn phải tiếp tục học để làm một người thầy. Xã hội phát triển không ngừng, giáo dục đổi thay theo thời đại, mối quan hệ thầy - trò cũng luôn có sự biến đổi. Không học hỏi không thể làm người thầy tốt được.

Anh cũng hiểu rằng, dẫu cho cuộc sống có đổi thay thế nào, vị trí, vai trò của một người thầy trong xã hội, trong hành trình trưởng thành của mỗi đứa trẻ là không thay thế được. Từ lúc mới lớn anh đã cảm nhận rất rõ, một người thầy có tâm, yêu nghề sẽ đem lại những đổi thay lớn lao như thế nào trong tâm hồn, tư duy và cả tương lai của những đứa trẻ nhỏ.

Năm xưa, có một cậu học sinh lớp 11 muốn bỏ học để bước ra cuộc sống mưu sinh, bởi con đường học phía trước quá mịt mù, trong khi lần lộn ra ngoài đời thì miếng cơm, manh áo, lợi ích trước mắt quá rõ ràng. Năm ấy, có một cô giáo trẻ đã hết sức kiên trì, nhẫn nại, hàng ngày trò chuyện với cậu học trò, đến cả nhà cậu để thuyết phục cha mẹ, đưa ra những lời khuyên thực tế, khơi lên trong cậu những ước mơ đẹp đẽ. Cô giáo ấy, bằng sự chân thành, bằng tình yêu thương đã thay đổi cuộc đời của một con người.

Cậu bé ngày xưa, hôm nay đi tiếp trên con đường của người thầy cũ, học cách làm thầy cả đời, mong gieo những hạt giống tươi xanh.

NGỌC MAI

ĐỌC SÁCH

Không cần phải là thần đồng để đạt được những điều vĩ đại

Trong một thế giới bị ám ảnh bởi tài năng bẩm sinh, chúng ta cứ cho rằng những người hứa hẹn nhất là những người bộc lộ tài năng từ sớm. Thế nhưng, việc tán dương những thiên tài bẩm sinh sẽ khiến chúng ta dễ dàng bỏ qua những tiềm năng còn đang bị lẫn khuất.

Cuốn sách "Biến tiềm năng thành tài năng" (tựa gốc: Hidden Potential) của Adam Grant - giáo sư hàng đầu trong bảy năm liền của

Đại học Wharton và là tác giả cuốn "Dám nghĩ lại" nổi tiếng - sẽ giúp chúng ta mở khóa tiềm năng của mình, từ đó vươn đến những thành tựu lớn lao.

Adam Grant là tác giả bán chạy số 1 theo đánh giá của New York Times, với những tựa sách đã bán hàng triệu bản và được dịch sang 45 ngôn ngữ như Think Again (Dám nghĩ lại), Give and Take (Cho và nhận), Originals (Tư duy ngược dịch chuyển thế giới)... và Hidden Potential (Biến tiềm năng thành tài năng) là cuốn sách mới nhất. Những cuốn sách của ông luôn có mặt trong danh sách những cuốn sách hay nhất trong năm trên Amazon, Apple, tạp chí Financial Times và Wall Street Journal.

"Biến tiềm năng thành tài năng" cũng là cuốn sách được ông Hoàng Nam Tiến - Phó Chủ tịch Hội đồng Trường ĐH FPT yêu thích và viết lời giới thiệu.

Trong một nghiên cứu đi tìm nguồn gốc tạo ra tài năng xuất chúng, các nhà tâm lý học đã tiến hành phỏng vấn hơn 120 người thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau, từ nhạc sĩ, nghệ sĩ cho đến nhà khoa học, vận động viên đẳng cấp thế giới. Đồng thời, họ cũng phỏng vấn cả cha mẹ, giáo viên và huấn luyện viên của đối tượng được chọn. Người ta sững sốt khi phát hiện ra rằng chỉ có một số ít trong nhóm những người đạt thành tích cao này là thần đồng. Thậm chí, một số người còn chưa bao giờ được giáo viên công nhận có khả năng đặc biệt hay nổi trội hơn bạn bè đồng trang lứa.

"Khi đánh giá tiềm năng, chúng ta mắc sai lầm chủ yếu khi tập trung vào điểm xuất phát - vào những khả năng có thể nhìn thấy tức thì. Trong một thế giới bị ám ảnh bởi tài năng bẩm sinh, chúng ta cứ cho rằng những người hứa hẹn nhất là những người nổi bật ngay lúc này. Nhưng những người đạt thành tích cao vốn có sự khác biệt rất lớn trong việc thể hiện những năng khiếu ban đầu. Nếu chúng ta đánh giá con người chỉ qua những gì họ có thể làm trong ngày đầu tiên thì tiềm năng của họ sẽ tiếp tục ở trong trạng thái bị chôn vùi" - Addam Grant cho biết.

Và qua hơn 20 năm nghiên cứu, Grant nhận ra sự phát triển không chỉ đòi hỏi tư duy mà còn cần nhiều thứ khác, trong đó có kỹ năng nhân cách - một thứ cực kỳ quan trọng nhưng thường bị lãng quên. Từng có thời gian, những kỹ năng nhân cách như tính chủ động, lòng quyết tâm, sự tò mò... bị xem nhẹ và được coi là những "kỹ năng mềm". Thế nhưng, theo Adam Grant, chính những kỹ năng nhân cách này sẽ quyết định các con người xử lý mọi vấn đề trong cuộc sống. Nó cũng là thứ giúp chúng ta sống đúng với những nguyên tắc và giá trị của mình.

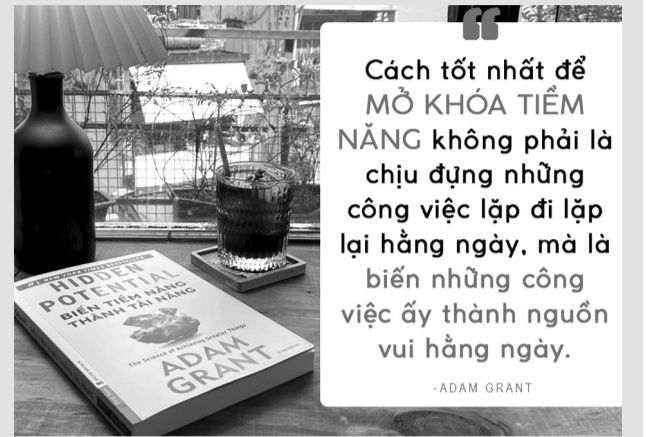
Trong phần đầu của "Biến tiềm năng thành tài năng", Adam Grant sẽ giúp chúng ta khám phá những kỹ năng nhân cách cụ thể có thể làm bệ phóng cho chúng ta vươn lên những tầm cao hơn. Theo đó, nếu cơ hội không mở cửa, bạn vẫn có thể tự mở cho mình một cánh cửa thông qua việc học hỏi và rèn luyện.

Trong phần hai của cuốn sách, Adam Grant sẽ hướng dẫn bạn xây dựng những giàn giáo để thúc đẩy bản thân. Bạn sẽ hiểu được vì sao chơi có chủ đích lại có thể ngăn ngừa sự nhàm chán và kiệt sức, hay nguyên nhân vì sao đôi khi đường vòng lại là cách hữu hiệu nhất để tiến về phía trước.

Nhà kinh tế học Raj Chetty và các đồng nghiệp của ông đã tìm hiểu về cách thức cơ hội định hình những ai sẽ trở thành người đem lại sự đổi mới. Khi liên kết các tờ khai thuế thu nhập liên bang với hồ sơ bằng sáng chế của hơn một triệu người Mỹ, họ đã tìm thấy một kết quả đáng báo động. Những người thuộc nhóm 1% gia đình có thu nhập cao nhất có khả năng trở thành nhà phát minh cao gấp mười lần so với những người thuộc các gia đình có thu nhập dưới mức trung bình. Nói cách khác, nếu lớn lên trong gia đình giàu có, khả năng bạn được cấp bằng sáng chế là 8/1.000. Nếu bạn lớn lên trong gia đình nghèo khó, khả năng đó giảm xuống còn 8/10.000.

Chúng ta có thể thấy một câu chuyện hy hữu về một cá nhân tạo được sự đột phá sau khi bị đánh giá thấp hoặc bị coi thường, thế nhưng, vẫn còn có hàng ngàn, ngàn triệu tiềm năng bị chôn vùi chưa từng được cơ hội gõ cửa để vươn lên. Vì lẽ đó, phần ba của "Biến tiềm năng thành tài năng" tập trung vào việc xây dựng hệ thống để mở rộng cơ hội cho tất cả mọi người. Adam Grant đã đưa ra nhiều ví dụ và cách thức để xã hội mở rộng cánh cửa cơ hội và giải phóng những tiềm năng đang ẩn trong cộng đồng.

Với lập luận sắc bén cùng nhiều dẫn chứng thực tiễn, khoa học, Adam Grant đã khai mở cho chúng ta cách để trở thành một phiên bản tốt hơn. Cuốn sách của Grant không chỉ truyền cảm hứng mà còn mang đến một cái nhìn toàn diện về cách chúng ta có thể khai phá tiềm năng của bản thân và những người xung quanh. **MINH MINH**

● **Biến tiềm năng thành tài năng.**

Tâm lý học đường - Chuyện không của riêng ai

● Tình trạng bạo lực học đường gia tăng khiến học sinh cảm thấy lo âu. (Ảnh minh họa)

● Tâm lý học đường là một phần thiết yếu trong hệ thống giáo dục của nhiều quốc gia. (Ảnh minh họa)

Tâm lý học đường không chỉ là vấn đề của riêng học sinh, mà còn là trách nhiệm của cả gia đình, nhà trường và xã hội. Khi học sinh được chăm sóc và hỗ trợ tốt về tinh thần, các em sẽ có cơ hội phát triển toàn diện, đóng góp cho cộng đồng và trở thành những công dân có ích trong tương lai.

Khoảng trống tư vấn tâm lý học đường

Tư vấn tâm lý học đường đang trở thành một hoạt động thiết yếu khi học sinh ngày càng đối mặt với áp lực học tập gia tăng. Năm 2023, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã xác định đây là nhiệm vụ trọng tâm. Tuy nhiên, để công tác này thực sự hiệu quả, việc đầu tư và chuyên nghiệp hóa là điều không thể thiếu.

Trong những năm gần đây, học sinh ở nhiều trường phổ thông đã phải chịu áp lực từ nhiều phía. Sau các kỳ nghỉ lễ, các em thường ngay lập tức phải trở lại với guồng quay học tập căng thẳng để chuẩn bị cho các kỳ thi quan trọng. Thậm chí, học sinh nhỏ tuổi như lớp 1, lớp 2 cũng phải đối diện với khối lượng bài tập lớn, dẫn đến cảm giác “ngộp thở” và mệt mỏi. Bên cạnh đó, nạn bạo lực học đường, từ bắt nạt thể xác đến bạo lực tinh thần, bắt nạt trên mạng, đã khiến nhiều em rơi vào trạng thái lo âu và căng thẳng. Đáng tiếc là đa số các em thiếu kỹ năng ứng phó và không nhận được sự hỗ trợ đầy đủ từ gia đình hay trường học. Các hành vi như bắt nạt, cô lập, hay bôi nhọ trên mạng xã hội khiến nhiều học sinh trở nên tự ti, lo lắng và trong một số trường hợp dẫn đến những hành vi tiêu cực. Nhiều học sinh chia sẻ rằng, khi gặp khó khăn, các em mong muốn có một nơi an toàn để bày tỏ và được hướng dẫn, nhưng hệ thống tư vấn tâm lý tại nhiều trường vẫn còn nhiều hạn chế. Những năm qua, đặc biệt trong giai đoạn dịch bệnh, số lượng học sinh gặp vấn đề về tâm lý như lo âu, trầm cảm đang tăng cao.

Đáng chú ý, một trong những nguyên nhân khiến công tác tư vấn tâm lý học đường chưa phát huy hiệu quả là do thiếu đội ngũ chuyên trách và cơ sở vật chất. Đa phần các trường hiện nay phải bố trí giáo viên chủ nhiệm, cán bộ y tế, hoặc cán bộ đoàn đảm nhiệm công tác tư vấn, trong khi họ không

được đào tạo sâu về lĩnh vực này. PGS.TS Trần Thành Nam, chuyên gia tâm lý giáo dục đã từng phân tích rằng việc các giáo viên kiêm nhiệm công tác tư vấn là không đảm bảo tính độc lập trong quan hệ với học sinh, làm giảm hiệu quả hỗ trợ.

Điều đáng mừng là dù gặp khó khăn, một số trường học vẫn nỗ lực triển khai các giải pháp sáng tạo nhằm hỗ trợ tâm lý học sinh. Trường THCS Dịch Vọng tại Hà Nội đã thành lập phòng tư vấn tâm lý và xây dựng nhóm “học sinh yêu tâm lý” để hỗ trợ các bạn gặp vấn đề. Tuy nhiên, với số lượng học sinh lớn và nguồn lực hạn chế, nhiều trường công lập vẫn chưa thể thực hiện công tác này một cách bài bản. Các trường học hiện nay mong muốn nhận được sự hỗ trợ, hướng dẫn cụ thể hơn từ Bộ Giáo dục và Đào tạo và các cơ quan liên quan, bao gồm việc đầu tư vào nguồn lực nhân sự và tài chính cho hoạt động này. Chỉ khi có sự hỗ trợ toàn diện, công tác tư vấn tâm lý học đường mới có thể phát huy hết vai trò của mình trong việc cải thiện sức khỏe tinh thần và khả năng đối phó với áp lực của học sinh, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện đại.

Tư vấn tâm lý học đường là một yếu tố quan trọng trong việc xây dựng môi trường học tập lành mạnh và bền vững, giúp học sinh phát triển không chỉ về tri thức mà còn về tinh thần. Việc đầu tư vào công tác này không chỉ là trách nhiệm của ngành Giáo dục mà còn là nhiệm vụ của toàn xã hội trong việc chăm sóc và bảo vệ thế hệ trẻ.

Nhìn nhận tâm lý học đường là một phần của giáo dục

Ở nhiều nước trên thế giới, tâm lý học đường đã được nhìn nhận như một phần thiết yếu trong hệ thống giáo dục nhằm đảm bảo sức khỏe tinh thần cho học sinh. Không

chỉ là vấn đề cá nhân, tâm lý học đường còn ảnh hưởng đến chất lượng học tập, mối quan hệ bạn bè và sự phát triển lành mạnh của cả xã hội.

Ở Nhật Bản, các trường học đều có một hệ thống cố vấn tâm lý để giúp đỡ học sinh vượt qua những khó khăn cá nhân. Chính phủ Nhật Bản đã đầu tư mạnh vào việc tuyển dụng các chuyên gia tâm lý cho trường học sau khi nhận thấy sự gia tăng của các trường hợp tự tử trong thanh, thiếu niên. Các chuyên gia này không chỉ tư vấn mà còn xây dựng các chương trình học về sức khỏe tâm lý nhằm giúp học sinh tự bảo vệ và hiểu rõ về chính mình. Tại Hàn Quốc, sau những vụ việc liên quan đến trầm cảm và tự tử trong học sinh, Bộ Giáo dục đã triển khai hệ thống cảnh báo và tư vấn tâm lý toàn quốc. Mỗi học sinh tại Hàn Quốc được yêu cầu tham gia các buổi tư vấn tâm lý ít nhất một lần trong học kỳ để đảm bảo sức khỏe tinh thần. Phần Lan cũng nổi tiếng với hệ thống giáo dục linh hoạt, ưu tiên phát triển cá nhân của mỗi học sinh. Việc giảm bớt áp lực điểm số, không tổ chức các kỳ thi quá nhiều, khuyến khích học sinh tìm hiểu những gì mình yêu thích đã góp phần làm giảm áp lực học đường.

Gần đây nhất, tại Hoa Kỳ, sự kiện gây “bão dư luận” gần đây là Trường Ethical Culture Fieldston ở Bronx (Thành phố New York) cho biết sẽ hỗ trợ tâm lý cho học sinh sau cuộc bầu cử, không giao bài tập về nhà vào ngày bầu cử và cho phép nghỉ học vào ngày sau đó. Đáng nói, quyết định này đã vấp phải nhiều ý kiến trái chiều trên mạng xã hội. Một số người cho rằng nhà trường đang “nuông chiều” trẻ em, khiến chúng trở nên “yếu đuối” và không “sẵn sàng cho thế giới thực”. Cả người nổi tiếng như Jerry Seinfeld cũng bày tỏ thất vọng vì cách tiếp cận mà ông cho là khuyến khích sự “nhu nhược”. Nghị sĩ Ritchie Torres từ

New York cảnh báo rằng những phương pháp này có thể khiến trẻ “dễ tổn thương”.

Tuy nhiên, từ góc độ tâm lý, Tiến sĩ Tamar Chansky, chuyên gia tâm lý người Mỹ với nhiều kinh nghiệm trong điều trị và phòng ngừa lo âu ở trẻ em, chia sẻ quan điểm khác biệt. Bà cho rằng việc tạo không gian để trẻ có thể nói về những điều khó khăn sẽ giúp xây dựng khả năng phục hồi của chúng. Phản ứng tiêu cực của công chúng đối với quyết định này là một vấn đề lớn hơn so với chính quyết định của nhà trường. Theo bà, khi xây dựng khả năng phục hồi cho trẻ, cần hiểu rằng việc cho trẻ không gian cảm xúc không phải là vấn đề, mà chính là giải pháp. Nghiên cứu khoa học chỉ ra rằng mức độ căng thẳng cao khiến con người rơi vào trạng thái sinh tồn “chiến đấu hoặc bỏ chạy”, điều này cản trở khả năng xử lý cảm xúc. Việc linh hoạt và tạo không gian thích hợp sẽ giúp trẻ bình tĩnh, xử lý cảm xúc và học cách đối diện khi mọi việc không như ý. Điều này không làm trẻ “yếu đuối” mà ngược lại, giúp chúng tự tin đối mặt với các thử thách trong tương lai.

Tiến sĩ Chansky nhấn mạnh rằng, người lớn không nên quyết định cảm xúc của trẻ có đáng kể hay không. Trẻ em ngày nay phải đối diện với luồng thông tin liên tục từ mạng xã hội, một điều mà người lớn thời trước chưa từng trải qua. Nhiệm vụ của người lớn là lắng nghe, thấu hiểu cảm xúc của trẻ và giúp chúng xử lý chứ không phán xét. Mặt khác, trẻ cần được học cách xử lý cảm xúc của mình. Đây không phải là kỹ năng tự nhiên, mà cần được rèn luyện, đó là trách nhiệm của người lớn, như cha mẹ, giáo viên và những người xung quanh. Hiện nay, khủng hoảng sức khỏe tâm thần trong thanh, thiếu niên đang ở mức báo động. Theo Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa Dịch bệnh (CDC) Hoa Kỳ, có tới 15% thanh, thiếu niên bị chẩn đoán lo âu và gần 10% bị trầm cảm. Chúng ta cần dạy trẻ cách xử lý cảm xúc, thay vì làm chúng cảm thấy tệ khi có những cảm xúc đó.

Khả năng kiên cường không đến từ việc phục hồi nhanh chóng hay phớt lờ khó khăn, mà từ việc chấp nhận thực tế, học cách đối diện và tìm cách thích nghi. Nhà nghiên cứu Christina Bethell nhận thấy rằng trẻ có thể đối mặt tốt hơn khi có không gian để trò chuyện về những vấn đề khó khăn, đặc biệt là những vấn đề không có lời giải đơn giản. Trẻ có cha mẹ lắng nghe, đồng hành sẽ học được cách xử lý cảm xúc lành mạnh, phát triển khả năng kiểm soát cảm xúc và hiểu được cách đối diện với những tình huống không rõ ràng. Để giúp trẻ xử lý cảm xúc, tiến sĩ Chansky gợi ý một số phương pháp, như bình thường hóa các cảm xúc tiêu cực, khuyến khích trẻ gọi tên cảm xúc của mình để dễ kiểm soát chúng, khuyến khích trẻ duy trì các giá trị và niềm tin của mình, tranh luận nhưng không công kích cá nhân.

“Không phải trường nào cũng có “ngày sức khỏe tâm thần” để trẻ nghỉ ngơi, thay vì chỉ trích những trường đã cố gắng hỗ trợ học sinh, chúng ta nên trở thành những người lớn tốt hơn cho trẻ”, Tiến sĩ Tamar Chansky khẳng định. **ĐỖ TRANG**

THÔNG BÁO

V/v cưỡng chế giao tài sản cho người mua trúng đấu giá

Căn cứ Bản án, Quyết định số 12/2023/KDTM-ST ngày 25 tháng 10 năm 2023 của Tòa án nhân dân thành phố Tân An, tỉnh Long An;
Căn cứ Quyết định thi hành án số 495/QĐ-CCTHADS ngày 26 tháng 12 năm 2023 của Chi cục Thi hành án dân sự thành phố Tân An, tỉnh Long An;
Căn cứ Quyết định thi hành án số 496/QĐ-CCTHADS ngày 26 tháng 12 năm 2023 của Chi cục Thi hành án dân sự thành phố Tân An, tỉnh Long An;
Căn cứ Quyết định ủy thác xử lý tài sản số 01/QĐ-CCTHADS ngày 05 tháng 02 năm 2024 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự thành phố Tân An, tỉnh Long An;
Căn cứ Quyết định về việc xử lý tài sản ủy thác số 01/QĐ-CCTHADS ngày 28 tháng 02 năm 2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An;
Căn cứ Quyết định cưỡng chế kê biên quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất số 17/QĐ-CCTHADS ngày 24 tháng 5 năm 2023 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An.
Căn cứ Quyết định về việc xử lý, bổ sung quyết định thi hành án số 08/QĐ-CCTHADS ngày 19 tháng 6 năm 2024 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An;
Căn cứ Quyết định cưỡng chế chuyển giao quyền dùng đất số 02/QĐ-CCTHADS cùng ngày 11 tháng 11 năm 2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An;
Chi cục Thi hành án dân sự huyện Vĩnh Hưng sẽ tiến hành cưỡng chế giao tài sản cho người mua trúng đấu giá đối với ông Trần Nguyễn Vũ, sinh năm

1979, địa chỉ: số 147 đường Quốc Lộ 62, phường 6, thành phố Tân An, tỉnh Long An. Giao cho người mua trúng đấu giá là ông Trần Văn Rem, sinh năm 1966, địa chỉ: Khu phố 4, thị trấn Vĩnh Hưng, huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An.

Bảng biên pháp: Cường chế chuyển giao quyền sử dụng đất và tài sản gắn liền với đất gồm:
Thửa đất số 522, tờ bản đồ số 10, diện tích 80m², loại đất ở tại đô thị tại khu phố 4, thị trấn Vĩnh Hưng, huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An được Ủy ban nhân dân huyện Vĩnh Hưng cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sử hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số BU 572807, số vào sổ cấp giấy chứng nhận: CH 01588/CN cấp ngày 17/7/2014 và được Chi nhánh văn phòng đăng ký đất đai tại huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An cập nhật biến động ngày 03/12/2021 (nội dung chuyển nhượng quyền sử dụng đất, quyền sử hữu nhà ở và tài sản gắn liền với đất cho ông Trần Nguyễn Vũ, theo hồ sơ 001020.CN.002).

Tài sản trên tọa lạc tại thị trấn Vĩnh Hưng, huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An. Giao cho: ông Trần Văn Rem, sinh năm 1966, địa chỉ: Khu phố 4, thị trấn Vĩnh Hưng, huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An là người mua trúng đấu giá tài sản là Thửa số 522, diện tích 80m², tờ bản đồ số 10, loại đất ở tại đô thị. Tòa lạc tại khu phố 4, thị trấn Vĩnh Hưng, huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An. Thời gian cưỡng chế: Vào lúc 14 giờ 00 phút, ngày 18 tháng 11 năm 2024 (thứ hai).
Địa điểm cưỡng chế: Tại Thửa số 522, tờ bản đồ số 10, loại đất ở tại đô thị. Tòa lạc tại khu phố 4, thị trấn Vĩnh Hưng, huyện Vĩnh Hưng, tỉnh Long An. Yêu cầu ông Trần Nguyễn Vũ, các bên được thi hành án và người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan có mặt đúng thời gian, địa điểm nêu trên./

**CHI CỤC THI HÀNH ÁN DÂN SỰ
HUYỆN VĨNH HƯNG, TỈNH LONG AN**

THÔNG BÁO

V/v yêu cầu thực hiện chuyên trường và giải quyết hợp đồng lao động tại Trường mẫu giáo Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn và Trường tiểu học Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn

Kính gửi: Phụ huynh có con, em đang học tại Trường mẫu giáo Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn và Trường tiểu học Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn;
- Giáo viên, người lao động đang làm việc tại Trường mẫu giáo Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn và Trường tiểu học Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn;
- Trường mẫu giáo Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn và Trường tiểu học Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn.
Căn cứ Bản án số 796/2020/KDTM-PT ngày 24/8/2020 của Tòa án nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh;
Căn cứ Quyết định thi hành án theo yêu cầu số 43/QĐ-CCTHADS ngày 12/10/2020 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự Quận 2 (nay là thành phố Thủ Đức);
Căn cứ Quyết định về việc cưỡng chế trả nhà, giao nhà số 151/QĐ-CCTHADS ngày 03/5/2024 của Chấp hành viên Chi cục Thi hành án dân sự thành phố Thủ Đức;
Căn cứ Công văn số 4435/SGDDT-GDNCCL ngày 19/7/2024 của Sở Giáo dục và Đào tạo Thành phố Hồ Chí Minh về việc xác minh tình trạng hoạt động của Trường mẫu giáo, trường tiểu học Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn.
Chi cục Thi hành án dân sự (THADS) thành phố Thủ Đức sẽ thực hiện việc cưỡng chế thi hành án đối với Công ty TNHH Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn, buộc giao trả toàn bộ hiện trạng công trình là Trường tiểu học và quyền sử dụng đất tại các thửa đất số 94, 811 thuộc tờ bản đồ số 20, 31, 32 (tài liệu năm 2003) tọa lạc tại phường Thạnh Mỹ Lợi, Quận 2 (nay là thành phố Thủ Đức), Thành phố Hồ Chí Minh theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sử hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số BK

691739; số vào sổ cấp giấy chứng nhận CT17946 do Sở Tài nguyên và Môi trường Thành phố Hồ Chí Minh cấp ngày 04/01/2013; đăng ký thay đổi ngày 21/12/2016 cho Công ty TNHH Quản lý nhà và Khai thác tài sản Ngân hàng Á Châu.

Nay, Chi cục THADS thành phố Thủ Đức thông báo cho: Phụ huynh có con, em đang học, Giáo viên, người lao động đang làm việc tại Trường mẫu giáo Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn và Trường tiểu học Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn được biết nội dung sau:
- Trong thời gian 30 ngày, kể từ ngày Thông báo này được niêm yết tại Trường mẫu giáo Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn và Trường tiểu học Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn giao trả tài sản nêu trên cho Công ty TNHH Quản lý nhà và Khai thác tài sản Ngân hàng Á Châu trong Tháng 12/2024.
Các tranh chấp của Phụ huynh, Giáo viên, người lao động với Ban giám hiệu Trường mẫu giáo Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn và Trường tiểu học Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn sẽ được giải quyết theo quy định của pháp luật.
Yêu cầu Phụ huynh có con, em đang học tại Trường mẫu giáo Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn và Trường tiểu học Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn; Giáo viên, người lao động đang làm việc tại Trường mẫu giáo Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn và Trường tiểu học Quốc tế Ngôi sao Sài Gòn thực hiện các nội dung trên để đảm bảo quyền lợi của của con, em đang học và Giáo viên, người lao động đang làm việc tại Trường.
CHI CỤC THỰC HÀNH AN DÂN SỰ THÀNH PHỐ THỦ ĐỨC

Trung tâm của giáo dục chính là các nhà giáo

Giáo viên luôn được coi là những kiến trúc sư của xã hội, là những người truyền đạt không chỉ kiến thức mà còn cả giá trị, kỹ năng và tư duy phản biện cần thiết để ứng phó với thế giới thay đổi không ngừng. Theo một nghiên cứu trên Research Gate, giáo viên là những “anh hùng thầm lặng” góp phần định hình cuộc sống và cộng đồng, nhưng thực tế là nghề giáo đang phải đối mặt với vô số khó khăn trên toàn cầu.

Dù đóng vai trò quan trọng trong xã hội, tình trạng thiếu giáo viên đang trở thành một vấn đề nghiêm trọng, đe dọa sự phát triển của hệ thống giáo dục và tương lai của các thế hệ sau. Theo UNESCO, thế giới cần thêm khoảng 69 triệu giáo viên vào năm 2030 để đạt được mục tiêu giáo dục cơ bản cho tất cả học sinh. Điều này càng khó khăn hơn khi các giáo viên phải đối mặt với áp lực công việc, mức lương thấp, điều kiện làm việc thiếu thốn và tình trạng kiệt sức ngày càng gia tăng.

Tại châu Phi, đặc biệt là ở các quốc gia như Nigeria, giáo viên phải dạy trong điều kiện khó khăn với lớp học quá tải và thiếu thốn tài nguyên hiện đại. Một số lớp học ở Nigeria có đến hơn 100 học sinh, gây áp lực lớn lên giáo viên và ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục. Tình trạng thiếu giáo viên không chỉ là một vấn đề về quản lý mà còn đe dọa đến nền tảng giáo dục và phát triển xã hội. Để giải quyết tình trạng này, cần có những cải cách hệ thống như tăng lương, tạo cơ hội thăng tiến, cải thiện điều kiện làm việc, và phát triển chuyên môn liên tục cho giáo viên. Ngoài ra, sự tham gia của khu vực tư nhân và các tổ chức xã hội đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ giáo viên và cải thiện điều kiện học tập cho học sinh.

Điển hình là BIC, một tập đoàn đa quốc gia chuyên sản xuất các sản phẩm tiêu dùng, đã triển khai chương trình phát triển bền vững “Viết Tương Lai Cùng Nhau”, với cam kết nâng cao chất lượng học tập cho 250 triệu trẻ em toàn thế giới vào năm 2025. Để thực hiện điều này, các giáo viên chính là trung tâm của sự thay đổi lâu dài trong hệ thống giáo dục. Năm 2024, BIC đã hợp tác với các sở giáo dục tại Nigeria, cung cấp hơn 50.000 dụng cụ học tập cho học sinh và các tài liệu thiết yếu cho giáo viên ở những khu vực thiếu thốn và khó khăn. Sáng kiến “Canvas of Change” của BIC ra mắt năm 2023 đã tập trung vào việc nâng cao kỹ năng và phát triển giáo viên tại Tây Phi. Qua chương trình này, BIC đã đào tạo hàng trăm giáo viên về các phương pháp dạy học sáng tạo, giúp học sinh phát triển tư duy phản biện và kỹ năng sáng tạo.

Cạnh đó, sáng kiến giáo dục châu Phi (NEF) là tia hy vọng, mang đến triển vọng và ánh sáng cho trẻ em châu Phi trước thách thức về nghèo đói và bất bình đẳng. Là một tổ chức

Nghề giáo bốn phương

● Giải thưởng Nhà giáo Ghana 2024 là một trong những giải thưởng cao quý nhất để công nhận, tôn vinh những đóng góp của các giáo viên khắp cả nước này. (Ảnh: UNICEF)

Giáo viên tại các quốc gia đang phát triển thường xuyên đối diện với nhiều thách thức lớn như nghèo đói, thiếu hụt nguồn lực, lớp học quá tải, điều kiện công nghệ hạn chế. Tuy nhiên, họ vẫn luôn kiên trì và tận tâm, không ngừng nỗ lực vượt qua mọi khó khăn để mang lại tri thức và hy vọng cho từng học sinh, dù cho điều đó đôi khi vượt xa trách nhiệm công việc của họ.

phi lợi nhuận có trụ sở tại Mỹ, NEF đã dành hơn 21 năm để hỗ trợ toàn diện cho các học sinh từ tiểu học đến đại học, bao gồm học bổng, thực tập, tài trợ tài liệu học tập, tư vấn nghề nghiệp và tham gia cộng đồng. Các trung tâm phát triển công nghệ đã được NEF thành lập tại nhiều trường đại học hàng đầu như Ahmadu Bello (Zaria), Đại học Abuja, và nhiều trường khác ở châu Phi. Điều này giúp nâng cao cơ hội tiếp cận công nghệ và học tập cho sinh viên, đặc biệt là trong lĩnh vực thú y. Tiến sĩ Chudy Nduaka, người sáng lập và là Chủ tịch của NEF, đã dành hơn hai thập kỷ để tạo ra những thay đổi tích cực bền vững cho châu Phi, giúp cải thiện cuộc sống của hàng nghìn sinh viên và tạo nên di sản vững chắc. Riêng năm 2024, NEF đã trao 53 suất học bổng và tổ chức đào tạo hơn 130 thực tập sinh cho chương trình độc chất học tại Viện Nghiên cứu Thú y Quốc gia ở Vom, Jos.

UNICEF và UNESCO cũng đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ các sáng kiến giáo dục, tạo ra các trường học hiện đại và cải thiện điều kiện học tập tại các khu vực khó khăn. Với tinh thần hợp tác quốc

● Các giáo viên ở Nigeria thường đối mặt với áp lực công việc, mức lương thấp, điều kiện làm việc thiếu thốn. (Ảnh: Cheer News)

tế và cam kết từ các chính phủ, tổ chức, doanh nghiệp, toàn xã hội có thể đảm bảo rằng vai trò của giáo viên không bao giờ bị lãng quên và giáo dục vẫn luôn là nền tảng của sự phát triển xã hội.

Giáo dục là cả trí tuệ và trái tim

Ngày 5/10 là Ngày Nhà giáo Thế giới, một dịp đặc biệt để tôn vinh sự cống hiến và nỗ lực của các giáo viên trên toàn cầu. Ghana, một quốc gia ở châu Phi, cũng rất coi trọng ngày này. Giải thưởng Nhà giáo Ghana 2024 là một trong những giải thưởng cao quý nhất để công nhận, tôn vinh những đóng góp của các giáo viên khắp cả nước. Sự đón nhận của công chúng đối với giải thưởng này cũng là một minh chứng sống động cho tác động sâu sắc của các thầy cô đối với học sinh, cộng đồng và cả đất nước.

Tiến sĩ Christian Addai-Poku, Giám đốc Hội đồng Giáo dục Quốc gia Ghana, chia sẻ rằng Ghana là quốc gia đầu tiên ở châu Phi triển khai chính sách quốc gia toàn diện về giáo viên và tham gia đối thoại sâu rộng. Đây là một bước tiến quan trọng, thể hiện cam kết

nâng cao nghề nghiệp giáo viên tại Ghana. Sáng kiến này không chỉ giúp trao quyền cho giáo viên mà còn tạo điều kiện để họ phát triển trong môi trường giáo dục hiện đại.

Hàng trăm đề cử tranh tài để giành được các danh hiệu cao quý như Giáo viên Mẫu giáo Xuất sắc, Giáo viên Ứng dụng Phương pháp Dạy học Phân biệt Xuất sắc, và Giáo viên Xuất sắc Toàn diện. Mỗi ứng viên đều có hành trình riêng biệt, những thử thách cá nhân, và tác động sâu sắc đối với cuộc sống của học sinh. Nhìn chung, dù phải đối mặt với mức lương thấp, tài nguyên hạn chế và thiếu sự công nhận, họ vẫn kiên trì vượt lên để truyền cảm hứng và định hình trí tuệ trẻ. Bên cạnh đó, sự hợp tác giữa Bộ Giáo dục và các đối tác phát triển để xây dựng những ngôi trường hiện đại và cải thiện chất lượng giáo dục đã cho thấy những nỗ lực không ngừng của cộng đồng trong việc hỗ trợ giáo viên.

Cô Annette Asieduwaa Owusu của trường Kpone Presby Basic 'B', người đoạt giải Giáo viên Mẫu giáo Xuất sắc năm 2024, chia sẻ rằng câu nói yêu thích của cô là “Giáo dục chỉ có trí tuệ mà không có trái tim thì không phải là giáo dục” của Aristotle. Câu nói này nhấn mạnh sự quan trọng của sự thấu cảm và tình yêu thương trong giáo dục. Cô tìm thấy niềm vui khi làm việc với trẻ em và sử dụng phương pháp học thông qua chơi để phát triển khả năng sáng tạo, tư duy và lãnh đạo cho các em.

Cô Faustina Asaabo của trường Manhean Community Primary, người đoạt giải Giáo viên Ứng dụng Phương pháp Dạy học Phân biệt Xuất sắc năm 2024, chia sẻ rằng triết lý giảng dạy của cô là “Mỗi đứa trẻ là một cá nhân độc đáo.” Faustina nhấn mạnh rằng cô không quan tâm đến hoàn cảnh xã hội hay khả năng của học sinh, mà chỉ tập trung vào việc điều chỉnh cách dạy để hỗ trợ tốt nhất cho từng em.

Nhìn chung, những nỗ lực của toàn xã hội nhằm trao quyền, công nhận và tôn vinh các nhà giáo tận tụy cho thấy ý nghĩa sâu sắc của nghề giáo – một nghề nghiệp mang tính xây dựng và là trụ cột của xã hội. Để có thể mang đến môi trường học tập tốt nhất cho học sinh, các quốc gia cần bảo đảm rằng mỗi giáo viên đều có điều kiện để phát triển và cống hiến. Trong bối cảnh giáo dục thay đổi không ngừng, các thầy cô cần được hỗ trợ để thích ứng và tiếp tục là ngọn đuốc soi sáng tương lai cho thế hệ sau. Thực tế chứng minh rằng, ở nhiều nơi trên thế giới, bất chấp khó khăn về nguồn lực, điều kiện làm việc và đôi khi là thiếu sự công nhận, các thầy cô vẫn hết mình vì học sinh, sẵn sàng vượt lên trên trách nhiệm để truyền cảm hứng, tri thức và lòng yêu thương cho thế hệ trẻ. Đây không chỉ là những công việc thường nhật; đó là sứ mệnh và đam mê của những người hùng thầm lặng. **ĐIỀU BẢO**

THÔNG BÁO

CHUYÊN GIAO QUYỀN VÀ NGHĨA VỤ THI HÀNH ÁN

Chi cục thi hành án dân sự quận Đống Đa, thành phố Hà Nội đang tổ chức thi hành Quyết định thi hành án số: 01/QĐ-CCTHADS-KT ngày 07 tháng 10 năm 2024 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự quận Đống Đa, TP. Hà Nội để thi hành Quyết định số 214/2021/QĐST-KDTM ngày 08 tháng 12 năm 2021 của Tòa án nhân dân huyện Đống Anh, thành phố Hà Nội.

Về khoản: "... Công ty cổ phần Đầu tư và Phát triển Hà Nội Vàng có nghĩa vụ trả Ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và Phát triển Việt Nam tổng số tiền cả gốc và lãi tính đến hết ngày 07/12/2021 là 62.486.010.619 đồng (Sáu mươi hai tỷ, bốn trăm tám mươi sáu triệu, không trăm mười nghìn, sáu trăm mười chín đồng). Trong đó:
- Nợ gốc: 48.000.000.000 đồng
- Nợ lãi trong hạn: 9.682.391.012 đồng
- Nợ lãi quá hạn: 4.127.578.411 đồng
- Lãi chậm trả: 676.041.196 đồng

Công ty cổ phần Đầu tư và Phát triển Hà Nội Vàng vẫn phải tiếp tục chịu lãi phát sinh kể từ ngày 08/12/2021 theo mức lãi suất quy định tại Hợp đồng tín dụng hạn mức số: 01/20186607243/HĐTD ngày 29/8/2018 cho đến khi trả hết nợ theo dự kiến thực tế.

Trong trường hợp Công ty cổ phần Đầu tư và Phát triển Hà Nội Vàng vi phạm nghĩa vụ trả nợ theo thỏa thuận thì Ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và Phát triển Việt Nam có quyền yêu cầu cơ quan Thi hành án dân sự có thẩm quyền xử lý tài sản để chấp đủ thu hồi nợ là: Quyền sử dụng đất và toàn bộ tài sản gắn liền với đất tại thửa đất số 99a+100+51+08a(1P), tờ bản đồ số 7H-III-37 có địa chỉ: Số 41 ngõ Văn Chương +15 ngõ 92 ngõ Văn Chương + số 10 ngõ 124+114 ngõ Văn Chương, phường Văn Chương, quận Đống Đa, thành phố Hà Nội. Theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số bia CE 845249, số vào sổ cấp GCN: CS-ĐD 03121 do Sở Tài nguyên và Môi trường thành phố Hà Nội cấp ngày 20/12/2016 mang tên bà Trần Thị Hạnh và ông Vũ Bá Thế.

Phạm vi nghĩa vụ bảo đảm của tài sản thế chấp nêu trên là: Bên thế chấp đồng ý dùng toàn bộ tài sản thế chấp nêu trên để đảm bảo cho việc thực hiện toàn bộ nghĩa vụ phát sinh từ tất cả các Hợp đồng tín dụng, Hợp đồng cấp bảo lãnh, văn

bản tín dụng được ký kết giữa Ngân hàng và bên được bảo đảm bao gồm nhưng không giới hạn nghĩa vụ trả nợ gốc, lãi, các khoản phí, tiền bồi thường thiệt hại, chi phí xử lý tài sản cầm cố (chi phí thu giữ, trông giữ, chi phí bán đấu giá, tiền phí thi hành án...) và tất cả các nghĩa vụ liên quan khác.

Trường hợp sau khi xử lý tài sản bảo đảm vẫn không đủ để thực hiện nghĩa vụ trả nợ thì Công ty cổ phần Đầu tư và Phát triển Hà Nội Vàng phải tiếp tục chịu trách nhiệm trả số nợ còn lại cho Ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và Phát triển Việt Nam.

Công ty cổ phần Đầu tư và Phát triển Hà Nội Vàng có nghĩa vụ trả Ngân hàng thương mại cổ phần Đầu tư và Phát triển Việt Nam số tiền chi phí xem xét thẩm định tại chỗ tài sản bảo đảm là 7.000.000 đồng (Bảy triệu đồng)..."

Do bà Trần Thị Hạnh đã chết ngày 16/2/2023 (Trích lục khai tử số 31/TLKT ngày 24/3/2023) không để lại di chúc, thực hiện quy định tại Điều 54 Luật thi hành án dân sự (được sửa đổi bổ sung năm 2014,2022); Điều 15 Nghị định số 62/2015/NĐ-CP ngày 18/07/2015 của Chính phủ quy định về chuyển giao, quyền và nghĩa vụ thi hành án, Chi cục thi hành án dân sự quận Đống Đa Thông báo, ấn định trong thời hạn 90 ngày, kể từ ngày được Thông báo Hợp Lệ để người thừa kế hoặc người quản lý di sản của bà Trần Thị Hạnh để lại thỏa thuận thực hiện nghĩa vụ thi hành án đối với tài sản thế chấp bảo đảm là Quyền sử dụng đất và toàn bộ tài sản gắn liền với đất tại thửa đất số 99a+100+51+08a(1P), tờ bản đồ số 7H-III-37 có địa chỉ: Số 41 ngõ Văn Chương +15 ngõ 92 ngõ Văn Chương + số 10 ngõ 124+114 ngõ Văn Chương, phường Văn Chương, quận Đống Đa, thành phố Hà Nội. Theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất số bia CE 845249, số vào sổ cấp GCN: CS-ĐD 03121 do Sở Tài nguyên và Môi trường thành phố Hà Nội cấp ngày 20/12/2016 mang tên bà Trần Thị Hạnh và ông Vũ Bá Thế.

Hết thời hạn trên nếu người thừa kế hoặc người quản lý di sản không thỏa thuận hoặc không thỏa thuận được việc thực hiện nghĩa vụ đối với tài sản thế chấp bảo đảm thì hành án của bà Trần Thị Hạnh thì cơ quan thi hành án dân sự áp dụng biện pháp bảo đảm, biện pháp cưỡng chế tài sản để lại của bà Trần Thị Hạnh để đảm bảo thi hành án đồng thời ấn định trong thời hạn 30 ngày kể từ ngày được thông báo hợp lệ để những người liên quan đến tài sản thực hiện quyền khởi kiện phân chia di sản thừa kế. Hết thời hạn thông báo về thực hiện quyền khởi kiện phân chia di sản thừa kế mà không có người khởi kiện thì cơ quan thi hành án dân sự xử lý tài sản để thi hành án.

CHI CỤC THADS QUẬN ĐỐNG ĐA

THÔNG BÁO

V/v đăng tin tìm chủ sở hữu xe mô tô

Chi cục Thi hành án dân sự huyện Cấn Giời, Thành phố Hồ Chí Minh đang tổ chức thi hành Bản án số 27/2015/HSST ngày 18 tháng 09 năm 2015 của Tòa án nhân dân huyện Cấn Giời, TP.HCM; Quyết định thi hành án số 05/QĐ - CCTHADS ngày 08/10/2024 của Chi cục trưởng Chi cục Thi hành án dân sự huyện Cấn Giời, theo nội dung quyết định thi hành án nói trên thì:
*Đối với 01xe mô tô kiểu Wave, biển số 72K9 - 1808 đây là

phương tiện bị cáo sử dụng vào việc phạm tội, tuy nhiên do chiếc xe trên đứng tên chủ sở hữu của một người khác....."

Nay Chi cục Thi hành án dân sự huyện Cấn Giời thông báo: Trong thời hạn 30 ngày kể từ ngày đăng thông báo, ai là chủ sở hữu chiếc xe trên đề nghị liên hệ với Chi cục Thi hành án dân sự huyện Cấn Giời (địa chỉ: Đường Lương Văn Nho, khu phố Giồng Ao, Thị trấn Cấn Thạnh, huyện Cấn Giời, TP. Hồ Chí Minh ĐT: (028)22129597) để được giải quyết.

Hết thời hạn nêu trên, nếu không có người liên hệ với Chi cục Thi hành án dân sự huyện Cấn Giời để giải quyết thì Chi cục sẽ xử lý tịch thu sung công quỹ theo quy định của pháp luật. Mọi thắc mắc, khiếu nại sau này sẽ không được giải quyết./

CHI CỤC THADS HUYỆN CẤN GIỚI

THÔNG BÁO

V/v giao nộp giấy chứng nhận QSDĐ

Căn cứ Bản án số 38/2023/DSSST ngày 22/09/2023 và Bản án số 10/2024/DSSST ngày 10/04/2024 của Tòa án nhân dân huyện Bến Cầu, tỉnh Tây Ninh.

Căn cứ Quyết định thi hành án số 205/222/QĐ-CCTHADS ngày 04/12/2023 và Quyết định số 630/631/QĐ-CCTHADS ngày 15/05/2024 của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Bến Cầu;

Căn cứ Quyết định cưỡng chế thi hành án số 15/QĐ-CC-THADS ngày 10 tháng 06 năm 2024 của chi cục thi hành án dân sự huyện Bến Cầu;

Căn cứ thông báo về việc bán đấu giá tài sản số 23/TB-CC-THADS ngày 11 tháng 11 năm 2024 của Chi cục thi hành án dân sự huyện Bến Cầu.
Nay, Chấp hành viên Chi Cục Thi hành án dân sự huyện Bến Cầu thông báo cho bà Lê Thị Lệ Hằng, sinh năm 1988 và ông

Nguyễn Trần Hào, sinh năm 1987 - Cùng ngụ tại khu phố 3, thị trấn Bến Cầu, huyện Bến Cầu, tỉnh Tây Ninh.

Trong thời hạn 30 ngày, kể từ ngày thông báo được đăng trên báo Pháp luật Việt Nam. Yêu cầu bà Hằng và ông Hào đến Chi cục thi hành án dân sự huyện Bến Cầu để giao nộp giấy chứng nhận QSDĐ số CP 313307 số vào sổ cấp GCN CS05884 do Sở tài nguyên và môi trường tỉnh Tây Ninh cấp ngày 26/09/2018 cho người sử dụng đất là ông Nguyễn Trần Hào và bà Lê Thị Lệ Hằng.

Hết thời gian thông báo mà bà Lê Thị Lệ Hằng và ông Nguyễn Trần Hào vẫn không giao nộp giấy chứng nhận QSDĐ như nêu ở trên thì Chi cục thi hành án dân sự huyện Bến Cầu sẽ nghị hủy giấy CNQSDĐ (số CP 313307 số vào sổ cấp GCN CS05884) đã cấp cho ông Hào, bà Hằng và cấp lại cho người mua trúng đấu giá tài sản theo quy định của Pháp luật.

Vậy, thông báo để bà Lê Thị Lệ Hằng và ông Nguyễn Trần Hào biết.

CHI CỤC THI HÀNH ÁN DÂN SỰ HUYỆN BẾN CẦU, TỈNH TÂY NINH

Mù Cang Chải, không lỡ hẹn mùa lúa vàng

● Làng Văn hóa du lịch cộng đồng Khim Nội - Thị trấn Mùa Càng Chải. (Ảnh trong bài: PV)

● Khung cảnh đẹp mê hồn tại Vòng Lúa xã Mỏ Dế.

Hàng năm vào dịp tháng 10, bước vào mùa lúa vàng, du khách thập phương rủ nhau về trải hội. Năm 2024, cơn bão số 3 (Yagi) đi qua khiến thiên đường ruộng bậc thang Mùa Càng Chải có một mùa vàng đáng nhớ.

Người Mông làm du lịch

Những thân lúa sau bao ngày vất vả chăm bón đã trở bông trên những nương đồi. Màu lúa từ xanh dần ngả sang vàng làm thôn thức biết bao chàng trai, cô gái. Từ Cao Phạ đến Hồ Bốn, ở đâu màu vàng của lúa cũng trở thành biểu tượng của sức sống, tín hiệu của phồn vinh.

Khác với đồng bằng hay trung du, những nương lúa của người Mông ở Mùa Càng Chải ngoài đem tới bữa cơm no ấm hàng ngày, từ lâu còn trực tiếp mang lại nguồn thu từ du lịch. Nông dân người Mông quanh năm tảo tần “bán mặt cho đất, bán lưng cho trời” bỗng chốc được “Tây hóa” trở thành hướng dẫn viên, lái xe chở du khách, chủ nhà ở cộng đồng, giám đốc hợp tác xã du lịch. Thu nhập nhờ đó cũng được nhân lên nhiều lần cách biệt.

Ở nơi người dân không chỉ sống nhờ hạt lúa mà còn giàu có, sung túc từ sắc lúa, hương lúa, thì mỗi độ thu sang là thời khắc thu hoạch cả nghĩa đen và nghĩa bóng với người dân địa phương. Khi những nương lúa phơn phớt ngả vàng, nắng thong thả đổ đầy sườn núi cũng là lúc du khách thập phương, nhiếp ảnh gia, streamer kéo nhau đến xứ sở cùng trời cuối đất để tận hưởng sắc thu vàng xộm trên những nấc thang thiên đường.

Anh Vàng A Thào, hướng dẫn viên ở xã Mỏ Dề (Mùa Càng Chải - Yên Bái), chia sẻ người dân Mùa Càng Chải xưa kia chỉ chờ đến mùa lúa vàng để gặt về lấy cái ăn cho ấm bụng, ngoài ra cũng chẳng biết làm gì thêm. Từ khi có du lịch, người dân có thêm việc làm, người làm hướng dẫn viên, người chạy xe, người dọn nhà, người nấu nướng nên ai cũng mong những bông lúa phải vừa chắc hạt, vừa giữ được sắc vàng thật lâu để có thêm nhiều du khách tìm đến, có thêm nhiều thu nhập.

Bên nương lúa Đồi Mâm Xôi trứ danh, Trần Luân - một nhiếp ảnh gia người Lào Cai tâm sự, mấy ngày nay ăn ngủ ở La Pán Tản để chờ “săn” cho bằng được khoảnh khắc óng ả của mùa lúa. Hôm thứ hai đầu tuần vừa rồi nắng đẹp nhưng mấy ngày giữa tuần nắng không đều, phải nín thở năm chờ có tới tầm 3 - 4 giờ chiều mới có thể “bóp cò” để cập nhật đầy đủ bộ ảnh mùa vàng năm 2024.

Là người đứng đầu một đơn vị kinh tế tập thể, anh Lý A Dờ, Giám đốc HTX Du lịch Đồi Mâm Xôi cho rằng cái đẹp của Mùa Càng Chải là những ruộng bậc thang trùng điệp ngả màu vàng óng như mật ong rừng mỗi độ thu về. Từ kinh nghiệm thực tế và định hướng xây dựng du lịch theo hướng xanh, hài hòa, bản sắc

● Đồi Mâm Xôi La Pán Tản mùa lúa vàng đơm bông.

● Du khách có thể hóa thân thành cô gái Mông bên những ruộng lúa Mùa Càng Chải.

nên góp phần lan tỏa, thu hút du khách không chỉ trong mà ngoài nước tìm đến khám phá. Nhờ cách làm bài bản và tập trung có du lịch mà những nông dân Mông có thêm thu nhập đáng kể từ các dịch vụ du lịch như bán hàng, nghỉ trọ, nấu hay chở xe ôm phục vụ du khách.

Mùa vàng hậu bão

Ông Phạm Tiến Lâm, Bí thư Đảng ủy xã La Pán Tản bắt đầu câu chuyện với giọng trầm buồn, luyến tiếc một mùa vàng. Ông Lâm cho biết, năm nay là một mùa vàng đáng nhớ của Mùa Càng Chải, về cơ bản mùa lúa năm nay bà con thu hoạch khá về hạt thóc nhưng nguồn thu từ du lịch thì chẳng đáng kể. Trong tháng 9, mưa lũ liên miên nhất là ảnh hưởng của cơn bão số 3 (Yagi), nhiều đoàn khách phải dè chừng nên đã hoãn, hủy các chuyến du lịch lên Mùa Càng Chải mặc dù đã có kế hoạch và đặt phòng từ trước đó. Du khách thưa thớt, Đồi Mâm Xôi năm nay cũng vắng du khách hơn.

Cùng tâm trạng, ông Trần Văn Lịch, Bí thư Đảng ủy thị trấn Mùa Càng Chải chia sẻ, nhiều năm qua thị trấn tập trung mọi nguồn lực xây dựng Làng văn hóa du lịch cộng đồng Khim Nội nhằm thúc đẩy phát triển du lịch một cách bài bản và đem lại nguồn thu ổn định. Năm nay, hoàn lưu

bão số 3 ảnh hưởng quá nặng nề và dai dẳng, nó đem đến tâm lý bất an, lo sợ, khiến nhiều người bỏ lỡ mùa vàng. Du lịch Mùa Càng Chải theo đó bị ảnh hưởng nghiêm trọng. Đặc biệt trong tháng 9, Làng văn hóa cộng đồng Khim Nội của thị trấn ở trong cảnh thưa vắng khách.

Chị Trần Thu Uyên, quản lý Homestay Suối Kim 2 (xã Púng Luông) cho biết, mùa vàng năm 2023 gia đình chị thu được trên 600 triệu đồng nhờ việc cho khách thuê phòng, năm nay khách đặt phòng trong tháng 9 hầu như hủy hết vì lo ngại mưa bão. Theo quan điểm chỉ đạo của huyện, gia đình chị đã hoàn trả toàn bộ số tiền đặt phòng cho khách, số tiền lên tới 200 triệu đồng nên đủ thấy mức độ thiệt hại về du lịch do mưa bão là rất lớn.

Ảnh hưởng của hoàn lưu bão số 3 gây thiệt hại lớn về tài sản, hoa màu và hệ thống giao thông của huyện Mùa Càng Chải, nhiều hoạt động du lịch đã phải hoãn lại như: Lễ hội Sơn Tra năm 2024; Hội thảo du lịch Mùa Càng Chải điểm đến “Bản sắc, An toàn, Thân thiện”; Thi đan lát các sản phẩm từ tre trúc; Hội thi âm thực Sơn Tra; Thi gặt lúa nhanh, đẹp; Thi chọn dê và một số hoạt động phụ trợ khác.

Theo Phòng Văn hóa - Thông tin huyện Mùa Càng Chải ghi nhận từ ngày 8 - 30/9 số khách hủy phòng là 35.000 lượt, số phòng hủy 1.500 phòng, tiền hủy phòng ước khoảng 7,5 tỷ đồng. Chi phí các dịch vụ khác gồm tiền chi tiêu dịch vụ ăn uống, mua sắm, dịch vụ xe ôm chở khách, dù lượn và chi phí khác ước giảm thu 33,25 tỷ đồng. Tổng thiệt hại ước tính khoảng 40,75 tỷ đồng.

Trước ảnh hưởng của bão lũ, UBND huyện Mùa Càng Chải đã chỉ đạo các cơ sở kinh doanh dịch vụ du lịch triển khai các biện pháp phục hồi và phát triển du lịch sau hoàn lưu bão số 3. Đồng thời, Mùa Càng Chải đưa ra chính sách hỗ trợ du khách, chia sẻ những khó khăn đối với du khách phải hủy chuyến đi, hoàn 100% tiền cọc góp phần xây dựng hình ảnh du lịch Mùa Càng Chải điểm đến “Bản sắc - An toàn - Thân thiện”.

Mai Anh, nữ du khách đến từ Vĩnh Phúc cho biết, ban đầu cô đặt phòng vào cuối tháng 9 nhưng sau đó do lo ngại thời tiết ảnh hưởng tới an toàn chuyến đi nên cô đã phải hủy lịch và được chủ homestay hoàn tiền cọc. Tới đầu tháng 10, Mai Anh tiếp tục đặt phòng và tới Mùa Càng Chải thì thật bất ngờ vì thời tiết và không khí mùa lúa vàng quá đẹp, ngoài sức tưởng tượng. Nếu năm nay lỡ hẹn không đi ngắm mùa vàng ở Mùa Càng Chải thì đó là điều đáng tiếc, nữ du khách chia sẻ.

Ông Trịnh Thế Bình, Trưởng Phòng Văn hóa - Thông tin huyện Mùa Càng Chải cho biết, những hệ lụy của cơn bão số 3 (Yagi) khiến du lịch của huyện tổn thất nặng nề trong tháng 9/2024. Tuy vậy, bước vào tháng 10/2024, thời tiết ổn định và thuận lợi hơn nên lượng khách đến Mùa Càng Chải đón mùa vàng gia tăng đáng kể. Chính nhờ sự phục hồi thần kỳ này mà các cơ sở phục vụ với bớt phần nào sự ảm đạm, người dân địa phương cũng có thêm việc làm và thu nhập, các hoạt động du lịch đã dần như trở lại quỹ đạo.

Thống kê cho thấy, trong tháng 10 huyện Mùa Càng Chải đón và phục vụ khoảng 67.200 lượt khách, doanh thu đạt 67 tỷ đồng. Lũy kế 10 tháng đầu năm 2024 đã thu hút 331.472 lượt du khách, đạt 94,7% kế hoạch, doanh thu từ du lịch đạt 327,3 tỷ đồng, đạt 93,5% kế hoạch, trong đó khách nước ngoài đạt 23.718 lượt.

TRUNG NGHĨA - ĐỨC TUYẾN

● *Họp lớp nên được tổ chức vui vẻ, thoải mái. (Nguồn: Ngô Hà Anh)*

Càng gần ngày 20/11, những cuộc họp lớp được các cựu học sinh náo nức tổ chức. Bên cạnh niềm vui gặp lại thầy, cô giáo, bạn bè còn đó những nỗi lo khiến nhiều người e ngại khi tham gia các buổi họp lớp.

Muôn vàn câu chuyện “dở khóc, dở cười”

Những buổi họp lớp tưởng chừng sẽ diễn ra vui vẻ, hòa hợp, nhưng thực tế đang xảy ra biết bao tình huống “cười ra nước mắt”. Từ những cuộc họp lớp không ai đến tham dự cho tới buổi tụ họp “khoe của”, các thành viên say xin dẫn đến mất an toàn giao thông...

Trần Tuấn Linh (35 tuổi, sinh sống ở TP HCM) cho biết, gia đình anh vốn ở Hà Nội, anh đến TP HCM để thuận tiện cho việc phát triển sự nghiệp. Ở tuổi 35, Linh có thu nhập khoảng 30 - 40 triệu/tháng, công việc ổn định, gia đình một vợ, hai con hạnh phúc. Tuy nhiên, mỗi năm, đến mùa họp lớp, anh vẫn còn e ngại, dè chừng. Tuấn Linh cho biết: “Tôi rất vui khi được gặp lại bạn cũ. Mỗi năm, cả lớp cấp II cũng chỉ có một lần gặp nhau. Đáng ra, đây là khoảng thời gian vui vẻ, nhưng lại vô tình bị một số thành viên biến thành “đại hội khoe của”.

Ban đầu, bàn tiệc xoay quanh những kỷ niệm cũ thời học trò. Nhưng sau đó, các thành viên trong lớp liên tục khoe nhà, xe, con cái, tiền lương, chức vụ. Mọi người bắt đầu so sánh với nhau. Ai có điều kiện thì tự hào, ai thua thiệt hơn phải chịu cảnh tự ti, lép vế. Cuối cùng, từ một buổi họp nhỏ, cả lớp anh sẽ tiếp tục cuộc chơi đi đến quán bar, những nhà hàng hạng sang để vui chơi. Linh tâm sự: “Tôi đã hy vọng những buổi họp lớp ấm áp, vui vẻ bên những người bạn, nhưng lại trở thành cuộc chơi thâu đêm suốt sáng. Vì vậy, vài năm trở lại đây tôi thường không bay ra Hà Nội họp lớp với lý do bận công việc”.

Câu chuyện khác thuộc về Nguyễn Phương Hằng (25 tuổi, Hà Nội), cô cho biết mình học cấp III ở một trường công có

● *Văn minh họp lớp sẽ giúp các thành viên tham gia cảm thấy hạnh phúc khi gặp lại bạn bè cũ.*

(Ảnh minh họa - Nguồn: QTQV)

tiếng tại Hà Nội. Cả lớp có 43 người rất thân thiết, đoàn kết với nhau. Ngày bé giảng ai cũng khóc đỏ hoe mắt, hứa hẹn sẽ quay về trường ngày họp lớp thăm bạn bè, thầy cô. Nhưng đến ngày họp chỉ có Hằng là cán bộ lớp và một số thành viên khác độ 10 người quay trở về trường cũ.

Hằng cho biết: “Chúng tôi có một nhóm chat Zalo riêng, ban đầu khi tôi đăng tin lên nhóm, mọi người rất hào hứng thảo luận, hẹn ngày gặp lại. Tuy nhiên, cận kề tuần lễ 20/11, các thành viên trong lớp đều rút lui dần vì có những lý do riêng”. Thời còn học đại học, Hằng thông cảm cho các thành viên trong lớp bởi các bạn bận tập văn nghệ, kỷ niệm ngày nhà giáo tại trường. Nhưng sau khi đi làm, cuộc họp lớp vẫn lèo tèo độ chục người. Cô tâm sự: “Nhìn sang các lớp khác, thấy họ đi họp đông đủ, chúng tôi cũng chạnh lòng. Đành vậy, dù sao may mắn mỗi năm vẫn có độ 10 - 15 người đi họp lớp, thăm thầy cô, trường cũ, ôn lại kỷ niệm đẹp ngày xưa”.

Ngược lại câu chuyện của Phương Hằng, Đỗ Nhật Minh (30 tuổi, sinh sống ở Hà Nội) “dở khóc, dở cười” cho biết: “Năm nào chúng tôi cũng họp lớp, các thành viên tề tựu đông đủ. Cả lớp đông vui, đoàn kết, gặp nhau không phân biệt giàu nghèo. Tuy nhiên, cứ đến giờ phút chia tay, cán sự lớp phải lo lắng gọi điện cho từng gia đình để kiểm tra các thành viên lớp đã về nhà an toàn hay chưa?”. Dù buổi họp mặt chỉ diễn ra vài tiếng, nhưng do ham vui, các thành viên thường

uống quá chén dẫn đến say xỉn, nguy hiểm khi tham gia giao thông.

Nhật Minh chia sẻ, vài năm trở lại đây, các buổi họp của lớp anh đều được ban cán sự thuê sẵn chiếc xe 45 chỗ. Anh hài hước nói: “Cả lớp gần 50 người sẽ cùng lên xe đi thăm các thầy cô, về trường cũ, sau đó đi ăn uống. Ăn uống xong xuôi, ban cán sự sẽ đưa từng người về tận nhà, đảm bảo không ai do say bia, rượu mà gặp rủi ro khi tham gia giao thông”.

Niềm vui từ những buổi họp lớp

Chị Ngô Hà Anh (45 tuổi, sinh sống ở Hà Nội) tâm sự, năm 2023 trường cấp III của chị tại quê nhà Thái Bình có buổi gặp gỡ với học sinh cũ lớn để kỷ niệm gần 30 năm học sinh khóa chị ra trường. Cả khối lớp 12 năm ấy, ai cũng hào hứng về tụ trường. Tổng cộng có gần 200 học sinh quay về ngôi trường cũ. Chị Hà Anh hạnh phúc nói: “Chúng tôi không phân chia nhóm, không phân chia lớp. Ai gặp nhau cũng tay bắt, mặt mừng. Từ lúc chia tay khi tuổi còn đôi mươi, khuôn mặt non nớt, ngây thơ. Vậy mà khi gặp lại nhau, tóc chúng tôi đã hai màu. Có những người đã thành công, có những người còn vất vả mưu sinh, kiếm sống. Tuy nhiên, không phân biệt, chúng tôi đều cùng ca hát, gặp gỡ các thầy cô, tâm sự ôn lại kỷ niệm về mái trường xưa”.

Chị Hà Anh cho biết, quan trọng nhất mỗi cá nhân nên tự mở lòng, không tự ti, e ngại khi tham gia các buổi họp lớp. Chị

tâm sự: “Tôi cũng có nhóm bạn cũ thân thiết vẫn còn giữ liên lạc. Nhưng không phải vì vậy, khi họp lớp chúng tôi chỉ tụ họp với nhau. Tôi xác định ngay từ đầu, đây là buổi gặp gỡ, chia sẻ với tất cả các cựu học sinh trong trường. Mỗi người có một cuộc đời, trải nghiệm sống thú vị, đây là cơ hội tôi hỏi thăm, quan tâm bạn bè, ôn lại kỷ niệm xưa”.

Cũng nhờ tâm lý cởi mở, vui vẻ, chị Hà Anh mở rộng vòng tròn bạn bè. Sau buổi họp lớp kết thúc, chị đã có thêm rất nhiều bạn mới. Chị cho biết: “Tôi có thêm gần 10 người bạn mới sau buổi họp lớp. Hiện nay, tôi vẫn đang liên hệ, trò chuyện và tương tác với họ. 20/11 sắp tới, chúng tôi sẽ cùng nhau về trường cũ thăm thầy cô, bạn bè”.

Anh Lê Anh Tú (55 tuổi, sống ở Hà Nội) chia sẻ, mỗi năm vào dịp họp lớp, cả lớp của anh cùng nhau thuê một resort ở ngoại ô thành phố Hà Nội. Buổi họp lớp sẽ diễn ra hai ngày, một đêm với nhiều hoạt động thú vị. Cả lớp sẽ có những buổi cắm trại, liên hoan, ăn uống, tâm sự, ôn lại những kỷ niệm xưa: “Phân lớn các thành viên đều đăng ký đi đông đủ. Những người không có điều kiện, ban cán sự lớp sẽ kén đáo hỗ trợ để các thành viên cùng chung vui”.

Anh chia sẻ: “Ban cán sự lớp sẽ thuê người tổ chức sự kiện, tạo các trò chơi gợi nhớ đến thời còn học trò như rồng rắn lên mây, đá cầu, nhảy dây. Những trò chơi giúp các thành viên xóa nhòa khoảng cách, gắn kết với nhau. Ngoài ra, chúng tôi có bữa tiệc liên hoan, ngay cả khi quá chén cũng không cần lo lắng việc tham gia giao thông”. Theo anh Tú, đây là một cách họp lớp kết hợp đi du lịch, nghỉ dưỡng rất thú vị, đảm bảo an toàn cho mọi người.

Đối với trường hợp Minh Chi (22 tuổi, sống ở Hà Nội) cho biết, sau những lần họp lớp thất bại. Cô chuyển hướng sang họp những nhóm nhỏ, tập trung các cựu học sinh có mong muốn về trường cũ thăm thầy, cô giáo. Minh Chi chia sẻ: “Không nhất thiết phải cùng lớp, cần cùng trường, cùng khối, chúng tôi sẽ hẹn nhau về thăm lại mái trường xưa. Nhóm có khoảng 10 người, nhưng ai cũng rất nhiệt tình”. Chi tâm sự, ban đầu chỉ cô chủ nhiệm và các giáo viên bộ môn từng dạy lớp nhớ đến cô. Nhờ cùng về trường với các học sinh khác, hiện nay, phần lớn các thầy cô trong trường cấp III đều nhớ Minh Chi.

Cô chia sẻ: “Đến ngày 20/11, tôi lại về trường trong vòng tay yêu thương của rất nhiều thầy, cô giáo. Chúng tôi cùng nhau ôn lại chuyện cũ. Tôi sẽ chia sẻ cuộc sống hiện tại của mình. Tôi nhận được những lời động viên, lời khuyên chân thành từ các thầy cô”.

Thực tế, với xã hội ngày càng phát triển, buổi họp lớp vì vậy mang nhiều mục đích khác nhau. Tuy nhiên, khi đã bước qua cánh cửa cuộc họp, bất cứ ai cũng sẽ quay trở về thời học sinh áo trắng, bỏ lại hết công danh, chức tước ở ngoài. Bởi mỗi người có số phận khác nhau, xuất phát điểm khác nhau, xuất thân trong môi trường khác nhau đều được dòng đời xô đi những ngã rẽ khác nhau mà con người không biết và cũng không tài nào hiểu được. Nếu như đời đã không bao dung cho kẻ thất thế thì bạn bè hãy mở lòng và sẻ chia.

Vì vậy, hãy để những buổi họp lớp là thời gian ôn lại kỷ niệm của tuổi hồn nhiên, chỉ xảy ra một lần trong đời và đã trôi đi. Không quan trọng họp lớp diễn ra ở đâu, những thành viên trong lớp thành đạt, giàu có thế nào. Mà tuyệt vời nhất, chính là mọi người có thể kết nối, cùng đồng hành giúp nhau tiến bộ và tri ân thầy, cô giáo cũ. ANH NHI

“Ông vua chân dung” của nhiếp ảnh Việt Nam

● Bức ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp ngồi bên nhạc sĩ Văn Cao vào ngày mừng 6 Tết Nhâm Thân 1992. (Ảnh: Nguyễn Đình Toán)

Sở hữu tư liệu đồ sộ với hàng vạn bức ảnh quý giá chụp chân dung các văn nghệ sĩ, nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Đình Toán được người trong nghề gọi với cái tên thân thương là “ông vua chân dung”. Đây không chỉ là một nghệ danh, mà còn là sự ghi nhận cho những đóng góp không ngừng nghỉ của ông trong việc lưu giữ và tôn vinh vẻ đẹp nghệ thuật qua từng khuôn mặt, từng nhân vật mà ông đã có cơ hội ghi lại trong suốt mấy chục năm qua.

● Nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Đình Toán nhận giải thưởng Đào Tấn. (Nguồn: Báo Tiền Phong)

● Triển lãm “Nhạc trường 27&45” của nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Đình Toán (bìa trái). (Ảnh: Tiến Dũng)

Sở hữu kho tư liệu đồ sộ

Nói về nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Đình Toán, có lẽ trước hết phải nói về cuộc đời và hành trình làm nghề của ông. Nhìn vào gia tài hàng vạn bức ảnh quý, nhiều người thậm chí nghĩ chắc hẳn ông đã hành nghề gần như suốt cuộc đời mình, thế nhưng thực tế ông chỉ bắt đầu nghiêm túc làm nghề khi đã về hưu. Sinh năm 1947 tại Hà Nội, chàng trai Nguyễn Đình Toán nhập ngũ ngay khi vừa học hết cấp 3, trở thành lính cao xạ bảo vệ Thủ đô từ năm 1965. Ngay từ trong quân ngũ, ông đã rất thích chụp ảnh. Năm 1987, ông chuyển sang công tác tại văn phòng của một công ty vận tải biển thuộc Bộ Giao thông vận tải.

Tại đây, ông được giao công việc làm truyền thông, chụp ảnh tư liệu, cũng nhờ cơ duyên này Nguyễn Đình Toán mới có cơ hội làm quen với chiếc máy ảnh và thực sự bước đến với nhiếp ảnh. Ngày ấy, công ty ông làm việc có trụ sở trên phố Trần Hưng Đạo (Hà Nội), gần hai điểm đến rất nổi tiếng trong giới văn nghệ sĩ lúc bấy giờ là địa chỉ 41 (quán Trúc Viên) và 51 Trần Hưng Đạo (trụ sở của Liên hiệp các hội văn học nghệ thuật Việt Nam). Nhờ vị trí đặc biệt này, ông thoải mái lán la làm

quen và chụp ảnh với những người ông hâm mộ từ lâu.

Đến năm 1992, sau khi nghỉ hưu, Nguyễn Đình Toán đầu quân cho Tạp chí Xưa và Nay, cũng chính tại đây, ông bắt đầu có sự nhận thức rõ ràng hơn về con đường nhiếp ảnh của mình. Ông không hứng thú với việc chụp phong cảnh mà chỉ đam mê chụp chân dung. Lối chụp ảnh của ông cũng rất đặc biệt đó là mở máy khi cảm thấy thực sự muốn chụp và khi đã bắt đầu, ông sẽ không dừng lại cho đến khi hết phim.

Nguyễn Đình Toán còn là một người chụp ảnh rất khắt khe. Ngay từ những ngày đầu cầm máy chụp ảnh các văn nghệ sĩ tại địa chỉ 41 và 51 Trần Hưng Đạo, ông đã có ý thức rất rõ ràng là chụp ảnh những văn nghệ sĩ tài năng và tử tế. Không chỉ đơn thuần là chụp ảnh mà ông muốn ghi lại hình ảnh của những người nghệ sĩ ông thực sự ngưỡng mộ cả về tài năng lẫn nhân cách. Đây cũng là lý do chính để ông dần thân vào nghề nhiếp ảnh và chọn công việc chụp chân dung văn nghệ sĩ, bởi lẽ ngoài công việc này còn là một niềm đam mê, là cách ông thể hiện sự kính trọng và tôn vinh những người đã và đang góp phần làm giàu cho nền văn hóa nghệ thuật của đất nước.

Đặc biệt, khi nói về các nghệ sĩ, Nguyễn Đình Toán luôn nhấn mạnh hai từ “tử tế”. Với ông, sự tử tế của một người làm nghệ thuật mới là yếu tố quan trọng nhất tạo nên sức hút đặc biệt, khiến ông muốn đến gần, lắng nghe và ghi lại những khoảnh khắc đời thường, chân thật nhất của họ. Có những người nghệ sĩ mà ông kính trọng, dù đã chụp hàng ngàn bức ảnh nhưng mỗi lần nhìn lại, ông vẫn cảm thấy tiếc nuối và ước rằng mình có thể ghi lại được nhiều khoảnh khắc hơn nữa.

Cũng vì cách chụp ảnh độc đáo theo nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Đình Toán suốt bao năm qua mà trong kho tư liệu đồ sộ của ông toàn những bức chân dung văn nghệ sĩ đỉnh đám một thời. Trong số đó, không thể không nhắc đến những cái tên lớn như Phùng Cung, Phùng Quán, Hoàng Cầm, Văn Cao, Trần Dân, Lê Đạt, Nguyễn Hữu Đang và nhiều nhân vật văn hóa khác. Rất nhiều văn nghệ sĩ các thế hệ biết ơn ông vì đã giúp họ lưu lại những khoảnh khắc đáng nhớ được lưu giữ mãi với thời gian. Thế nhưng với ông, những bức ảnh chưa bao giờ là mục tiêu duy nhất trong suốt hành trình nhiếp ảnh kéo dài mấy chục năm của mình. Quan trọng hơn cả những bức ảnh, là những khoảnh khắc ông được ngồi trò chuyện, được chia sẻ và lắng nghe những câu chuyện về đất nước và thân phận từ những con người tài đức mà ông ngưỡng mộ.

Người “chép sử bằng ống kính”

Mặc dù là một nghệ sĩ nhiếp ảnh với kho tư liệu ảnh chân dung

về các văn nghệ sĩ đồ sộ nhưng trong suốt hành trình cầm máy của mình, Nguyễn Đình Toán chỉ có vài ba lần tổ chức triển lãm cá nhân. Với ông, việc chụp ảnh không phải là để kiếm danh hay tiền bạc, mà là để ghi lại và lưu giữ những khoảnh khắc quý giá của những con người tài hoa ông ngưỡng mộ. Đối với ông, sự ý nghĩa trong nhiếp ảnh nằm ở việc lưu trữ, cất giữ những khoảnh khắc quý giá của người nghệ sĩ.

Triển lãm đầu tiên trong sự nghiệp cầm máy ảnh của nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Đình Toán là triển lãm ảnh cá nhân “Văn Cao 18 năm trước” (11/2013), nhân kỷ niệm 90 năm Ngày sinh của tác giả Quốc ca Việt Nam, cũng như tưởng nhớ “người anh lớn” đã đi xa 18 năm. Với Nguyễn Đình Toán, có lẽ nhạc sĩ Văn Cao là người để lại trong ông những ấn tượng mạnh mẽ nhất. Ông được chụp nhiều ảnh Văn Cao là bởi ông là bạn của con trai nhạc sĩ và nhà ông khi xưa rất gần nhà nhạc sĩ. Vào những năm cuối đời của tác giả “Mùa xuân đầu tiên”, Nguyễn Đình Toán là người có thể lui tới nhà của nhạc sĩ và chụp ảnh ông bất cứ lúc nào. Chính vì thế, Nguyễn Đình Toán đã sở hữu được những bức chân dung “độc nhất vô nhị” về người nhạc sĩ tài hoa để giới thiệu với công chúng.

Triển lãm cá nhân thứ hai của nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Đình Toán mang tên “Nhạc trường 27&45” (9/2017) đã từng gây một sự xúc động mạnh trong giới nghệ thuật. Lần đầu tiên, công chúng có cơ hội được thưởng lãm các tác phẩm ghi lại những khoảnh khắc

đáng nhớ của nhiều nhạc trưởng trong nước và quốc tế. Triển lãm giới thiệu chân dung của 27 nhạc trưởng nổi tiếng thông qua 45 bức ảnh tiêu biểu, mỗi bức ảnh đều đặc tả rõ nét khoảnh khắc cống hiến hết mình của những nghệ sĩ trên sân khấu âm nhạc. Để có được những tác phẩm này, ông đã chọn lọc qua hơn 1/4 thế kỷ và có mặt tại hàng trăm đêm diễn giao hưởng thính phòng trong nhiều năm để có thể “bắt trọn” được những bức ảnh tuyệt đẹp của những nhạc trưởng, những tên tuổi như Đàm Linh, Vũ Ngọc Quang, Đỗ Hồng Quân, Lê Phi Phi, Doãn Nguyên, Yoshikazu Fukumura, Graham Scutcliffe,...

Ngoài hai triển lãm cá nhân nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Đình Toán còn có hai triển lãm chung về Đại tướng Võ Nguyên Giáp, đó là triển lãm “Điện Biên Phủ - Đại tướng - Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp qua các tác phẩm nghệ thuật” (4/2014) với sự tham gia của các tác giả trẻ và triển lãm “Đại tướng Võ Nguyên Giáp” (1/2019) cùng với nghệ sĩ nhiếp ảnh Trần Đình. Nói về triển lãm năm 2019, trong số hơn 30 bức ảnh tại triển lãm, Nguyễn Đình Toán góp hơn 20 bức, tất cả đều là ảnh đen trắng, Trần Đình góp 6 bức ảnh màu khổ lớn. Các bức ảnh trong triển lãm đa phần là những bức lần đầu công bố rộng rãi tới công chúng.

Trong đó có bức ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp ngồi bên nhạc sĩ Văn Cao khi Đại tướng và phu nhân đến thăm vợ chồng người nghệ sĩ tài hoa tại căn nhà của tác giả Quốc ca Việt Nam trên tầng 2, số 108 phố Yết Kiêu, Hà Nội ngày mừng 6 Tết Nhâm Thân 1992. Được biết, ngày hôm ấy, ông đã chụp tới 20 bức ảnh và chỉ chọn được ra một bức ảnh này. Đây cũng là một trong những bức ảnh thành công của ông, bức ảnh chụp hai người ngồi bên nhau với gương mặt nhiều suy tư dường như hoàn toàn thoát ra khỏi khung khổ đời thường mà lại cũng vô cùng đời thường. Đặc biệt, dù đã được chụp từ lâu nhưng đến mãi sau này bức ảnh mới được ông lục lại và khi công bố được công chúng rất yêu thích.

Ngoài những cuộc triển lãm nói trên, nghệ sĩ nhiếp ảnh Nguyễn Đình Toán còn có buổi triển lãm “Ảnh Chân dung Nguyễn Trọng Tạo” (12/2019), nhân một năm ngày mất của nhà thơ, nhạc sĩ Nguyễn Trọng Tạo. Tại đây, ông đã giới thiệu đến công chúng 72 bức ảnh quý giá được chụp trong khoảng 25 năm, ghi lại hình ảnh tác giả ca khúc nổi tiếng “Khúc hát sông quê” và những người bạn. Để tìm lại được những cuốn phim có ảnh Nguyễn Trọng Tạo để rửa ảnh, ông kể phải mất cả tháng trời tìm. Vậy mới thấy kho tư liệu của Nguyễn Đình Toán thật đồ sộ và danh hiệu “Thống đốc ngân hàng ảnh văn nghệ sĩ” do chính người bạn thân - nhà thơ, nhạc sĩ Nguyễn Trọng Tạo phong cho ông thật không sai chút nào. **TUỆ ANH**

Năm 2023, nhà nhiếp ảnh Nguyễn Đình Toán nhận giải thưởng Đào Tấn ở tuổi 76 với bức ảnh Đại tướng Võ Nguyên Giáp với nhạc sĩ Văn Cao và các bộ ảnh chân dung văn nghệ sĩ Việt Nam. Giải thưởng do Viện Nghiên cứu bảo tồn và phát huy văn hoá dân tộc và Tạp chí Văn hiến trao tặng, vinh danh chủ nhân của kho ảnh tư liệu văn nghệ sỹ đồ sộ. Được tổ chức thường niên từ năm 2005, Giải thưởng Đào Tấn dành cho các cá nhân, tập thể có những cống hiến tiêu biểu, xuất sắc; những sáng tạo không ngừng nghỉ trong công cuộc bảo tồn, phát huy văn hóa dân tộc, bao trùm trên nhiều lĩnh vực văn hóa nghệ thuật đất nước.

Động lực cho các nhà làm phim

Với các bộ phim lịch sử sẽ chuyên tài rất nhiều thông điệp không chỉ là thông điệp nghệ thuật mà là thông điệp về lịch sử, văn hóa, chính trị... để thêm yêu dân tộc. Tại Việt Nam, số lượng phim truyện sản xuất một năm là 40 phim, ở mức trung bình nhưng tiềm năng phát triển sản xuất phim rất phong phú, dòng phim chuyên thể từ tác phẩm văn học có thể kể đến như: phim Chị Tư Hậu (từ truyện ngắn Một chuyện chép ở bệnh viện của Bùi Đức Ai); phim Con chim vành khuyên (từ truyện ngắn Câu chuyện một bài ca); phim Mẹ vắng nhà (từ truyện ngắn cùng tên của Nguyễn Thi); phim Bến không chồng (từ tác phẩm của nhà văn Dương Hương); phim Trăng nơi đáy giếng (từ tác phẩm văn học của Trần Thùy Mai), Mê Thảo - thời vang bóng (từ truyện Chùa Đán của Nguyễn Tuấn), hay Đứng đót (dựa trên cuốn nhật ký của Liệt sĩ Đặng Thùy Trâm)... Những tác phẩm trên là ví dụ về việc chuyển thể từ tác phẩm văn học thành công, thể hiện sự sáng tạo trong việc chuyển từ văn học sang ngôn ngữ điện ảnh.

Đối với đề tài lịch sử, điện ảnh cách mạng Việt Nam đã để lại những tác phẩm như: Sao tháng 8; Hà Nội mùa đông năm 46; Vĩ tuyến 17 ngày và đêm, Nguyễn Ái Quốc ở Hồng Kông... hay điện ảnh đương đại cũng có nhiều tác phẩm thành công như Long Thành cầm giả ca, Những người viết huyền thoại, Mùi cỏ cháy, Đào phở và piano...

Tại Hội thảo “Phát triển sản xuất phim khai thác đề tài lịch sử và chuyển thể tác phẩm văn học” vừa diễn ra tại Hà Nội, nhà thơ Nguyễn Quang Thiều, Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam, dòng phim về lịch sử và chuyển thể từ tác phẩm văn học rất đáng trân trọng. Nhưng việc chuyển thể hoặc làm phim về lịch sử gặp nhiều thách thức, từ chính các nhà làm phim, tác giả, khán giả, nhà sản xuất, nhà quản lý... Việt Nam vừa ít phim về đề tài lịch sử, lại càng ít thành công, dù có nhiều nhà làm phim tài năng. Với không ít nhà sản xuất, đầu tư làm phim về mảng đề tài này bị coi như là đầu tư mạo hiểm.

Thứ trưởng Tạ Quang Đông cũng bày tỏ lo ngại khi khán giả trẻ đang quay sang xem phim lịch sử của nước ngoài, với những tác phẩm chín chu, đầu tư công phu. Theo ông, đây là thách thức nhưng cũng là động lực để các nhà làm phim Việt Nam đẩy mạnh dòng phim này, mang đến những trải nghiệm chân thực và phong phú về lịch sử Việt.

Tâm lý lo sợ hãm sự sáng tạo

Là tác giả của nhiều truyện ngắn được chuyển thể thành phim, nhà thơ Nguyễn Qung Thiều cho rằng, phim chuyển thể các tác phẩm văn học và khai thác đề tài lịch sử hiện còn gặp nhiều thách thức. Theo ông, lâu nay các nhà làm phim

Mong sự bứt phá phim về đề tài lịch sử

Điện ảnh Việt Nam còn thiếu tác phẩm điện ảnh hay về đề tài lịch sử cũng là lý do làm cho nhiều người Việt hôm nay, nhất là giới trẻ, tìm đến phim về đề tài lịch sử (bao gồm phim dã sử, cổ trang) của nước ngoài hơn là phim về đề tài lịch sử của Việt Nam. Việc chuyển thể phim từ các tác phẩm văn học hoặc làm phim về lịch sử gặp nhiều thách thức, từ chính các nhà làm phim, tác giả, khán giả, nhà sản xuất, nhà quản lý...

● Bộ phim “Đào, phở và piano” thu hút nhiều khán giả. (Cảnh trong phim)

● Bộ phim “Đứng đót” được chuyển thể từ cuốn nhật ký của liệt sĩ Đặng Thùy Trâm được tôn vinh khi đạt 6 giải thưởng Cánh diều vàng năm 2010. (Cảnh trong phim)

Việt có tâm lý tôn trọng quá, “ý tứ quá mức” với tác giả tác phẩm văn học, vấn đề lịch sử nên đã kìm hãm sự phát triển, sự sáng tạo, hạn chế trong nghệ thuật, tư duy. Vì thế, thay vì bứt phá để tạo ra những góc nhìn mới mẻ và có chiều sâu, họ lại lo ngại về việc phản ánh chưa đúng lịch sử hoặc không đúng tinh thần nguyên tác.

Cùng chung ý kiến của nhà văn Nguyễn Quang Thiều, đạo diễn Charlie Nguyễn chia sẻ: “Tôi biết nhiều người đang áp ủ triển khai dự án phim lịch sử vô cùng hấp dẫn. Nhưng sự

thật có nỗi sợ, hoang mang, bối rối, lúng túng khi tiếp xúc, khai thác chủ đề này. Điều này bó tay, bó chân nhà làm phim. Nếu một bộ phim điện ảnh hoàn toàn lịch sử, sẽ rất khô khan, không có cảm xúc, không thể hấp dẫn khán giả”.

Các nhà làm phim Việt Nam dường như lại lo sợ sự chi trích từ dư luận nếu tác phẩm của họ có chút hư cấu, dẫn đến việc tự bó buộc. Ông Vi Kiến Thành, Cục trưởng Cục Điện ảnh đã nhắc lại câu chuyện tranh cãi quanh phim sản xuất, phát hành “Đất rừng phương Nam” và cho

biết, thời điểm đó, cơ quan quản lý và người làm điện ảnh chịu rất nhiều áp lực từ dư luận. Lãnh đạo Cục Điện ảnh đã phải 3 lần lên báo cáo trực tiếp với Ủy ban Văn hoá, Giáo dục của Quốc hội. Phim không đề cao một hội nhóm nào, mà chỉ ca ngợi lòng yêu nước chống ngoại xâm của người dân Nam Bộ khi đó - bao gồm người Việt, người Hoa và người Khmer. Trước những tranh cãi về phim, Cục Điện ảnh đã khẳng định phim không vi phạm các điều cấm trong Luật Điện ảnh, đoàn phim và hội đồng thẩm định đều không có lỗi.

Thứ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch Tạ Quang Đông nhấn mạnh, Luật Điện ảnh năm 2022 với nhiều quy định cởi mở nhằm phát triển thị trường điện ảnh trong các lĩnh vực sản xuất, phát hành, phổ biến phim. Việc quy định mở rộng đề tài, thể loại phim và thực hiện việc đặt hàng sản xuất phim sử dụng ngân sách nhà nước (không qua đấu thầu) tạo thuận lợi cho việc sáng tạo tác phẩm điện ảnh đáp ứng yêu cầu thực hiện nhiệm vụ chính trị của Đảng và Nhà nước, quảng bá truyền thống dân tộc, hình ảnh đất nước, con người và bản sắc văn hóa Việt Nam. Đồng thời khơi dậy tiềm năng sáng tạo của nghệ sĩ và doanh nghiệp sản xuất phim để sản xuất ra những bộ phim Việt Nam mang tính nhân văn, sáng tạo, tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; góp phần xây dựng nhân cách con người văn minh, hiện đại, làm chủ đất nước; góp phần đáp ứng nhu cầu hưởng thụ tác phẩm nghệ thuật điện ảnh ngày càng cao của Nhân dân; góp phần tạo ra sự bình đẳng, công bằng giữa các doanh nghiệp sản xuất phim, bảo đảm bản quyền tác giả của các thành phần sáng tạo trong sản xuất phim; tạo điều kiện thuận lợi để ngành Điện ảnh thực hiện nhiệm vụ quảng bá truyền thống lịch sử, hình ảnh đất nước, con người và bản sắc văn hóa Việt Nam ra thế giới, tăng cường hội nhập quốc tế trong lĩnh vực điện ảnh.

PGS.TS Hoài Sơn nhấn mạnh: Luật Điện ảnh có một số quy định nhằm bảo vệ sự thật lịch sử trong phim ảnh. Những điều cấm này nhằm tránh việc bóp méo hay xuyên tạc sự thật lịch sử, có thể gây hiểu nhầm và tác động tiêu cực đến nhận thức của khán giả về các sự kiện và nhân vật lịch sử quan trọng. Đây là những ranh giới cần thiết để bảo đảm các tác phẩm không đi lệch khỏi mục tiêu giáo dục và tôn vinh lịch sử. Nhưng nghệ thuật vẫn có chỗ cho sự sáng tạo trong các “khoảng trống” để làm cho câu chuyện trở nên hấp dẫn và có sức sống hơn.

PGS.TS Đỗ Lệnh Hùng Tú gợi mở, các nhà làm phim cần sự hỗ trợ tích cực từ các nhà văn hoá, nhà sử học... nhưng cũng cần cân trọng, vì nếu không khéo thì sẽ giống như người đeo cà vạt đường, sản phẩm cuối cùng không bảo đảm chất lượng nghệ thuật.

Đạo diễn Charlie Nguyễn góp ý kiến, để làm nên bộ phim lịch sử đúng đắn, hấp dẫn khán giả cần bảo đảm hai sự thật. Đó là sự thật thực tế và sự thật về tinh thần, cảm xúc, tâm lý, hành trình nội tâm, xung đột tâm lý của nhân vật - những điều này không có trong lịch sử. Làm phim lịch sử, chúng ta phải tôn trọng sự thật lịch sử để làm phim trong tâm thế không bất an, sợ sai.

Theo các chuyên gia điện ảnh, để có tác phẩm về đề tài lịch sử hay, các nhà làm phim phải tôn trọng tác phẩm văn học gốc, nhưng đồng thời phải không ngừng sáng tạo bằng ngôn ngữ của điện ảnh, tin vào con đường sáng tạo đó và các nhà quản lý phải có cách nhìn nhận khác biệt để mang lại sự hấp dẫn mới với khán giả.

Nhà sản xuất phim Nguyễn Trinh Hoan chia sẻ khó khăn, để thực hiện dòng phim này rất tốn kém vì phải dựng bối cảnh, trang phục, đạo cụ theo đúng lịch sử hay tác phẩm văn học. Hơn nữa, phim về lịch sử không thu hút như dòng phim thương mại, vì vậy rất khó thuyết phục được nhà đầu tư và cũng khó thuyết phục được khán giả đến xem để thu hồi vốn.

Bên cạnh đó, Nhà nước cần xem lại việc ưu đãi thuế VAT cho các nhà làm phim lịch sử, cần thiết phải có hỗ trợ mạnh mẽ từ phía Nhà nước để thúc đẩy phát triển dòng phim lịch sử. Nếu không có nguồn vốn hỗ trợ, các nhà làm phim phải vay ngân hàng theo lãi suất để làm phim rất nhiều rủi ro, các nhà làm phim rất e ngại.

PGS.TS Bùi Hoài Sơn cũng cho rằng, cần có sự đầu tư hơn nữa từ các nhà làm phim, nhà sản xuất, nhà quản lý và sự ủng hộ của khán giả để nâng tầm, phát triển phim về đề tài lịch sử và chuyển thể tác phẩm văn học. “Nhà nước có chính sách tạo điều kiện cho phim lịch sử bằng việc đặt hàng để có các tác phẩm xứng tầm thời đại”, ông Sơn nói. **BAO CHÂU**

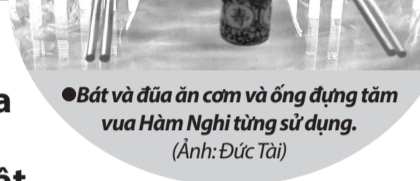
Chiêm ngưỡng tác phẩm nghệ thuật và kỷ vật quý của vị vua yêu nước

●Cuốn sách *Hàm Nghi Hoàng đế lưu vong - nghệ sỹ ở Alger*. (Ảnh: Thùy Dương)

●TS.Amandine Dabat, hậu duệ đời thứ 5 của vua Hàm Nghi trao tặng đến Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế kỷ vật Khay gỗ khám xà cừ. (Ảnh: S. Thùy)

●Bát và đũa ăn cơm và ống đựng tăm vua Hàm Nghi từng sử dụng. (Ảnh: Đức Tài)

Những hậu duệ của Vua Hàm Nghi đã hiến tặng các tác phẩm nghệ thuật và kỷ vật quý của Vua Hàm Nghi cho các bảo tàng, di tích Việt Nam. Những tác phẩm nghệ thuật và kỷ vật hiến tặng ấy minh chứng sống động cho một giai đoạn đầy thăng trầm trong lịch sử Việt Nam. Việc hiến tặng các kỷ vật của Vua Hàm Nghi có ý nghĩa quan trọng đối với công tác bảo tồn di sản, tôn vinh các giá trị lịch sử của dân tộc. Các kỷ vật được hồi hương, mở ra thêm cơ hội để người dân trong nước, đặc biệt là thế hệ trẻ được chiêm ngưỡng và tìm hiểu về vị vua yêu nước.

Những bức họa khắc họa nỗi nhớ quê hương

Vua Hàm Nghi (1871 - 1944), tên thật Nguyễn Phúc Ưng Lịch, là vị hoàng đế thứ 8 của nhà Nguyễn - triều đại phong kiến cuối cùng trong lịch sử Việt Nam. Ông là em trai của 2 vị vua triều Nguyễn khác là Đồng Khánh và Kiến Phúc. Năm 1884, Nguyễn Phúc Ưng Lịch được các phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường và Tôn Thất Thuyết đưa lên ngôi ở tuổi 13, lấy niên hiệu Hàm Nghi.

Sau khi kinh đô Huế thất thủ năm 1885, Tôn Thất Thuyết đưa Vua Hàm Nghi ra vùng núi Tân Sở (nay thuộc huyện Cam Lộ, tỉnh Quảng Trị) và phát chiếu Cần Vương kêu gọi hào kiệt, sĩ phu và Nhân dân yêu nước đứng lên chống thực dân Pháp.

Vua Hàm Nghi bị bắt ngày 30/10/1888, rồi bị đày sang Algeria (châu Phi). Ông sống tại một biệt thự trên khu đồi El Biar, cách Thủ đô Alger khoảng 12km cùng vợ con. Xa quê hương nhưng ông vẫn giữ nếp sống theo phong tục nước nhà cho đến khi qua đời vào đầu năm 1944 vì bạo bệnh.

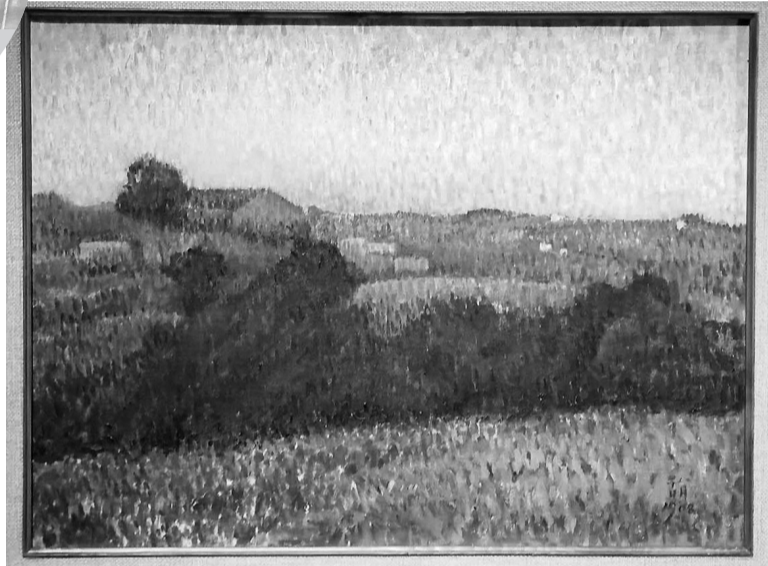
Khi bị lưu đày sang Algeria lúc mới 18 tuổi, dù mang thân phận tù nhân chính trị, Vua Hàm Nghi vẫn dành cả cuộc đời cho nghệ thuật. Vua Hàm Nghi có tài năng hội họa. Khi ở Algeria, Vua học vẽ ở xưởng của họa sĩ Maurius Reynaud. Sau này qua Pháp, ông học điêu khắc với nghệ sĩ Rodin. Vua theo đuổi trường phái chủ nghĩa hiện thực. Nhiều tác

phẩm nổi tiếng của ông như Không đề (1889), Algeria (1900), Phong cảnh (1903), Cây ô liu cổ (1905), Chiều tà (1915)... Năm 2010, bức Chiều tà của Vua được bán trong phiên của nhà đấu giá Millon với giá 8.800 euro (221 triệu đồng). Vua Hàm Nghi đã trở thành họa sĩ và nhà điêu khắc trong suốt thời gian lưu đày tại Alger (hay còn gọi là Algiers, Thủ đô Algeria).

Theo TS. Nhà nghiên cứu lịch sử nghệ thuật Amandine Dabat, là chất gái của Công chúa Như Lý - con gái Vua Hàm Nghi, trước khi sang Algiers, Vua Hàm Nghi chưa am hiểu về hội họa phương Tây. Sau khi bị lưu đày, ông mới bắt đầu theo học nhiều bậc thầy về mỹ thuật. Có lẽ, Vua Hàm Nghi đến với nghệ thuật, sáng tác như một cách để khóa lấp nỗi buồn đau vì bị lưu đày, xa quê hương, tổ tiên. Ông đã tìm thấy trong nghệ thuật một không gian tự do mà ông không có được trong cuộc sống hàng ngày.

Vua Hàm Nghi vẽ thiên nhiên và tìm cách thể hiện ánh sáng trong những rung động tinh tế nhất của nó. Chính việc tìm kiếm sự tinh tế này đã thúc đẩy ông không ngừng hoàn thiện kỹ thuật vẽ.

Ông đặc biệt yêu thích thử thách bắt được khoảnh khắc hoàng hôn, một khoảnh khắc rất ngắn ngủi, với những gam màu đầy hoài niệm, cho phép ông thể hiện, qua mọi sắc thái màu sắc và bầu không khí, cảm xúc và khát vọng vươn lên trên hoàn cảnh lưu đày của mình.

●Bức họa *Những sườn đồi ở Deli Ibrahim (Algiers)* của vua Hàm Nghi.

Hậu duệ của Vua Hàm Nghi là Tiến sĩ Amandine Dabat đã nghiên cứu, biên soạn và cho ra mắt cuốn sách Hàm Nghi: "Hoàng đế lưu vong - nghệ sỹ ở Alger". Đây là công trình nghiên cứu về cuộc đời, sự nghiệp của Hàm Nghi, trong vai trò một vị vua yêu nước, một họa sĩ tài hoa trong thời gian ông lưu vong tại Pháp và Algeria. Cuốn sách này giải thích và làm rõ về cuộc đời nghệ thuật của Vua Hàm Nghi, những ảnh hưởng của ông, sự phát triển phong cách của ông và mối liên hệ của ông với các nghệ sỹ lớn của thời đại...

Ông sáng tác nhưng không bán tác phẩm mà chỉ dành tặng người thân, bạn bè, thường không ký tên lên tác phẩm. "Chỉ khi nào người được tặng đề nghị tác giả ký tặng thì ông mới ký tên. Vì vậy, hiện nay có những tác phẩm của Vua Hàm Nghi nhưng không đề tên tác giả, có tác phẩm lại ký tên ông", bà Amandine Dabat chia sẻ.

Ngày 12/11/2024, Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam đã tổ chức Lễ tiếp nhận tác phẩm hội họa của Vua Hàm Nghi gồm "Những sườn đồi ở Deli Ibrahim (Algiers)" của Tiến sĩ Amandine Dabat - hậu duệ thứ 5 của Vua Hàm Nghi. Bức tranh sơn dầu "Những sườn đồi ở Deli Ibrahim (Algiers)" do Vua Hàm Nghi sáng tác năm 1908, thể hiện quang cảnh đồng quê gần nhà ông ở Algiers. Phong cảnh hoàng hôn dưới góc nhìn ngược sáng là một trong những tác phẩm mang tính biểu tượng nhất của ông. Sử dụng phong cách chấm họa ảnh hưởng từ các họa sĩ Pháp vào cuối thế kỷ XIX, tác giả đã làm cho màu sắc rực rỡ của buổi chiều tà trở nên rung động.

Năm 1926, bức tranh được triển lãm tại phòng trưng bày Mantelet-Colette Weil ở Paris, với tựa đề

"Những sườn đồi ở Deli Ibrahim (Algiers)" và ký tên Từ Xuân. Đây là một trong những tác phẩm quan trọng của Vua Hàm Nghi. Đây là một bức tranh tiêu biểu cho những nghiên cứu hội họa của Vua Hàm Nghi, trong đó có ảnh hưởng của chủ nghĩa hậu ấn tượng, với kỹ thuật gần như là chấm điểm.

Tiến sĩ Lịch sử nghệ thuật người Mỹ Nora Taylor từng nhận xét phong cảnh của Algiers trong tranh Vua Hàm Nghi "được xem là sự kết nối đến nguồn cội với tư cách một người đang khao khát trở về quê hương". Họa sĩ Lương Xuân Đoàn - Chủ tịch Hội Mỹ thuật Việt Nam - khẳng định, bức tranh "Những sườn đồi ở Deli Ibrahim (Algiers)" là tác phẩm vô giá của Vua Hàm Nghi. Bức tranh không phải chỉ vẽ phong cảnh đơn thuần mà cũng khắc họa nỗi nhớ thương của ông với quê hương, đất nước.

Ông Nguyễn Anh Minh - Giám đốc Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam cho biết, các tác phẩm của Vua Hàm Nghi không chỉ bổ sung, làm giàu thêm cho bộ sưu tập của bảo tàng mà còn là nguồn tư liệu quý giá cho các nhà nghiên cứu lịch sử mỹ thuật cận - hiện đại Việt Nam cuối thế kỷ 19, đầu thế kỷ 20.

Trước đó, 26/12/2022, Thừa Thiên Huế đón nhận bức tranh Vua Hàm Nghi vẽ lúc bị lưu đày ở Algeria - do hậu duệ của Vua sống tại Pháp hiến tặng. Bức tranh cao khoảng 30cm, dài khoảng 45cm, vẽ phong cảnh vùng quê ở châu Âu với sông, núi. Tác phẩm đã được một bảo tàng nổi tiếng ở Pháp kiểm chứng.

Tiến sĩ Amandine Dabat hy vọng việc này mở đường cho hoạt động trao tặng bức vẽ khác của Vua Hàm Nghi, để công chúng Việt có thể hiểu rõ hơn về di sản nghệ thuật của ông.

Lòng tri ân của hậu duệ nhà vua với cội nguồn

Không chỉ trao tặng các tác phẩm nghệ thuật của Vua Hàm Nghi, ngày 5/11/2024, các hậu duệ của Vua Hàm Nghi đã trao tặng những kỷ vật quý mà ông từng sử dụng cho Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế. Qua đó, góp phần đa dạng và phong phú cho không gian trưng bày về Vua Hàm Nghi tại Huế. Các kỷ vật gồm: Khay gỗ khám xà cừ; Bộ sách chữ Hán với Ngự chế canh chức đồ, Đan đồ huyện chí, Tãng đình thi kinh thể chí điển nghĩa. Các hiện vật này vốn thuộc Vua Hàm Nghi, chiếc khay gỗ được đem từ Việt Nam và ông luôn giữ bên mình như kỷ vật gợi nhớ về quê hương. Bộ sách chữ Hán là số ít trong những cuốn sách ông từng đọc và được lưu giữ đến nay. Những kỷ vật quý này được Công chúa Như Mai - Trưởng nữ của Vua Hàm Nghi lưu giữ cẩn thận để tưởng nhớ vua cha và được trao truyền lại cho các thế hệ sau này.

Cùng với đó, ông Đặng Văn Luyện và ông Đặng Văn Giáp, hậu duệ đời thứ 4 của Vua Hàm Nghi cũng trao tặng các hiện vật liên quan đến vị vua yêu nước. Trong đó có: Đồi dưa cung đình bằng ngà hải mã, được nhận định rấy quý hiếm. Đồi dưa này được cho là của Thái hậu Từ Dũ giao cho bà Phan Thị Hòa sử dụng trong bữa ăn của Vua Hàm Nghi, giai đoạn Cần Vương 1885 - 1889. Ngoài ra, Đồi tiêm bằng sứ được trao tặng cũng là vật dụng được sử dụng trong gia đình Vua Hàm Nghi.

Chiếc tàu thuốc của Vua Hàm Nghi cũng được hậu duệ ở Pháp trao tặng cho huyện Cam Lộ, tỉnh Quảng Trị - là nơi Vua Hàm Nghi chọn làm "kinh đô kháng chiến" và ban chiếu Cần Vương.

Năm 2023, hậu duệ của Vua Hàm Nghi cũng đã hiến tặng cho Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế hiện vật chiếc ống điếu của Vua Hàm Nghi. Đây là hiện vật được Vua Hàm Nghi đem theo và sử dụng trong suốt thời gian bị lưu đày tại Algeria.

Ông Hoàng Việt Trung, Giám đốc Trung tâm Bảo tồn Di tích Cố đô Huế cho biết: "Các hậu duệ của Vua Hàm Nghi ở các quốc gia khác nhau đã có cơ duyên hội tụ về Huế và trao tặng những kỷ vật quý giá, thể hiện lòng tri ân của hậu duệ nhà vua với cội nguồn, đồng thời góp phần làm sâu sắc hơn mối quan hệ hợp tác, giao lưu văn hóa giữa Việt Nam và quốc tế". **THUY DƯƠNG**

Người truyền nghề làm bánh cho hàng trăm học viên

Cứ vào 8h - 11h30' mỗi buổi sáng cuối tuần, tại căn nhà nằm sâu trong một con hẻm trên đường Hoàng Hoa Thám (Bình Thạnh, TP HCM), không gian lại tràn ngập những tiếng cười nói rộn ràng. Đó là không khí vui vẻ đến từ lớp học làm bánh của bà Nguyễn Thị Hồng Hạnh (74 tuổi), nơi bà đã nhiệt tình truyền dạy nghề làm bánh miễn phí cho hàng trăm học viên với đủ mọi lứa tuổi, ngành nghề có chung niềm yêu thích làm bánh.

Tại đây, các học viên được hướng dẫn làm từ 1 đến 2 món bánh mỗi buổi, với những loại bánh quen thuộc như bánh giò, bánh mì, bánh ít trần... Vào những dịp lễ, Tết hay theo mùa, bà còn dạy các món bánh đặc trưng như bánh trung thu, bánh sinh nhật, bánh cookie... Những món bánh bà truyền dạy không chỉ giúp học viên phát triển nghề nghiệp, kiếm thêm thu nhập, mà còn giúp cho nhiều học viên yêu thích công việc thiện nguyện có thể tự tay làm những mẻ bánh thơm ngon, gửi đi từ thiện, chia sẻ yêu thương với những hoàn cảnh khó khăn. Đơn cử như một học viên của bà đã từng làm 300 bánh trung thu hình chú heo để làm từ thiện sau khi tham gia lớp học làm bánh.

Lớp học của bà Hạnh vốn không phải là một lớp học làm bánh chuyên nghiệp với những dụng cụ hiện đại hay không gian đầy đủ tiện nghi. Bà chỉ đơn giản tận dụng một góc trong nhà với vài chiếc bàn inox và những dụng cụ làm bánh cơ bản như bếp, lò, nồi hấp, khuôn... Tuy nhiên, điều đó không khiến lớp học của bà kém hấp dẫn. Dù đã ở tuổi 74, mỗi khi đứng lớp, bà Hạnh vẫn tràn đầy năng lượng và nhiệt huyết. Bà luôn tận tâm hướng dẫn tỉ mỉ từng chi tiết, giúp học viên có thể tạo ra những chiếc bánh thơm ngon, đẹp mắt. Chưa hết, trước mỗi buổi học bà đều ra chợ mua nguyên liệu tươi ngon và về nhà sơ chế, bảo quản cẩn thận trong tủ lạnh. Khi học viên đến, nguyên liệu đã sẵn sàng, giúp buổi học diễn ra suôn sẻ và tiết kiệm thời gian. Công thức làm bánh cũng được bà in sẵn, phát cho học viên để mọi người dễ dàng theo dõi, ghi chép.

Thông qua sự chu đáo, tỉ mỉ trong từng khâu chuẩn bị, có thể thấy rõ sự quan tâm và tận tình của bà Hạnh đối với học viên của mình. Đáng nói, không chỉ không nhận học phí mà tất cả nguyên liệu, dụng cụ làm bánh nói trên đều hoàn toàn miễn phí để học viên thực hành. Bên cạnh đó, bà còn thường xuyên làm bánh gửi đến các cơ sở từ thiện. Mặc dù những chi phí này không ít, nhưng bà vẫn quyết định tự bỏ ra để duy trì lớp, cũng là duy trì niềm say mê nấu ăn và niềm hạnh phúc khi được trò chuyện, gặp gỡ mọi người.

Được biết đến là người truyền nghề làm bánh, thế

Lớp học đặc biệt của các cô giáo U80

● Bà Nguyễn Thị Hồng Hạnh (tạp dề vàng) cùng các học viên. (Ảnh: NVCC)

Ở độ tuổi U80, khi nhiều cụ ông, cụ bà đang tận hưởng những năm tháng an nhàn của tuổi già, thì vẫn có những người tiếp tục cống hiến hết mình cho sự nghiệp dạy học. Dù là lớp học làm bánh hay lớp học “xoá mù chữ”, điểm chung của những lớp học này là hoàn toàn miễn phí và được khởi nguồn từ tấm lòng nhân ái, tận tụy của các cô giáo đã bước qua tuổi xế chiều.

nhưng ít ai biết, bà Hạnh lại xuất thân từ một kế toán tại công ty du lịch của nước ngoài. Khoảng thời gian còn đi làm, bà Hạnh có cơ duyên giảng dạy tại những lớp học nấu ăn cho du khách quốc tế khi họ ghé thăm Việt Nam. Cũng từ đó, niềm yêu thích với việc dạy nấu ăn trong bà đã được hình thành từ bao giờ. Bất kể là món ăn gì, mỗi khi thấy người thân bước vào bếp, bà lại lặng lẽ theo dõi từng động tác, từ cách chọn nguyên liệu, chuẩn bị gia vị cho đến từng bước chế biến. Bà không ngừng ghi nhớ những gì mắt thấy, tai nghe, rồi tự rút ra những kiến thức nấu ăn cho riêng mình.

Sau khi nghỉ hưu, ở nhà buồn chán bà liền nghĩ đến việc mở lớp nấu ăn cho các bạn thích học nhưng còn ngần ngại trước mức học phí đắt đỏ trên thị trường. Nghĩ là làm, bà Hạnh bắt tay vào xây dựng lớp, từ những ngày đầu có vài người, lớp học nhỏ cứ lớn dần, cho đến nay đã có vài chục người một

● “Lớp học tình thương” của cô giáo Đặng Thị Chi (áo nâu).

(Nguồn: Huyện Nhơn Trạch)

lớp. Thời gian đầu lớp học dạy miễn phí với các món mặn, nhưng bà thấy nặng chi phí về nguyên liệu nên chuyển sang dạy làm bánh. Bà còn nhớ cái thời còn khỏe, bà có thể dạy đến 2 - 3 lớp 1 tuần, sau này sức khỏe hạn chế nên chỉ có thể mở lớp vào những ngày chủ nhật.

Cứ thế, gần 15 năm gắn liền với căn bếp, truyền nghề cho hàng trăm học viên, bà Hạnh luôn tâm niệm: “Lớp học dạy làm bánh miễn phí là cách để cảm ơn cuộc đời”. Với bà, việc truyền lại những kiến thức nấu ăn không chỉ vì đam mê mà còn là cách để bà góp phần nhỏ bé chia sẻ thêm những điều tốt đẹp cho người, cho đời.

Cô giáo về hưu thấp sáng “lớp học tình thương”

Tại khu phố Phước Mỹ (Nhơn Trạch, Đồng Nai), vào các chiều cuối ngày cũng có một không gian rộn ràng tiếng nô đùa, hoà cùng âm thanh ê a đánh vần, tập hát của các em nhỏ. Tất cả những âm thanh ấy

phát ra từ “lớp học tình thương” của cô giáo về hưu Đặng Thị Chi (74 tuổi). Đây là nơi mà các bậc phụ huynh là công nhân và người lao động gửi gắm con em mình, với hy vọng giúp các em có cơ hội học chữ dù hoàn cảnh gia đình khó khăn. Lớp học của bà đã giúp trẻ em nghèo tại địa phương, không có điều kiện đến trường, được “xoá mù chữ” và mở ra cánh cửa tương lai để các em vững bước vào đời.

Lớp học này được bà Chi mở ra vào năm 2018, sau nhiều đêm trăn trở về số phận của những đứa trẻ không có điều kiện đến trường, thay vào đó phải lăn lộn, mưu sinh kiếm sống ngoài xã hội. Ý tưởng bắt đầu nảy sinh từ một lần tình cờ nhìn thấy những đứa trẻ gầy gò đội thúng bánh đi bán, dù chỉ là hình ảnh thoáng qua nhưng dường như đã in đậm trong tâm trí bà, từ đó cảm giác xót xa và thương cảm dâng lên. Đêm về, bà trăn trở suy nghĩ phải có một lớp học để bổ túc văn hoá cho các em, trước hết là để các

em biết đọc, biết viết, biết tính toán để sau này có kiến thức mà tìm được công việc tử tế.

Từ cảm hứng ấy, lớp học của một cô giáo về hưu được ra đời. Đồng hành cùng bà Chi trên hành trình “xoá mù chữ” cho các em còn có sự tham gia của các giáo viên với tấm lòng thiện nguyện và tràn đầy nhiệt huyết, mặc dù thời gian khá bận rộn cho công việc giảng dạy trên trường nhưng một tuần ba buổi các cô lại sắp xếp đến với các em. Các cô cũng chính là những “nhà tuyên sinh” chính hiệu khi cùng bà Chi đến đến các con hẻm, vào khu nhà trọ thuyết phục các gia đình cho con em đến học. Chính nhờ sự kiên trì đó mà lớp học từ những ngày đầu chỉ có vài học sinh, dần dần số lượng đã tăng lên theo thời gian.

Đặc biệt, ngoài việc chú trọng vào môn học cơ bản, “lớp học tình thương” còn dạy các em môn đạo đức vào một ngày trong tuần. Với cách tiếp cận nhẹ nhàng bằng những câu chuyện, lời dặn dò, giáo viên giúp các em phát triển tư duy và nhận thức về cái tốt, cái xấu, để biết “nói không với cái xấu” và tránh bị lợi dụng, lôi kéo. Bên cạnh đó, các em còn được tập hát, những thanh âm trong trẻo, cùng với tiếng vỗ tay của con thơ, đã tạo nên không gian tràn đầy niềm vui, tình yêu thương giữa cô và trò.

Nói về hoàn cảnh của các em tại đây, bà Chi cho biết mặc dù xuất thân khác nhau, nhưng tất cả các em đều chung một hoàn cảnh khó khăn. Có em bị ba mẹ bỏ rơi, phải sống với ông bà; có em thì ba mẹ làm nghề chài lưới, thu nhập không ổn định; có em lại không được cấp giấy khai sinh, nên không thể đến trường như những đứa trẻ khác. Vì vậy, các bậc phụ huynh đã gửi các em đến “lớp học tình thương”, mong muốn các con có cơ hội học chữ. Cũng chính vì hoàn cảnh khó khăn như vậy nên ngoài dạy học, tại đây các em còn được các cô giáo cho ăn cơm tối, được tặng tập vở, sữa, bánh gạo,... do nhà hảo tâm tài trợ.

Được biết, những nhà hảo tâm này hầu hết đều là học trò cũ của bà Chi, vốn là cựu hiệu trưởng trường THPT nên khi biết bà mở “lớp học tình thương” nhiều học trò đã ủng hộ nghĩa cử cao đẹp này. Từ lúc mở lớp đến nay, các học trò cũ thường hỗ trợ nhiều thứ như sách vở, quà bánh,... cho các em học sinh. Như vậy, cùng với việc thực hiện nghĩa cử cao đẹp, tấm lòng vàng của bà còn được chia sẻ, nhân rộng không chỉ tới các nhà hảo tâm mà cả những giáo viên trẻ bỏ công, bỏ sức, tận tâm dạy học. Và cứ thế suốt 6 năm qua, “lớp học tình thương” đã trở thành nơi thấp sáng ngôi sao hy vọng cho các em, nơi mà những đứa trẻ có cơ hội viết tiếp giấc mơ của mình, giấc mơ được tiếp cận tri thức và về một tương lai tươi sáng hơn. **LINH CHI**

Khách tây thích thú trải nghiệm nhiều hoạt động du lịch ở Ninh Bình

● Nhóm 17 nữ du khách người Mỹ vừa có một buổi trải nghiệm cấy hào hứng tại cánh đồng xã Sơn Hà, huyện Nho Quan, Ninh Bình.

Những năm gần đây, du lịch Ninh Bình đặc biệt để lại ấn tượng tốt đẹp đối với du khách từ nhiều nước trên thế giới tới tham quan, trải nghiệm. Để phát triển và thu hút khách hơn nữa, gần đây Ninh Bình đã cho triển khai các các tour dân dã khác như: tour cưới trâu, cấy lúa hay tour thêu thủ công truyền thống, bắt cá bằng nơm...

● Flo (bên trái) cùng người bạn Việt Nam tham gia tour học nấu ăn ở hang Trâu (Hoa Lư, Ninh Bình).

● Du khách quốc tế đến Ninh Bình tăng đột biến trong tháng 10/2024.

Theo thông tin từ Cục Thống kê Ninh Bình, trong tháng 10 năm 2024, lượng khách du lịch ước tính tiếp tục tăng so với cùng kỳ năm trước ước đạt hơn 7.680 nghìn lượt khách, tăng 30,86% so với cùng kỳ năm trước và các hoạt động diễn ra sôi động. Đáng chú ý, nhiều du khách quốc tế đã tìm đến Ninh Bình để tham gia vào các hoạt động ở vùng nông thôn cùng với người dân địa phương. Hầu hết các du khách đều hào hứng với công việc như: cấy lúa, tát ao bắt cá, mò cua... tạo nên những khoảnh khắc rất thú vị.

Lần đầu đặt chân tới mảnh đất hình chữ S, Flo - chàng trai đến từ Đức được bạn đồng hành người Việt Nam rủ đi đăng ký tham gia một tour học nấu ăn tại khu vực hang Trâu (ở Đạm Khê, xã Ninh Hải, huyện Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình).

Điểm đến này nằm trong quần thể Tam Cốc - Bích Động được UNESCO công nhận là Di sản thiên nhiên thế giới, cách thành phố Hà Nội khoảng 100km. Nơi đây thu hút đông đảo du khách nước ngoài tới trải nghiệm các hoạt động gắn liền với văn hóa nông nghiệp, đời sống con người địa phương.

Suốt 2 tiếng tham gia buổi học, chàng trai Đức chăm chú lắng nghe đầu bếp giới thiệu về các nguyên liệu làm nem kiêu Bắc Bộ cũng như quan sát tỉ mỉ quá trình chế biến món ăn này. Dù lần đầu gói nem nhưng vị khách Tây thực hành khá khéo léo. Chẳng mấy chốc, anh hoàn thành xong những chiếc nem nhỏ xinh, được cuốn đều tay. Sau đó, anh được hướng dẫn tiếp cách rán nem sao cho vỏ giòn rụm, có màu vàng bắt mắt.

Không chỉ Flo, một số du khách nước ngoài khác có mặt

Trong tháng 10/2024, trên địa bàn tỉnh Ninh Bình đã chú trọng tổ chức nhiều sự kiện lớn nhằm thu hút đông đảo người dân, du khách trong và ngoài nước như: Chương trình "The Music of ABBA" là tour lưu diễn của nhóm nhạc Thụy Điển ARRIAL nằm trong khuôn khổ đánh dấu Kỷ niệm 55 năm quan hệ ngoại giao Việt Nam - Thụy Điển; Lễ hội ẩm thực du lịch Ninh Bình; Lễ hội Kinh khí cầu Tràng An - Cúc Phương. Các lễ hội được tổ chức là hoạt động hấp dẫn nhằm chào mừng, Kỷ niệm 10 năm Quần thể danh thắng Tràng An được UNESCO ghi danh là Di sản văn hóa và thiên nhiên thế giới (2014 - 2024).

trong buổi học cũng tỏ ra hào hứng và thích thú với trải nghiệm tập gói nem. "Tôi thích món ăn Việt Nam nên đăng ký tham gia lớp học này để hiểu hơn về văn hóa ẩm thực địa phương, cũng như biết được cách chế biến những món ngon hấp dẫn", Cantero Jim (du khách người Tây Ban Nha) cho hay.

Được biết, chi phí tham gia tour học nấu món ăn Việt Nam tại đây có giá từ 20 USD/khách

(hơn 500.000 đồng). Tour mở quanh năm, có điều chỉnh cho các du khách có yêu cầu đặc thù như ăn chay, hạn chế gia vị hoặc dị ứng với thành phần/nguyên liệu nào đó...

Mới đây, nhóm 17 nữ du khách người Mỹ đã có một buổi trải nghiệm cấy hào hứng tại cánh đồng xã Sơn Hà, huyện Nho Quan, Ninh Bình. Dù lần đầu tham gia công việc đồng áng, song họ rất vui vẻ "hóa thân" thành

những thôn nữ thực thụ để cấy lúa, tát nước hay bắt cá bằng nơm - những công việc chân lấm tay bùn khiến cả làng phải ngạc nhiên.

Trước khi bắt đầu, các cô gái được hướng dẫn đeo ủng, đội nón lá và lội xuống đồng, hòa mình vào công việc nông nghiệp truyền thống. Đây là một trải nghiệm đặc biệt, giúp họ hiểu thêm về đời sống, phong tục tập quán cũng như nền văn hóa lúa nước lâu đời của người Việt.

Maya - một du khách người Mỹ - chia sẻ: "Đây là lần đầu tiên tôi đến Việt Nam và cảm nhận nơi đây thật tuyệt vời. Hôm nay được tham gia vào công việc đồng áng ở Ninh Bình thật sự rất thú vị. Tôi sẽ kể cho bạn bè mình nghe về chuyến đi này khi trở về Mỹ".

Bên cạnh những trải nghiệm đồng áng, du khách quốc tế còn được tìm hiểu về những công cụ đánh bắt cá thô sơ truyền thống của người dân Việt Nam. Mặc dù các cô gái người Mỹ đã lấm lem bùn đất, nhưng tất cả đều rất vui vẻ và hào hứng với trải nghiệm này.

Với sự phát triển mạnh mẽ của ngành du lịch, Ninh Bình ngày càng thu hút nhiều du khách quốc tế đến khám phá, không chỉ các danh lam thắng cảnh như Tràng An, Tam Cốc mà còn cả các hoạt động nông thôn đậm đà bản sắc. Anh Dũng - một hướng dẫn viên du lịch tại Ninh Bình cho biết: "Du khách Tây rất thích tham gia vào các hoạt động tại các làng quê yên bình, nơi người dân còn giữ gìn những phong tục truyền thống. Hình ảnh du khách giúp đỡ người dân địa phương đã không còn xa lạ và ngày càng trở nên gần gũi, thân thuộc".

Để phát triển hơn nữa ngành du lịch của tỉnh nhà, ông Bùi Văn Mạnh - Giám đốc Sở Du lịch Ninh Bình cho biết, Sở Du lịch tiếp tục tuyên truyền, đôn đốc, hướng dẫn các đơn vị quản lý khu, điểm du lịch thực hiện nghiêm các biện pháp bảo đảm an ninh trật tự, vệ sinh môi trường, tập trung đầu tư tu bổ, nâng cấp cơ sở vật chất kỹ thuật, trang thiết bị, chuẩn bị nhân lực, bảo đảm đầy đủ mọi nguồn lực phục vụ khách du lịch với điều kiện tốt nhất, đồng thời tiếp tục phối hợp với các ngành, địa phương tập trung tăng cường quản lý và đổi mới công tác quản lý nhà nước về du lịch, thực hiện tốt các quy định về ứng xử văn hóa, văn minh với du khách, góp phần thu hút đông đảo lượng khách trong nước và quốc tế đến tham quan. **TH**